AUG 23 1912
The New York Pub Lib
476 Fifth Ave

"VIENYBE LIETUVNINKU"
IŠEINA KAS SEREDA
Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
Suvienytose Valstijose $2.00
Europoje ir kitur $3.00
Kanadoje $2.50
Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgarsinimų kainų klauskite laišku:
J.J. Paukszlis ir K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

VIENYBĖ LIETUVNINKŲ

Visuomenės, literaturos ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBE LIETUVNINKU"
PUBLISHED
EVERY WEDNESDAY.
Brooklyn New York.
Yearly subscribtion rate:
In the United States ... $2.00
To Foreign Countries .. $3.00
To Canada $2.50
Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
J. J. Paukszlis & K. Brazys
120-124 GRAND ST.
BROOKLYN NEW YORK.

Nr. 34. Brooklyn, N. Y. 21 d. Rugpjučio (August) 1912 m. Metai XXVII.
Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under Act of March 3-rd, 1879.

Lietuviams gręsia bežemės pavojus.

Viename iš „Lietuvos Žinių" pastaresnių numerių randame žinutę, kaip Rusijos valdžia beveik visą Šaulių pavietą (Kauno gub.) žada praskiesti rusais. Tenai yra apskaitliuota, kiek tūkstančių dešimtinių liekasi parduodamos žemės. Tą žemę valdžia jau iš kalno nulėmė šitaip išdalinti: vieną pusę griežtai atiduoti rusams kolonistams, kitą pusę palikti žmonėms iš kitokių tautysčių. Bet jeigu „kitokios tautystės", — sakysim ve lietuviai, — tų žemių nupirkti nesuspės, tai ir kita pusė šitų žemių galės lengvai pereiti irgi į... maskolių rankas. Tokiu būdu vienas iš mūsų didžiausių pavietų Lietuvoje, taps apsodintas dideliu skaičiumi rusų, ir lietuviams savo tėvynėje vieta pasidaro jau kur kas ankštesnė...

Šitas valdžios sumanytasis būdas yra naujas savo pavidale, bet ne naujas tiksluose. Juk mes jau žinome, kokią pavojingą politiką rusų valdžia varo Lietuvoje su pagalba Valstybės Banko, kuris akiliai rankioja-stvarsto bankrūtijančių ponų žemes Lietuvoje ir ant tų žemių kolonizuoja burliokus iš Kalugos ir Viatkos. Tas bankas gražum valdžios šidru pridengtas jau didelę dalį Lietuvos iš lietuvių atėmė. Atkeliamiems iš Maskolijos kolonistams rusams valdžia duoda visokias malones, paskolas, dovanas, pašalpas ir visaip juos glamonėja, kad tik jie Lietuvoje atsibūtų ir lietuviams šitų žemių nebe paleistų. Dabar gi Šiaulių paviete sumanytoji expropriacija lietuviškų žemių jau kitokį kelią pramuša: čionai be jokios atžvalgos ir atramos valdžia atskaito pusę liekanų pardavimui žemių ir — še jas rusams kalonistams! Jeigu gi niekas nepasirūpis nupirkti likusios pusės žemių, tai valdžia galės ir jąs su ramia sąžine atiduoti tam „kas artimesnis pagal marškinių" draugas, tai yra — rusams.

Naujas mūsų žemių grobimas yra aiškus ir į dangų šaukiantis atkantos žygis. Bet kas mums galima padaryti? Juk mes turime Valstybės Dūmą ir atstovus; mes turime savo valsčių savyvaldą; mes turime savo „partijas"; mes turime savo spaudą; mes turime... ką? — na gi, turime tiesą iš savo tėvynės bėgti Anglijon ar Amerikon. Viską mes turime. Bet niekas mums negelbsti. Dūmoje atstovai turi kalbėti apie „tėvynės Rusijos reikalus", nors tie diametriškai būtų priešingi Lietuvos reikalams (jog ir kolonizavimas rusų Lietuvoje be abejonės yra visos Dūmos užgiriamas, kur jau koks lietuvis atstovėlis bedrįs savo balsą pakelti, nors jis ir geriausiai mokėtų rusiškai parėkti — jį tik išjuoks!..). Mūsų valsčių balso senai centralinė valdžia negirdi; valsčiuose „prigovorai" yra grynas farsas,— juos žemiečių viršininkas gali vartyti, kaip išskalbtą pirštinę, kaip tik nori. Musų partijos labai garsios tik salėse, saliunuose, ant poperiaus ir „už ravo"; bet Lietuvoje jos gyvu lavonu atsiduoda — tai yra lavonas, kurio nei Rusijos valdžia vengia, nei brolis lietuvis besitiki jį dorai pakilsiant ir savo žodį tautos labui ištarysiant. Mūsų spauda turi užčiauptas lūpas; o kuri turi lūpas palaidas, tai tos lūpos taip palaidos (kaip va Amerikos tūlų ‚laikraščių'), kad Dieve žėlėk jas begirdėti: jos nedaro mums nei šilta nei šalta. Berods jeigu dabar prisiklausyti tūlai mūsų spaudos daliai, tai ji visai nesisieloja, kad Lietuvos žemė iš lietuvių rankų išplėšiama, o milijonai lietuvių yra daroma klajūnais proletarais, kurie už kokio desėtko ar daugiau metų nebeturės nei savo žemės nei savo ukėsystės. Tai bus milžiniška masa lietuvių ištremtinių-išguitinių, kurie patįs ir jų vaikai turės svetur pražūti. Bet mūsų laikraštija ir tūla dalis visuomenės šitą faktą tarsi net su seilėmis tarpedantų čepsi, tarsi sako: Vat gerai! Vat puiku! Kuo greičiau lietuviai bus expropriuoti ir expatriuoti, kuo greičiau jie pavirs į ubagus-proletarus, tuo veikiau męs susilauksime socializmo!.. (Nesenai vienas iš tos betaučių-elgėtų armijos šaukė viename miestelyje per prakalbas, kad jau reikia Lietuvos hymnas partaisyti, — užuot žodžių: „Lietuva tėvynė mūsų, tu didvyrių žemė", reikia pertaisyti: „...tu ubagų žemė"?! Ir koks tai džiaugsmingas buvo paskiaus kitų tokių-pat elgėtų krykštavimas, kad vienam iš jų silpnadvasių draugų pasisekė išrensti tokį kalamburą...

Nelaiminga ta tauta ir mirčiai nuteista, kuri pasilieka be žemės! O Lietuva neužilgo pasiliks be žemės, jeigu lietuviai tylės ir nesirūpįs savo žemių pirkt. Pirkti reikia visur, kur tik męs ant žemės atsistojame. Tie kurie gyvena ant žemės apjuosiamos Nemunu ir Dauguvo, tegul nepaleidžia savo tėvynės iš po kojų ištraukiant; tie kurie apsistoja svetimose šalyse, tegul tęn darosi laikiną tėvynę, kaip daro Amerikoje vokiečiai. Tegul čionai nors lietuviai stengiasi žemes ingyti. Baisu yra tautai be žemės pasilikti ir klujoti po svietą nuo žemės atskirtais ir jos prakeiktais, kaip žydams!..

Peržvalga.

// **Mūsų tautiečiui kongresan patekti nenusisekė.** Fairbankse, Alaskoje, rugpjūčio 13 d. atsibuvo iš šios didžiausios Alaskos kasyklių srities rinkimai delegatų į kongresą. Progresistų-rooseveltečių (Bull Moose) kandidatas Jame Wickersham gavo 2,094 balsus; republikonų partijos kandidatas 1,208; socialistų partijos kandidatas — **mūsų tautietis Kazis Kriaučūnas** — 1,170; demokratų — 770; ir — nepaminėtos partijos — 202. Tokiuo būdu p. K. Kraučūnas gavo 924 balsus mažiau už progresistų kandidatą.

*

// „Laisvė" 66N. pasidžiaugia, kad p-nas Ramanauskas (jau dabar ji Ramanauską ir ponu pradėjo vadinti) nesirodo teisme, todel ir jo užvesta prieš tąjį laikraštį byla atidėta rugpjūčio 28 dienai.

*

Tame pat „Laisvės" N. p. Jonas Raulynaitis ašarodamas rezingnuoja iš tautiško susivienijimo, nes jam susyk atsivėrusios akįs ir jis pamatęs, jog susivienijimas nuskriaudęs „nevieną kuopą, nevieną vyrą, moterį ir nevieną mažą kūdikį (!)", o dabar da kviečiąs pašalpines draugystes prisirašyti. Atsisveikindamas p. R. pagrumoja susivienijimui kumščia ir sako: „Ir dabar, ponai, jųs galit džiaugtis... kad ir vėl nuskriaudėt keletą jaunų lietuviškų kūdikių, už ką jie jums bus dėkingi ir už ką jus neužmirš".

Stebėtina! Žmogus pats mato, jog išstodamas iš susivienijimo skriaudžia savo vaikučius, vienok išstoja ir gana.

„Lietuvių Žurnalas" 7 num. prisižada padidėti iki 16 puslapjų. Prenumeratos kaina liksianti ta pati — 50c. metams. Padidėsiąs greitu laiku, tik šaukiasi skaitytojų pagalbos. O pagalba tokia: gauti da kita tiek skaitytojų. Kitaip „nieko negalėsiąs padaryti".

*

„Kovos" 32 N. p. J. Baltrušaitis barasi ant sąjungiečių-smarkuolių, kurie pradėjo vartoti referendumą menkiems ir net negražiems dalykams, kaip va apie išmetimą iš Sąjungos tų socialistų, kurie po naujaja deklaracija (t. y. laišku, kuriame iškvočiama nuo ypatos privatiškąsias smulkmenas) nepasirašys ir tų, kurie kadaisia prieš tvaną nepasirašė po senąja. Savo straipsnį p. B. užbaigia šiaip:

„Męs (socialistai) nepildom savo užduoties: nesišviečiam ir nešviečiam kitų, kad jie mokėtų naudotis laisve ir nelamatotų jos įnagių, nepurvintų jos rūbų.

„Visų šalių darbininkai, vienykitės! O jei ką brauksite, tai išbraukit tik jūsų aptemdytojus, jūsų braukikus!"

Malonu girdėti, kad nors vienas socialistas ištarė teisybės žodį apie savuosius.

*

„Katalikas" išsijuosęs kalbina lietuvius balsuoti šį rudenį už prezidentą Taftą, kuris būk esąs lietuvių geradėju. Grasina balsuoti už demokratų kandidatą Wilsoną, nes jis nuo balsuotojų atimsiąs darbą ir išvarysiąs iš biznio.

Smarki agitacija!

*

„Draugas" 33 N. išspausdino Pilnųjų Blaivininkų Susivienijimo konstituciją. Matyt, kad tojo susivienijimo tikslai labai gražus, bet į jį prigulėti gali tik „išpažįstantieji ir pildantieji Rymo-Katalikų tikėjimą".

Politikos savaitė

AMERIKA. Demokratų partija nors su dideliu vargu, bet vis gi nori sekti paskui pažangesnios visuomenės balsą. Visuomenės didžiuma pastaraisiais metais labai priešinasi didinimui kaštų karės reikalams, o mūsų karštieji karių šalininkai būtinai nori tuos kaštus didinti. Paveizdan, ir šiemet senatas ir prez. Taftas su karės sekretorium būtinai reikalavo pastatyti šiemet dar du didžiuliausiu karės laivu — dreadnautu. Bet demokratai mato, kad laivyno didinimas ištrauks naujus milijonus iš liaudies kišenės. Visuomenė galės valdžioms keršyti ir šiemet prezidento rinkimuose didelės minios neužganėdintų piliečių galės balsuoti už socialistus, kurie eina prieš kares. Na, o demokratai netiktai nenori paleisti iš savo rankų kongreso, bet labai nori iš savo partijos prezidentą išrinkti. Todel reikia įsigerinti visuomenei.— Ir delto šiądien kongrese demokratai atmetė valdžios programą statyti du laivu; vieton šitų užgyrė tik vieną.

ANGLIJA. Revoliucijos šmėkla Anglijoje pasirodė vėl naujame pavidale. Dabar valdžią nugąsdino jau ne streikai ir bedarbėsbado sumišimai, bet tautiški prietikiai tarpe anglų ir airių. Iš airių ir jiems prielankių anglų susidariusi Unionistų Partija ir jos vadovai sukruto Ulsterio provincijose kurstyti žmones prieš nacionalę valdžią. Iš ko susideda tie kurstymai, dar tikrai nežinoma. Bet admiralitės pirmininkas lordas Churchill suranda, kad unionistų leaderių kalbose esą kurstymai atskirti Ulsterio sritis nuo Anglijos ir inkurti atskirą parliamentą. Tokis unionistų pasielgimas yra didelė pražanga prieš Anglijos valstybę — yra tai pasalumas ir pardavystė. Todel žadama areštuoti šiuos parliamento sąnarius ir unionistų partijos vadovus: Bonar Law, Sir Edward Carson, F. E. Smith ir kitus. Be abejonės šitie atsitikimai sujudįs vėl visą Angliją ir Irlandiją; o jei kokia, galės iškilti ir gresmųs kraujo praliejimai.

MEXIKA. Maderos arba federalinė armija atsiekė didelę pergalę ant revoliucionierių, kurie su savo vadu generolu Orozco jau ruošiasi bėgti iš miesto Juarez. Čionai maištininkai dar nuo revoliucios pradžios buvo įsikūrę savo sostapilę. Nebetekę šito svarbaus punkto, revoliuconieriai sako trauksią į girias ir pustynes, iš kur sunkiau bus valdžios armijai juos iškrapštyti.

CHINIJA. Naujosios respublikos valdžia nutarė peržiūrėti savo tarifo ir muitų systemą, kuri buvo dar 1902 m. nustatyta. Manoma, kad delei šito bus susikirtimas su kitomis šalimis, kurios ikšiolei labai pigiai įmabendavo Chinijon savo tavorus, ir, žinoma, chinų valdžią nukropdavo.

Hankowo mieste areštavo garsų politikierių Čang-Čen-Vu, kuriam policija tuojaus nuėmė galvą. Jisai buvo apskųstas, jogei suorganizavęs suokalbį nušauti keletą sąnarių iš Ho-Nan liaudies seimo.

MAROKA. Iš Fezos rašo apie smurtą kovą tarpe francūzų kareivių ir vietinių murinų, pasekėjų vado Sichtala, kuris nori prisimušti prie Marokos sosto. Kova įvyko ties Moulèy Buchta, kur francūzai per kelis sykius užpuolė su durtuvais ant murinų ir 3000 jų tai išbadė, tai išvaikė. Francūzai palydėję saviškių tik aštuonius žmones. Šiuom žygiu tas kraujo balius francūzams lengvai nusisekė.

Iš Visur.

× **Parduoda Napoleono dvarą.** Iš Londonno rašo, jogei anglų valdžia nusprendusi parduot iš licitacijos Napoleono Bonoparte dvarą „San Martino" ant salos Elba, kur šisai nuvainikuotas Francijos imperatorius ir pasaulio baisuolis sėdėjo uždarytas ištrėmime. Podraug bus parduotas ir Napoleono muzėjus. Licitacija prasidės rugsėjo 2. ir pirmutinė čienia bus skiriama $27,500.

× **Pasimirė garsus kompozitorius.** Paryžiuje, Francijoj, savo rezidencijoje rugpjūčio 13 dienos rytą pasimirė garsus francūzų kompozitorius, Jules Emile Frėdėric Massenet, 70 metų amžiaus sulaukęs. Jisai sirgo gana ilgolaiką taip vadinama — vežio liga, tačiaus jo mirtis buvus ūma ir netikėta. Paminėsime čia šiuo tarpu nors ir keletą jo muzikos veikalų, kurie žinomi ir lietuviams operų lankytojams bei muzikos mėgėjams. Štai jie, kurie savu laiku buvo statomi tai Metropolitan Opera House, tai Brooklyno Academy of Music salėse: Thais, Griselidis, Sapho, Le Jongleur de Notre Dame, pagliacci, Cavalleria Rusticana ir kt. Jules Emile Frėdėric Massenet gimė Francijoje netoli nuo St. Etienne gegužio m. 12., 1842 m.

× **Pasimirė Italijos karaliaus senutė.** Roma, Italijoj, rugpjūčio 14 d. pasimirė Italijos karaliaus Victoro Emmanuelio III. senutė Elzbieta, Genoa kuningaikštienė.

× **Užmušė 26 darbininkus.** Dortmund, Vokietijoj, rugp. 13 d. bepuldamos geležies štangos užmušė 26 geležies dirbtuvės darbininkus.

Iš Lietuvos.

BIRŽAI. „Lyra" — Biržų Dramos-muzikos draugija žada liepos 26 ir 29 d. suruošti koncertą. Dainuos didelis choras, žinomo musų dailininko S. Šimkaus vedamas. Męs labai džiaugiamies, kad mumis aplankė g. S. Šimkus — išgirsime jo puikių liaudies dainelių, kurios taip visiems patinka.

PAŠVITINIS, Šiaulių pa. Dabartinis mūsų klebonas negali

intikti nei davatkoms. Visi apkalba ji, kaipo branginin̄ką. Dabar žmonės laike atlaidų kokių nors nei atsigerti klebonijoje negali gauti. Senamjam klebonui esant, būdavo padėti prie šulnio kaušiukai žmonėms atsigerti, o dabar klebonas net tą šulinį užvertė, kad žmonės nevaikščiotų jam po langais.

Pas mus nesenai praplatino senąsias kapines, bet žmonės nenori jose laidoti. Beplatinant senus kapus, prie jų priskyrė dalį kudros ir liepė parapijonis privežti jon žemių. Vieni vežė gerą žemę, kiti gi, kad arčiau būtų vežti, sugrandę netoli nuo gatvės nuvežė. Matai, žmonės bijosi lįsti purvynėn net ir numirę.

St. Brš.

Švetošyno gm., Naum. pav. Baisu ir matyti, kas pas mumis darosi, koks čionai kyšių ėmimas yra išsiplatinęs. Štai nors gegužės mėn. mūsų vaitas B. Račkus, vienas šaltišius ir kertamosios Švetošyno girios sargas apvažinėjo tuos biednus žmones, kurie da tiktai pernai, o kiti šiais metais atsiėmė nuo Kauno Valstiečių banko ? Red.) seniau užrašytas žemės daleles. Matai, jie, atsiėmę žemę, pradėjo priiminėti gyvulius ganyklon. Mūsų „vyriausybė" panorėjo pasipelnyti Sekminėms, taigi nuvažiavo, gudriais žodeliais pagązdino, girdi, negalima svetimų gyvulių priiminėti ganyklon... tiktai tegalite savuosius ganyti. Kai-kurie ėjo „toliau" teisybės jieškoti, o kiti įtvojo jiems po kokį rublį. Tai Sekminių antrą dieną, rasi, „surinktais piningais" ir pasilinksmino: alų gėrė, dainavo, toli buvo girdėti. **J. Vedegis.**

ALUNTA, Ukm. pav. Šiomis dienomis prašalino mūsų raštininką ir jo pagelbininką. Vietos nustoję juodu delei blogų darbų, nuskriaudę nepadoriu būdu raštininko tarnaitę. Raštininkas buvo rusas, o pagelbininkas lietuvis. Laukiame raštininko lietuvio.

Kurmis.

ZAPIŠKIS, Mar. pav. Liepos 21 d. Nemuno pakrantėje susitiko V. Savicką keturi vyrai ir pradėjo jį pagaliais mušti. Bet pastarasis pradėjo rėkti pagelbos. Tada mušeikos šovė iš šautuvo ir padarė 15 žaizdų. Sužeistą nuvežė ligonbutin. Gydytojai pripažino, kad išgysiąs. Mušeikos pasodinti kalėjiman. Tai girtybės vaisiai.

Žemutis.

MEŠKUIČIAI, Šiaulių p. Liepos 8 d. apyvakariais pro musų miestelį pralėkė aeroplanas (oru skrendąs prietaisas). Oras buvo skaidrus, tai viskas puikiai išrodė. Buvo tai nematytas daiktas. Žmonių buvo subėgusių daugybė, tai visi žiūrėjo ligi tiktai galėjo matyti. Senesnieji buvo išsigandę, sakė, kad „Teismo dienos" sulaukę. **Kas-tas Šviesuolis.**

Manaitiškių sodžiuj, Zarasų p. vaikinas A. O. pradėjo „stebūklais" gydyti visokias ligas. Pašnabždės, lieps ligoniui užsimerkti, papus burnon, dabok, ligonis ir „sveikas". Gydo akių ligas, priemečius, patrukius, sausliges, — bet šitas jau iš kningos. Taipogi jis galįs padaryti su žmogum, ką jis norįs, net šunį užkalbąs, kad nelotų. Taigi žmonelės plaukte plaukia iš visų pusių pas stebūkladarį gydyties. Mūsų parapijoj toks gydytojas nebepirmas. Jau 3-tas metų mirė Savytų kaime A. Kelbauskas, kuris nieko nevalgęs, tik viena alyva mitęs ir kitus ja gydęs, ir taip išgulėjęs apie 10 metų, ir imdavęs kas kiek duodavo. Net davatkos šventuoju jį skaitė ir laukė stebūklų. Bet jis mirdamas nė jokių stebūklų nepaliko, kaip tik gerokai piningų ir naujus namus žmonai ir vaikams. Šis gi ima ir gi kas kiek duoda. Bet žmonės kalba, kad ir Amerikoj nieks tiek piningų neuždirbąs. **Juoz. Šv.**

ALYTUJ, Trakų pav. liepos 5 d. sudegė 6 grįčios, kaip kurie žmonės visai mažai ką išgelbėjo; daug kas buvo daigtų išsinešę, bet paskum kaip prisiėjo nešti atgalios, tai ir pusės neatrado. Buvo daug žmonių vieni gelbėjo, o kiti vogė.

Gaisras nežinia iš kur prasidėjo. Kaip girdėti padegę uriadninką, tai iš ten ir prasidėjo. Ant jo daug kas turėjęs piktį.

Hol-Flet.

PUPONIS, Ukm. pa. Birželio mėn. buvo čionai vestuvės be svočios. Paprastai, kas negali iškelti vestuvių pats vienas, tai prašo svočią pagalbos. Taigi svočia atsiveža degtinės, pojauniai vidutiniškai apie 10 rb. degtinei išleidžia. Taigi paskum geria, mušasi, peiliais badosi. Va, nesenai Kupiškenuose be maža ko nepapjovė vestuvėse vieno vaikino.

Viturėlis.

KRAKIAI, Kauno pav. Birželio 24 d. vidudienyje ėjo vieškeliu nuo Meironiškių kaimo senas elgėta žydas, beturįs apie 90 m. Pakeliui jį sulaikęs 17 m. vieno ukininko sūnus ir pradėjęs, mušdamas, reikalauti iš jo piningų. Elgėta noromis-ne-noromis buvęs priverstas atiduoti savo surinktus piningus. Išviso tasai plėšikas atėmęs apie 24 r. Elgėta apsiskundė vietiniams gyventojams ir policijai. Prasidėjo tirinėjimas, ir prasikaltėlį suėmė. Prasikaltėlis prisipažino ir piningus atidavė. Be to suimtasis inpainiojo ir kitą vaikiną; girdi, ir tasai prigulėjęs. Abu išvaryti Ariogalon. **Neptunas.**

BARTININKAI, Vilk. pav. Šiais metais čionai atsidengė vaistinė, kuri nuo seniai buvo pageidaujama. Savininkas lietuvis.

Pas mumis didžiausias vargas su drapais (anodiją). Buvome pripratę juos gerti. Dabarties kur tiktai nepasisuksi, visi kampeliai kvepia drapais. Drapai žmogų nugirdo labiau negu degtinė ir dažnai nuo tų nuodų miršta. **A. Pijokėlis.**

— Ilgą laiką vietinėje raštinėje buvo prasiplatinęs paprotys svetimi laiškai skaityti. Tų skaitytojų nepasisekdavo sugauti. Bet pastaruoju laiku ėmėsi raštininkas smarkiai prižiūrėti laiškų atidavimą. Butų gerai, kad ir visur taip darytų.

A. Pijokėlis.

KALVARIJA. Telšių pav. Mūsų bažnytinis choras moka ne tiktai giedoti šv. mišias, bet daugybę dainų padainuoja. Labjausiai prasiplatino Šimkaus dainos. Rekia pasakyti, jog ir dainuoja gerai. Iki šiolei vis nebuvo chorui progos viešai pasirodyti su dainomis. Per „Didžiąją Kalvariją" ir tas įvyko. Nesenai dainininkės pasisiūdino tautinius rūbus. Vieni žmonių tuo džiaugiasi, o kiti išjuokia. Davatkėlės buvo žadėjusios net iš bažnyčios išvaryti apsirėdžiusias tautiniais rūbais. Bet nutilo. Matai, kun. klebonas nieko nesako, net pagirė. **J. Vanagas.**

(„Liet. Ukin.")

Miko Petrausko koncertai buvo: liepos 15 d.— Kupiškyj; liepos 17 d. — Linkuvoj; liepos 21. — Panevėžyj; liepos 25 d. — Palangoj; liepos 28 d. — Rokiškyj; liepos 30 d. — Ežerėnuose; rugpjūčio 1 d. — Ukmergėje; rugpjūčio 3 d. — Kedainiouse; rugpjūčio 4 d. — Jonavoj; rugpjūčio 6 d. Reseiniuose; rugpjūčio 12 d. Telšiuose; rugpjūčio 14 d. — Skuode. Su Miku Petrauskiu važiuoja pianistės Alena ir Jadvyga Neimaniutės. Tolesnė koncertų eilė bus pagarsinta kiek vėliau.

Nemuno vaga mainosi. Paprastai, upės ties miestais esti apibjaurotos ir prišiukšlintos. Tas pats dedasi ir su Nemunu ties Kaunu. Nemunas delei to ir pradėjęs mainyti savo vagą. Prie šais Totorių gat. pasidariusi didelė smilčių sala, kurioje pradėjo ir žolė augti.

Rumšiškė, Kauno-pav. Birželio 24 d. pas mus atsitiko nelaimė. Sekmadienyj užmušė Lapinskų Joną, 26 metų vaikiną. Pats kaltininkas pabėgo, o kitas suimtas. Užmuštasai norėdavo nuo visų gerti degtinės dykai. Kaip niekas neduodavo, tai keršydavo ir belankydamas karčemas jieškodavo priekabių. Užmušėjai nudūrė jį peiliu; nudurtas vos 6 minutes išgyveno. Ir nieko stebėtino, kad taip atsitiko: Rumšiškėje yra 9 aludės, traktierius ir monopolis. **Tenai Buvęs.**

Senovės dokumentai. Rašėme, kad Lenkų Mokslo Mylėtojų Dr. yra gavusi dovanų kopijų dokumentų, liečiančių kovą Lietuvių su Kryžiuočiais 1382 — 1482 m., kurių tai dokumentų kopijos buvusios parašytos garsiam Lietuvos historikui T. Narbutui. Tos dovanotosios kopijos (158) aptaisytos į dvi kningi, pažymėti raidėmis B ir D. Dabar, kaip rašo „Kurjer Wilenski" No. 154, prof. W. Kętrzynski paskelbęs laikraštyj „Czas", jog Lvove Ossolinskių kningyne esančios da dvi kningi su kopijomis dokumentų, liečiančių Lietuvą. Tos kopijos buvusios parašytos irgi Teodorui Narbutui ir 1889 m. D-ro St. Narbuto padovanotas Lvovo kningynui. Kningos pažymėtos raidėmis C (kopijos iš Karaliaučiaus archivo 1425—1431 m.) ir G. Nr. VII kopijos lietuviškų dokumentų 1391—1635 m., S. Daukanto nurašytos Peterburge. Kadangi, kaip žinoma, T. Narbutas turėjęs 7 tokių kopijų kningas, pažymėtas A—G, tai da nežinia esą, kur yra trįs tokios kningos, pažymėtos raidėmis A, E ir F.

Dailės Ministerija. Kaip praneša laikraščiai, Maskvoj pasklydęs gandas, būk valdžia rūpinantis įsteigti Dailės Ministeriją.

Užsienio pašportai. Kaip praneša „Torg. Prom. Gaz.", pramonininkai ir pirkliai kreipėsi į vyriausybę su prašymu, kad būtų palengvintas užsienio pašportų gavimas. Jie prašo, kad tokius pašportus duotų ne tik gubernatoriai, kaip kig šiolei kad buvo, bet antstoliai ir šiaip įstaigos, kurioms dabar leista yra duoti vietiniai pašpartai.

Synodas ir rinkimai. Synodas pralaimėjo. Ministerių taryba nutarė, kad Synodas neprivalo leisti jokio atsišaukimo į dvasiškąją rinkimo reikalais.

Riaušės. „Rieč" No. 184 rašo kad berželio 7. Dubėnų, Ubesų ir Likšelių dvaruose buvo pakilusios riaušės tarpe rusų „poselencų" ir lietuvių.

Rokiškis, Zarasų pav. Dideli karščiai daugelyj vietų vasarojaus ūgį sutrukdė: pageltę miežiai ir avižos būdami da prie žemės, pradėjo jau plaukti, žirniai, linai — žydėti... Iš pavasario visų tikėtasi sulaukti gero vasarojaus. — Pievos gi šiemet sužėlė geriau, kaip kitais metais, nes iš pavasario dažnai palydavo. **Augšt.**

Žemaičių Kalvarija. Girdėjome, kad praėjusią savaitę stebuklingų vietų aplankytų buvo apsilankę visi Tirkšlių ir Viekšnių parapijonis. Kumpanija (dvi parapiji!) buvusi didelė — apie 5-ios tūkstantis žmonių. Kurie nešė kryžių, altorėlius, vėliavas — mokėję po 1 rb., kurie taip ėję, pigiau mokėję.

ŠIAULIAI. Oro lakūnas. Liepos 8. Šiauliai ir jo apylinkės turėjo progą pasigėrėti nepaprastu reginiu. Ties Leparų sodžiumi buvo apsistojęs beskrisdamas iš Vokietijos savo oro lakstytuvu Abramavičius. Išstovėjęs pusę dienos pavakario metu pasikėlė toliau skristi Rygos linkui. Išlydėtų jo buvo susirinkusi arti 10-ties tūkstančių žmonių minia. Buvo nuvažiavusi daugybė ir valstiečių, kiti ir ištoliau, kad akim pamatyti, ko galva nesuima: matai, žinia, kad skrisiąs lakūnas, jau plačiai buvo anksčiau pasinešusi ir sodžiuje. **Gk.**

VILKAVIŠKIS, Suv. gub. Liepos 14. vietinis žandarų viršininkas su keliais žandarais buvo padaręs kratą Marketiškių kaime pas ūk. Gerulevičių. Išvertė visas kningas, poperius, bet nieko draustino nerado. Klausinėjo dukterį, ar nežinanti ir ar neprigulinti prie kokių tai dr-jų ir t.t. Spėjama, kad tai kas įskundęs.

Katilėlis.

(„Liet. Žin.")

BUROKAI, Suv. gub. Vienas Galinių kaimo ūkininkas pirko tame-pat kaime gabalą žemės, kurios norėjo pirkti ir kiti du ūkininku. Kadangi juodu mažiau mokėjo piningų, tai žemė teko pirmajam. Tada anuodu pradėjo šiam keršyti: nupjovus šieną ir sugrėbus, kupetas sudegino; žmogėlis prisikasė durpjų ir iš nakties rado visas sumyniotas; dabar rugiai da nekirsti, tai girdėti sakant: „tegu tik rugius nukerta, o ir rugiams bus taip!"

Kmicas.

Radinys. M. Jonkaitis iš Švediškių sodžiaus (Ežerėnų ap.) lauke iškasė senovės plieno kardą ir kelius sidabro piningus su latinų kalbos parašais. Radinys būsiąs atiduotas Kauno miesto muzėjun.

Prigėrė. Prigėrė, besimaudydamas upėje, Kurtavėnų miestelio, Šiaulių apskr., gyventojas Juozas Laurinaitis, 19 metų. Taip-pat nuskendo, besimaudydamos upėje, Gižų sodžiuje, netoli Ukmergės, dvi mergaitės: viena 8, antra 10 metų.

Prašo pašalpos. Trobesiams perkelti vienasėdžiais prašo vyriausybės paskolinti be nuošimčių šitie Kauno gub. sodžiai: Rustėgiai — 300 rub., Pasusė — 150 r., Vanagiškiai — 200 r., Bobriškis — 125 r., Degučiai — 120 r., Norkūnai — 150 r., Pučkoriškis — 345 r., Berčiūnai — 250 r., Monastirius — 250 r., Beliuniškis — 150 r., Jokiškis — 300 r., Sturogeidonis — 300 r., Mogunė — 1.300 rub.

TAURAGĖ, Raseinių apskr. 1911 metais Tauragės miestelyje 27 alinėse ir dviejuose traktieriuose pardavė alaus už 200.000 rub.; degtinės pardavė dviejuose Tauragės monopoliuose už 110,-000 rublių. Išviso gi visuose Tauragės alaus, degtinės ir vyno krautuvėse pardavė 1911 m. svaigstomųjų gėrimų beveik už pusę milijono rublių.

Draudžiamas laikraštis. Švietimo ministerio padėjėjo barono Taubės sumanymu uždraudė išrašinėti į mokyklas pedagogijos ir švietimo reikalams pašvęstą laikraštį „Škola i Žizn" (Mokykla ir Gyvenimas). Tą laikraštį leidžia žinomas švietimo veikėjas Falborkas. Taip-pat uždraustas ir antras to patjes Falborko leidžiamas laikraštis „Ruskij Učenik" (Rusų mokinys). Abu tuodu laikraščiu eina iš Peterburgo.

Prašo pašalpos. „Vil. Viestnikо" redaktorius Teplovas kreipėsi į vyriausybę prašydamas paskirti jam 10.000 rublių pašalpos nacijonalizmo idėjas platinti Vilniaus gub. ir savo laikraščiui pakelti. Teplovas nurodęs, kad Stolypinas kitkart buvęs jau bežadąs paskirti pašalpos. Rusų laikraščiai, kurie tą žinelę pranešа, rašo, kad Teplovo prašymą užtariąs vidaus reikalų ministeris Makarovas.

Teismas. Liepos 14. karo teismas po 3 dienų svarstymo nuteisė kaltinamus už pardavimą Vokietijos slaptų dokumentų apie kariuomenės mobilizaciją: Kauno kariuomenės raštininką Grėblovą 8 metams katorgos, žydus Kaufmaną — 8niems, Segalovičių — 6-iems ir Šteiną — 4-iems metams katorgos.

Nušovė. Šeštadienio naktį kareivis-saugojas parako sandėlių (Antakalnio gale) nušovė 33 metų žydą Luriją, kuris ėjęs į sandėlius, nežiūrėdamas kareivio perspėjimų. Ištyrė, kad nušautasis buvęs kurčias ir negalėjęs girdėt kareivio perspėjimų.

Nubaudė „Draugijos" redaktorių. Kauno gubernatoriaus pavaduotojas Kozlovas administraciniu būdu nubaudė „Draugijos" redaktorių kun. A. Dambrauską 500 rublių pabaudos už išspausdinimą „Ateities" N6—7 folkloro skyriuje liaudies dainelę „Mes penki broleliai". Šita dainelė užrašyta Pašilės parapijoje, nupiešia senos gadynės kareiviavimo vargus, prieš rusų valdžią tėnai nieko priešingo nėra.

Magilevo arkivyskupijos padalinimas. „Nov. Vr." praneša, kad Magilevo arkivyskupas Kliučinskis pakėlęs sumanymą padalinti arkivyskupiją į keturias vyskupijas: Magilevo, Gudų, Latvių ir Siberijos. Arkivyskupas noris padalinti Magilevo arkivyskupiją delto, kad arkivyskupijos vyresnybė negalinti dorai pažinti tokių didelių plotų, nes Magilevo arkivyskupija einanti nuo Baltijos jūros per visą Rusiją ligi Japonijos.

KAIRIAI yra netoli Šiaulių ir kitą kartą jie buvo Šiaulių parapijos, nuo kurios jie nesenai atsiskyrė.

GEGUŽINAS, Vilniaus gub. Kai-kam ir plunksnos pavojinga pirkti. Gegužino klebono gaspadinė pirko iš vienos moteriškės plunksnų už rublį, dabar Gegužino lenkų galvočiai išrado, kad ta moteriškė paaukojusi bažnyčiai net už 30 rub. plunksnų, ir klebonas tos aukos neįrašęs į kningas ir neduodąs jiems atskaitos. Gerai, kad gaspadinė turi liūdytojų, bet vis delto reikėjo teisinties prieš atsiųstuosius vyskupijos valdytojus. **Juras.**

EŽERĖNAI, Kauno gub. P-lės V. Silvastravičaitė ir O. Tutinaitė norėjo intaisyti šią vasarą Ežerėnuose savo rankų darbelių parodą. Į paduotąjį dar vasario mėnesį prašymą jos gavo prieš dvi savaiti atsakymą, jog parodos taisyti negalima. Tokį pas atsakymą gavo pernai met ir Vabalninko L. K. moterų dr-jos skyrius, kuris prašė leidimo intaisyti moterų rankų darbų parodą Vabalninke. **Dom. Bukantas.**

Miškų prekyba Lietuvoje. Vieną tik gegužės mėnesį š. m. Nemunu nugabeno užsienin miško už 1.379.739 rublius.

Saugokitės netikrų piningų! Laikraščiai praneša, kad mūsų krašte pasirodžiusios netikros poperinės dešimčiarublės; jos taip gerai esančios padirbtos, kad sunku ir atskirti nuo gerųjų, reikia gerai įsižiūrėti. Taigi saugokitės!

Kolera Vitebske. Pasak vyriausybės surinktųjų žinių, nuo liepos 6 ligi 15 d. Vitebsko gub. ligoninėn atgabenę 13 susirgusių kolera žmonių, iš kurių du jau mirę.

(„Viltis".)

Kuningo nubaudimas. Gardine 27 berželio teismas nubaudė kun. A. Miknevičių už apvainikavimą katalikės su nekataliku 100 rublių ir paliuosavo nuo vietos ir taip jau paliuosuotą trims mėnesiams.

GIEDRAIČIAI. Byla del riaušių bažnyčioje. Liepos 3. buvo atvažiavęs Giedraičiuosna apygardos teismo narys (sūdžia). Be kitokių bylų buvo teisiami ir lenkininkai del pernykščių riaušių Giedraičių bažnyčioje. Kaltininkų ir jų liūdininkų buvo apie 60 žmonių. Riaušininkai: Liutkevičius Juozas, Paliulis Jokubas, Apanavičius Pranas ir Apanavičius Peliksas (tėvas su sūnum) gavo po 6 savaites kalėjimo, o Karaliūnas Peliksas, Ivanauskas Adomas, Milašauskas Jonas ir Gujis Romas — po 10 dienų. Taip tai pasibaigė antra giedratiškių byla. **V.**

VALKININKAS. Lietuvių teatras. Valkininkiečiai žada vaidinti su dainomis ir šokiais operetę „Kaminakrėtys ir Malūnininkas". Dainuoti išmokė gyvenantis čia šią vasarą mūsų jaunas muzikas Juozas Talliat-Kelpša. Suvaidinę Valkininkuose, vaidintojai žada keliauti vaidintų Jėznan. Kol-kas su valdžios leidimu sunkiau einasi.

Lauksime. **Valkininkietis.**

— **GIRAITĖ,** Trakų pav. **Apgavikas. Žmonių nesusipratimas.** Pas mus atvyko nežinia iš kur labai amldingas žmogus; sakėsi turįs daug škaplerių, kryželių, medalikų, su atlaidais ir ražančių Panelės šv. ašarų, iš Alyvų darželio surinktų. Sakėsi būk tai buvęs Jeruzalime, Ryme, Čenstakave ir Važiuojąs iš Vilniaus vėl Čenstakavan. Ragino visus duoti piningų amžinoms mišioms. Žinoma, tuoj viena davė 3 rub., kita 50 kap., trečia 1 rub. sudėjo taip 7 rublius apgavikui. O vienam neturtingam žmogui inkalbėjo, kad jis norįs jam gera padaryti, kad tik jis paskolintų jam šimtą rublių; be to prašė niekam nesakyti, nes jam tik, kaipo biednam, jis geradėjystę padarysiąs ir už tą šimtą atvešiąs du šimtu rublių. Žmogelis intikėjo, ir davė apgavikui 50 rub. 75 kap., kitus 50 rub. norėjo pasiskolinti, bet negavo. O maldingasis apgavikas kaip išėjo — tai ir iki šiai dienai neša anam piningus.

Tai vis per tamsumą žmonės taip duodasi apgaudinėti.

MANČIGIRĖ, Trakų pav. **Uždarbiai. Žemė.** Mūsų kaimas stovi labai dailioj vietoj. Per vidurį kaimo bėga upė Ula. Joje kasmet leidžia sienojus, tai galima gerai uždirbti. Netoli kaimo eina geležinkelis, delto ir uždarbis geras, malkas vežti į geležinkelį ir kiti darbai.

Aplink čia miškai, kur grybų daug auga. Žemė smėlinga, daugelį vietų nei nearia. Kaip-kur gražių pušelių yra priaugę — bet tie patįs žmonės kerta jas ir veža žydeliams už pusę kainos parduoti. **Zigmas Jonytis.**

PERLOJA, Trakų pav. **Bėgimas Amerikon. Vandens malūnas. Geras paprotys.** Pas mus žmonės, lyg jūroje vanduo, Amerikon plaukia. Ypač mergaitės. Nors ir neblogai kitoms sekas gyventi, bet velija Ameriką. Sako — ten geriau pavalgo, dailiau apsitaiso, o svarbiausia — greičiau piršliai randasi. Ta mintis labiausia ir sunka galvą jomš. Bet vyrai ir

neatsilieka. Skuba ir jie į tą šalį, kur auksas po kojų valkiojasi, tik spėk rinkti. Nesulaiko dar gi šiemet sunkus metai Amerikoj, kaip prezidento rinkimai. Vis plaukia ir mato tik geras puses—blogų nenori matyti.

Atstu 4 varstai nuo Perlojaus ties kaimu Salovarti, stovi vandens malūnas, kurį žydas atpirko iš kataliko. Prūdas eina tiesiai per Perlojaus laukus. Kol katalikas laikė malūną, tai dovanai malė tiems, per kurių laukus bėga upė, o kaip žydas atpirko, tai susitarė tik su keliais, kad jiems dovanai malsiąs, o kiti turės užmokėti. Vargstame, nes mūsų žmonės dar nenori suprasti, kaip kur geriau pasipelnyti.

Perlojiečiai dar už vieną madą verti pagyrimo. Nes seni, jauni ir maži nešioja namie austus rūbus. Garbė mūsų seselėms audėjėlėms, kad moka ir netingi dailiai austi. **Zigmas J.**

KALTINĖNAI. Baisus atsitikimas. Kiemelių viensėdijoje prieš porą metų apsigyveno Justinas Dylis, 51 metų žmogus, su žmona ir 2 sūnumis. Vyresnįjį išleido tarnauti, mažesnis, 7 metų, paliko namie.

Berželio 22 dienos rytą prirašė žmonos nueiti į bažnyčią pasimelsti. Bažnyčia nuo jų 2 varstai. Sugrįžo pati, žiūri — pečius iškūrintas, anglių daugybė. Vyras vėl prašo pačios eiti į lauką arklių pažiūrėti, vaiką išsiuntė žolių parinkti. Pati, grįždama iš lauko, ištolo pajautė baisiausią smarvę iš kamino einant. Prieina prie durų, duris užkabintos, eina prie lango, mato — vyras pečiuje, tik kojos matyti. Išdaužus langą, įlipo į vidų, verkdama pradėjo traukti už kojų, nors jau nebegyvas buvo. Negalėdama viena ištraukti, nubėgo pas kaimynus; tie atlėkę, rado žmogų jau visai sudegusį. **Poška.**

(„Aušra.")

JONIŠKIS, Kauno gub. Čia apsigyveno gyvulių gydytojas Laurynas Lopas, lietuvis. Laimingi ūkininkai, kad susilaukė savo miestelyje taip naudingo žmogaus! **A. B.**

SASNAVA, Mariampolės aps. Rugiai mūsų apylinkėje geri ir jau noksta. Kviečių menkai kas sėja. Šienų neperdaug. Dobilai ir kitos pašarinės žolės prapuolė. Vasarojai iš pavasario gražiai atrodė, bet dabar del sausumos gelsta be laiko ir džiūsta. Giriose — menka uogų; grybai nedygsta. Reikia lietaus. **Žinnešys.**

KRAKĖS, Kauno gub. Mūsų apylinkėje šiemet javai, o ypač žeminiai išrodo labai geri. Žmonės nelabai žengia švietimosi keliu, o daugumas dar tebegarbina alkoholio dievaitį. Laikraščių ir gi mažai kas skaito, todel ir nesupranta kas yra naudinga savo tėvynės labui. Krakiečiai, nesnauskite! Griebkitės už laikraščių ir knygų! Taip atsilikti gėda. **Jaunas Mėnulis.**

(„Šaltiniš".)

IŠ LATVIJOS.

RYGA. „Žaislo" teatras. Liepos 21. Altonavo sodne „Žaislas" rengė didelį pasilinksminimą, su teatru, dainomis, šokiais ir žaislais! Ant scenos statyta pirmą kartą Rygoje originališka drama Šaulėniškio „Likimo bausmė" paimta iš lietuvių Amerikoje išėjusių gyvenimo. Turinys toks. Tėvas nežinodamas, su savo duktere apsivedė, susilaukė kūdikį ir laimingai gyveno, kol atvažiavo žmonos motina ir žentė — pažino savo vyrą...

(„Rygos Naujienos".)

Girtuoklystės pasekmės. Tūlas Jonas Jurevičius, gerokai inkaušęs grįždamas savo būtan (Volm. 35) nuvirto nuo trepų ir išlaužė sau kojų. Liko nugabentas ligonbūtin.

Darbininkų samdyti prie laukų darbų paskutiniu laiku ėmė dažnai lankyties Rygon ūkininkai iš kaimų. Anot („Ryg. Av." nesenai vienas toks ūkininkas mėginęs suderėt keletą bedarbių miestiečių, bet jie pareikalavę po du rub. į dieną ant šeimyninko valgio. Ukininkas buvo sutinkąs mokėt po pusantro rubliaus, bet nerado nei vieno norinčio už panašią kainą važiuot ant laukų. Verčiaus mat miesto gatvėmis pusalkaniems bastyties.

VINDAVA. Latvių laikr. „Jauna Avize" skundžias ant latvių darbininkų šovinizmo (neapykantos) kitų tautų darbininkų, atvykusių čion uždarbjauti. Esą pramanyti net koliojimos žodžiai; taip latviai rusus pravardžiuoja „kapostniekais", o rusai latvius „putriniekais".

(„Ryg. Garsas".)

Iš Amerikos.

Lietuvis pralaimėjo. Fairbanks, Alaska, rugpjūčio 15 d. kaip praneša kongresmano rinkimuose išrinktas James Wickersham. James Wickersham, nuo progresistų partijos, gavęs 2,094 balsus; republikonų partijos kandidatas — 1,208; socialistų partijos kandidatas, Kazis Kriaučūnas — 1,170; demokratų — 770; ir nepaminėtos partijos — 202. Tokiuo būdu p. K. Kriaučūnas gavo 924 balsus mažiau už progresistų kandidatą.

Pagaliaus apsivedė. Rugpjūčio 15 d. apsivedė New Yorke artistas ir keliaunininkas J. C. Gillet 75 metų amžiaus senukas nuo 112 E. 88 gatvės, su ponia Rachel Kendall 72 metų amžiaus. Jiedu, kaip patis pasakė, per daugelį metų draugavę ir pagaliaus sumanę apsivesti. Po vestuvių, sakosi, keliausią į Šveicariją.

Pasimirė redaktorius. Bostone rugpjūčio 15 d. pasimirė „Traveler-Herald" redaktorius ir gerai žinomas Naujosios Anglijos laikraštininkas, Charles D. Rooney.

Nepatiko „reformos" Exposition Park, Pa. rugpj. 15 d. uždrausta glamonėjimasis ir bučiavimasis viešose parko vietose. Miesto valdžia gavusi daugelį skundų, kuriuos padavę senyvi žmonės, apie jaunųjų labai mėgiamą užsiėmimą. Tokios jaunųjų įvedamos „reformos" nelabai patinkančios rimtiems ir senyviems parko svečiams.

Moteris peršovė savo priešą—moterį. Nashville, Tenn. Rugp. 15 d. padavusi persiskyrimo skundą, Mrs. J. G. Jones, 24 m. amžiaus, pereitą naktį nuėjo pas savo priešą — Mrs. Alma Cave, 30 metų amžiaus, kuri būk suardžiusi jos šeiminiškąjį gyvenimą, ir išsitraukusi revolverį mirtinai ją peršovė.

Pirma Suv. Valstijų historijoj. Iš Richmond Va. Rugp. 18 d. pranešama, jog Virginia valstijoje bus pasodinta į elektros kedę Virginia Christian, 17 metų amžiaus negraitė, kuri nušovusi savo darbdavę Mrs. Ida Bellotte. Sakoma, jog tai būsianti pirmutinė moteris Suvienytose Valstijose, baudžiama mirčia elektros kedėje.

Septyni nubausti mirčia. Ossining, N. Y. rugpjūčio 12 d., saulei patekėjus, Sing Sing kalėjime nužudyti 7 žmonės. Penki iš jų ligi paties gyvenimo galo gynėsi ir sakė, jog jie esą nekalti, ir jog Sutvertojas galįs būti liudytoju, — kad jų rankos krauju nesuteptos. Tačiaus kalėjimo viršininkai netikėjo į jų nekaltybę ir visus ligi vieno paeiliui susodino į elektros kedę. Pirmasai į elektros kedę pasodintas: John W. Collins, negras, kuris labai gėręs ir iš gėrimo gavęs proto pamišima, ir liepos 1 d. 1911 metuose nušovęs policiantą Michael Lynch. Paskui sodinta elektros kedėn vienas paskui kitą šie: Angelo Guista, Lorenzo Leborio Cali, Filepe De Marco, Salvatore De Marco ir Vincenzo Cona. Šitie visi užsiimdinėję plėšikavimais ir vagystėmis po visą Craton Aqueduct apylinkę ir pagaliaus nužudę lapkričio 9 d. pereitų metų, Mrs. Marry Hall, kuri gyvenusi Croton Lake kalnynuose atskirtame, tolimame nuo kitų, namelyje. Paskučiausiu elektros kedėn pasodintas Joseph Ferrone, kuris nužudė savo moterį, kuri būk nesutikusi paleistuvauti ir tokiuo būdu uždirbtais piningais jį maitinti. Kada išgirdęs savo mirties nuosprendį, baisiai įtužęs, norėjęs nužudyti vieną prisiegdintųjų teisėjų ir pagaliaus net save norėjęs nusižudyti. Bet tatai padaryti jam nedaleista.

Grasina sustabdyti Chicagos teatruose lošimus. Iš Chicago, Ill., rugp. 14 d. pranešama, jog Joseph F. Winkler, Chicagos „Muzikų Federacijos" prezidentas paskelbęs, jog galį būti sustabdyti vaidinimai daugelyje teatrų, jei teatrų užveizdos nesusitaikysią su unija. To viso priežastis — tai nesątaika delei samdomų žmonių skaičiaus.

„Puikiai" pasielgta. Dayton, Ohio rugp. 14 d. buvo vietinių policiantų ir ugnagesių išvažiavimas. Būta ten ir sufragisčių, kurios aiškino policiantams ir ugnagesiams apie reikalingumą moterims balsavimo teisių. Panelė Margaret Foley iš Bostono, užsilipo ant stalo ir su sufragišku karštumu pradėjo argumentuoti apie reikalingumą moterims balsavimo teisių. Nežinia kas iš susirinkusiųjų metė į ją duonos kepalu ir numušė jai skribelę. Bet to nepakako. Jinai ir toliau kalbėjo. Pagaliaus, kada pradėta mesti bananų lupynomis, kaulais ir kitomis nuo stalo liekanomis, turėjo nabagė pasitraukti. Sako, jog apsaugos direktorius mėginsiąs surasti kaltininkus. Labai tai gali būti, tiktai klausimas: ar pasiseks surasti? Mat labai sunku surasti tą, ko nenori jieškoti.

Dar vienas. Jau augščiau paminėta, jog Sing Sing kalėjimo elektros kedėje nužudyta 7 žmonės. Be to, kitame laikraštyje randame, jog rugp. 14 d. į elektros kedę buvo pasodintas ir nužudytas tūlas J. Maruszevski, Erie pavieto žudykas.

94,000 000 dol. kariuomenės reikalams. Washington, D. C. Rugpjūčio 14-to naktį Suv. Valstijų senatas perleido billių, kuriuo skiriama ateinantiems metams kariuomenės reikalams apie 94,000,000 dol. Šita suma viršijanti 6,000,000 dol. patį o[illegible] Senato Rūmo billių.

Sugrįžo Dr. Eliot. Rugpjūčio 14 d. sugrįžo į Boston, Mass. Dr. Charles W. Eliot, kuris keliavo po pasaulį. Jisai išsireiškęs, jog imigracijos klausimas esąs didžiausia problema, kurią žmonės turės išrišti.

Išėmė 17 anglekasių. Kaip praneša iš Abernant, Ala., rugpjūčio 14 d. išėmė 17 anglekasių, kuriuos bedirbant kasyklose eksplioziją užmušė. Užmušta Abernant Coal kompanijos kasyklose, tuo laiku, viso 19 žmonių. Dviejų dar kol kas nesuranda.

Korespondencijos.

BROOKLYN, N, Y.

Kiekvienas su pasišventimu atliktas darbas išduoda gerus vaisius. Šio mėnesio 25-tą dieną sukako lygiai penki metai, kaip čia tapo suorganizuotas Lietuvių Amerikos Ukėsų Klubas. Nors trumpu laiku savo gyvavimo šis klubas pataikė atlikti jau daug prakilnių dalykų, kurių kitos jau dešimtmečius gyvuojančios draugystės nesumanė ir gal nei nemano atlikti.

Šito klubo pamatan indėta sekantįs tikslai: 1. Savytarpinė pašalpa ligoje ir laiku mirties. 2. Ims dalyvumą vietinėje ir abelnai šios šalies politikoje. 3. Rūpinsis, kad kiekvienas sąnarys pasiliktų šios šalies piliečiu. 4. Stengsis inkūrti kningyną ir mokyklą, kur šio klubo nariai liuosame nuo darbo laike lavintųsi. 5. Ims dalyvumą apvaikščiojimuose kaip savo taip ir šios šalies tautiškų nuotikių bei švenčių. 6. Stengsis visuomet užstoti už lietuvius ir lietuvystę ir abelnai kovos už labą ir gerovę netik savo viengenčių, bet ir visos šalies. 7. Šelps materiališkai geras ir naudingas lietuviškas įstaigas, pagal savo įšgalę.

Daugumas draugysčių yra turinčių panašius mierius; bet jos ar tai tyčia ar iš apsileidimo nesistengia jų inkūnyti. Vienok Liet. Am. Ukėsų Klubas tvirtai ir akylai tai vis ką mieriuose turi pasibriežęs stengiasi inkūnyti. Tai sakome pasiremdami ant jau nuveiktų darbų, kuriuos čia pažymėsime.

Bėgyje dar tik penkių metų sušelpė apie šimtą savo narių ligoje. Surengta po du ir daugiau į metus viešų, su prakalbomis, susirinkimų. Sumanyta ir pradėta organizuoti Lietuvių Imigrantų Sąjungą, kuri šiandien jau gyvuoja ir tas klausimas pasiekė visas lietuviškas kolonijas. Desėtkai draugysčių jau prie sąjungos prisidėjo ir veikia, o su laiku, manoma, kad ši naudinga įstaiga galutinai sustiprės ir liks šventa pareiga kiekvieno organizuoto lietuvio ją remti. Liet. A. U. K. netik sumanė šį klausimą, bet prisidėjo prie to ir darbu ir piningiškai; visi pirmieji susirinkimai šaukiami buvo klubo lėšomis.

Išleido kningelę „Kaip pasilikti Amerikos piliečiu" angliškoje ir lietuviškoje kalbose. Ši kningelė yra viena iš geriausių tos rųšies išleidimų. Manome, kad jau nevienas lietuvis, su pagalba šitos kningelės pasiliko šios šalies piliečiu.

O kiek sąnarių su pagalba klubo tapo piliečiais! Kada klubas susiorganizavo, Brooklyne piliečius ant pirštų galima buvo suskaityti; o šiandien jau skaitoma į tris šimtus. Nors tai nedidelis skaičius, vienok ir tai ne vienos dienos trūsas. Šiandien svetimtaučiai šį klubą mato jau kaipo galingą kūną, turintį reikšmę vietinėje politikoje.

Klubas užlaiko savo kambarius, kuriuose jau nuo tūlo laiko gyvuoja privatiška M. J. Vinikaičio mokykla. Šią mokyklą lanko didesnėje dalyje šio klubo nariai.

Pereitą žiemą klubas sulošė „Švarkas ir Milinė" dramą, nuo kurios liko pelno apie $63. Šie piningai paskirta inkūrimui kningyno. Pereitame susirinkime jau likosi išrinkta komisija nupirkimui tinkamos kningynui sėpos ir kningų.

Smagu yra žiūrėti į veiklumą šitos organizacijos. Ir jeigu ji pataikė tiek nuveikti bėgyje tų kelių metų, laikė savo kūdikystės, tai ateityje kur-kas daugiau nuo jos galima laukti.

Šiandien klubo turtas siekia suvirš $2.000 piningais ir apie $1.500 rekandais ir kningomis. Sąnarių turi apie 500, piliečių į 300. Reik tik pasidžiaugti iš to visko ir pasveikinti jubilijatą apvaikščiojime savo pirmų penkmetinių sukaktuvių.

Už suorganizavimą ir nenuilsų darbštumą šitai organizacijai priguli garbė jos dabartiniam „leaderiui" p. A. Kundrotai, kuris visuomet triūsia labui ir garbei šito klubo, o podraug ir visų lietuvių. **Klubo sąnarys.**

LAWRENCE, MASS.

Lietuvių mėsinyčių darbininkai rūpinasi savo darbu. Lawrence randasi kelios įžymesnės lietuviškos valgomųjų daiktų krautuvės, būtent: Lietuviška Kooperativiška Draugovė, P. Čibo, J. Zajankausko, D. Kundroto, A. Matulevičaus ir kitos. Šios penkios stovi neblogame „biznyje", užlaiko po kelius darbininkus. Bet nuo seno laiko, įvesta labai ilgos darbo valandos: atidarinėja prieš 5-kias iš ryto ir vakare laiko atdaras iki 10 ir vėliau. Tokios valandos išstovėti prie darbo, tai jau ištikro sunku. Kad būtų už ką — tai jau šiaip-taip; bet dabar „bosas" stovi karčiamoje prie baro, o darbininkas stovėk krautuvėje ir lauk kada jo „bosą" išvarys iš karčiamos ir tas ateis uždaryti krautuvę, arba kokie 5-ki vėlai „nusiragavę" kada ateis pasiimti svarą mėsos. Darbininkai, matydami, kad jų „bosai" nesirūpina savo darbininkais ir laiko juos labai už nieką, sumanė susirišti į Uniją ir pareikalauti nuo savo darbdavių pagerinimo sąlygų, tai yra: sutrumpinti valandas. Susitelkė 20 ypatų ir gavo sau čarterį iš I. W. W. unijos, iš skyriaus užvardyto „Clerks, Butchers ant Delivery man Union" Local N128, Lithuanian Branch N1. Jausdami save jau tvirčiau stovint, pradėjo šnekučiuotis apie savo valandas ir tarp tavęs nutarė paduoti šiokius bosams reikalavimus: atidarinėti krautuves 6 val. ryte žėdną dieną, panedėliais ir utarninkais uždarinėti 8 val. vakare, o seredoj uždaryti nuo 1-mos po pietų; ketverge ir pėtnyčioj nuo 8 vak. subatoj gi, kada suspės užbaigti darbą ir žėdną dieną turėti pusantros valandos pietų. Parašė oficiališkus laiškelius, kvietė savo darbdavius į susirinkimą ir norėje perstatyti savo reikalavimus; bet bosai pasipiktino, pradėjo plūsti ant savo darbininkų ir neatsilankė, apart Liet. Koop. Dr. gaspadoriaus (šis atsilankė). Darbininkai nenusigando; palaukėjus ir vėl pasiuntė užkvietimus, ant 7 rugpjūčio, vakaro. Bosai gi greitai surengė savo susirinkimą 6 d. ir pasišaukė darbininkus; darbininkai pribuvo. Bosai neprisilaikydami etikos, pradėjo plūsti; tokis pasielgimas parodo, kaip dar žemai stovi mūsų biznieriai. Darbininkai tuojaus pasirengė išeiti iš salės ir žadėjo tvirtai varyti savo darbą ir grumojo streiku; pagaliaus pastatė savo reikalavimus; bet bosai atsisakė išpildyti ir išvadino „grinoriais".

Darbininkai turi išsirinkę komitetą: pirm. I. Arlauską; prot.-sekr. M. Rusecką; fin.-sekr. J. Kirdiejų; kas. J. Lemsį, trustee: J. Strumskį, V. Račkauską ir dar vieną, — vardo nepamenu. Šitas jų žingsnis yra pradėtas ir jie mano toliau žengti; nesusitaikant, gali būti ir streikas. Linkėtina darbininkams savo gauti, nes jie dabar vargsta perdaug nereikalingai. **Report. Savutis.**

NEWARK, N. J.

Liepos 28. buvo ekskursija Jaunų Vyrų Lietuviško Politiško Klubo. Nedėlioj išryto laivelis „Gogyle" išplaukė iš Newarko ir pribuvo į Clarson Pointą ant trijų. Laivukas buvo taip baisiai senas ir supuvęs, kad visus privertė būti baimėje, kad nesubirėtų ant vandens.

Klubas buvo paėmęs kelis desėtkus bačkučių alaus, taip gi šnapso ir kitokių svaiginančių gėrimų ir būtinai stengėsi išparduoti visą „tavorą".

Nieko gero negalima pasakyti apie tokią ekskursiją. Mažai tokių buvo, katrie važiavo praleisti laimingai laiką, pakvėpuoti tyresniu oru, pasikepinti ant saulės, gerai išsimaudyti ir sugrįžti laiku į namus; nors tokių keli ir atsirado, bet jiems nedavė progos.

Ekskursininkas Vincas.

DETROIT, MICH.

Atvažiavus man į Detroit'ą labai keistai atrodė lenkų pasielgimai. Atėjus šventadieniui saliūnai būna uždaryti ir atrodo, jog žmonių tenai visai nėsama, bet yra įtaisyti tam tikri kambariai priplėkusiuose sklepuose, kur lenkai-darbininkai nuo pat ryto ligi vakarui ūžia kai bitės avilyj: voliojasi po purviną sklepą, taso vienas kitą už kojų, mat, parodo ką kas gali. Lietuviai nuo to taip gi neatsilieka: gerai maukia rūdį. Tankiai tenka išgirsti kalbant: „Aš vakar tai buvau girtas!" antras pritaria: „Mes vakar išgėrėm keturiese šešis baksus alaus; šiandien nežinau, ar gyvas esu ar miręs". ir tt.,

Rugpjūčio 4. buvo lietuviškas piknikas, parengtas Šv. Jurgio Draugystės. Suvažiavo būrelis lietuvių, ypač daugiausia vaikinų ir merginų. Gražiai pasilinksmino, pašoko. Tik į pabaigą labai negražiai nekurie mūsų sportai pasielgė. Prisigėrę rudžio apsidaužė viens kitam antakius, su sipjaustė peiliais nugaras. Gėda lietuviams už tokį pasielgimą! Ar negeriaus būtų surengti blaivus pasilinksminimus?

Lietuvis.

VALPARAISO, IND.

TMD. 13 kp. parengė draugišką vakarą su lietuviškais žaislais, kuris atsibuvo šeštadienio vakare, rugpjūčio 10 d. 1912, Star Hall. Vakaro programa šiaip buvo išpildyta: S. Biežis, pirmininkas šios kuopos, atidarė vakarą; Z. Vitkauskas skaitė referatą tėmoje: „Historiška Mokslo Pažanga"; P. J. Mulevičia deklamavo eiles „Gaila", parašytas Vairo; J. Kinčius skaitė referatą tėmoje: „Kvėpavimas"; A. Linkus deklamavo originališkas eiles „Lietuvis" ir S. Biežis kalbėjo tėmoje „Profesionalistų Užduotis". Tuomi pirma pragramo dalis ir užsibaigė.

Potam buvo žaidžiamos žaislės, kur buvo linksmai ir padoriai laikas praleidžiamas.

Programe dalyvavusios ypatos geriausiai atliko savo užduotis, o susirinkusieji nemažą naudą iš to turėjo, nes referatai ir kalba buvo užimanti ir moksliški. Ant galo, kiekvienas mokinys atsisveikino su draugais, nes užsidarius mokyklai penkioms savaitėms, visiems reikės išsiskirstyti, o kiti visai mano apleisti Valparaiso mokyklą; vieni užbaigę kokią profesiją, tiki užimti vietas, antri eidami tolesnį mokslą, renginasi

stoti į kitas mokyklas, treti gi, ištuštinę kišenes, mano važiuoti užsidirbti, kad vėl galėtų augštesnį mokslą siekti. Geistina, kad kiekvienas laimingai praleistų dyklaikį, o praleidęs vėl sugrįštų Valparaison ir vėl linksmai pasisveikintumėm ir žegntumėm tolyn. Taipgi, lauksime naujų atvažiuojant į šią mokyklą. Sekantis mokslo metas, Valparaiso Universitatės, prasidės nuo rugsėjo (Sept.) 17, 1912. **A. L.**

BLOOMFIELD, N. J.

Bloomfield miestelis 10 angliškų mylių atstu nuo Newarko. Miestelio išvaizda labai daili; gyvena taip kaip parke: kiekviena gyvenimo vieta atskirai nuo kitų, tarpe medžių ir žolynų. Gyventojų keletas tūkstančių įvairių tautų: amerikonų, ungarų, slavų, lenkų ir lietuvių. Lietuviai labai sulenkėję. Lietuvių čia yra 20 šeimynų ir apie kita tiek pavienių. Laikraščių neskaito. Tik dabar pradės eiti 1 egz. „Vienybės Lietuvninkų'' ir du ar trįs „Saulės''. Lietuviai daugiausia vilniečiai; tarp jų apšvietimas labai menkas; lietuviškų įstaigų jokių nėra; apie pramonę nesirūpina. Daugumas ženorių turi savus namus nusipirkę. Yra Lietuviškai-lenkiškas klubas, bet lenkai yra jo dažiūrėtojais ir valdonais, nors visi kartu ir lygiai akcijas turi. Lietuviško laikraščio klube nėra. Ar nevertėtų lietuviams tas pasirūpinti ir pradėti Lietuvos dvasią gaivinti ir sekti nors lenkų pavyzdžius?

Tęn buvęs.

LOS ANGELES, CAL.

Rugpjūčio 4. Lietuvių Laisvės Klubas buvo parengęs pasilinksminimo vakarą. Teatrališkas Ratelis sulošė juokažaislę „Gudri našlė''. Veikalėlis vidutiniško turinio, todėl ir ant publikos padarė nemažą įspūdį. Aktoriai savo roles atliko su artistišku gabumu. Vakaro programą išpildė šios ypatos: M. Povilauskiutė prieš perstatymą deklamavo Vaičaičio eiles. Lošė šios ypatos: Kotriną — M. Povilauskiutė, Antaną Bitę, siuvėją — D. Burokas, J. Barsukova, mokytoją — G. Luben, Juozą Miliauskį, vet. dakt. — J. Marčiunas, Magdę, — A. Devė, Karusę, Menčienės tarnaitę — A. Greiviškiutė, Rainį, Pelutį, ūkininkus: — V. Narijanskas, J. Pauliukonis.

Lošimas nusisekė kuopuikiausia. Publika klausės, kaip užžavėta; tiktai tarpais girdėjosi triukšmingas delnų plojimas.

Po perstatymui deklamavo M. Poviliauskiutė: „Neveski vaikine''. Paskui traukėsi šokiai su skrajojančia krasa. Gavusiems daugiausia atviručių buvo paskirta dvi dovanos. Pirmą dovaną laimėjo Ona Devė, o antrą — Anelė Greiviškiutė.

Lošėjai viršminėto teatro padarė Los Angelės lietuviams neužmirštiną atmintį savo gabumu. Geistina, kad ir ant toliaus nepaliautų darbavusis viršminėtoji grupelė. Tarp Los Angelės lietuvių yra lengva pasidarbuoti, nes lietuviai beveik visi gerai pasilaikanti ir atjaučianti dailei ir visi eina iš vieno. **D. Žinius.**

GRAND RAPIDS, MICH.

Darbai labai gerai eina: visose dirbtuvėse dirbama pilną laiką. Prie namų statymo ir ant gatvių stokuoja darbininkų; taip-pat pageidaujama molderių į faundres.

Antras mėnuo beveik žėdną dieną lija ir oras atšalo; daugiau panašu į rudenį, negu kad į vasarą. Daug žmonių serga nuo persišaldymo.

J. Laurinaitis teisme užsimokėjo bausmę už sumušimą kaimyno vaiko. Vaiko tėvai žada Laurinaitį augštesniam teismui paduoti, nes vaikas pavojingai susirgo; daktaras pripažįsta, buk turįs keletą šonkaulių sulaužtų. Laurinaitis sumušė vaiką užtai, kad ant jo žemės (loto) užėjo. Laurinaitis yra labai dievotas žmogelis, o vienok taip nežmoniškai pasielgė.

M. Grigas, Mawell dirbtuvėje, susižeidė: nupjovė tris rankos pirštus.

Kun. Gervickas po bažnytine sale intaisė kningyną del savo parapijonų. Ant toliaus žada partraukti visokių kningų ir laik raščių. Geros kloties, kas rūpinasi apšvieta!

J. Jurkšas 42 W. Leonard str. užsidėjo rakandų (furniture) krautuvę, o J. Sabaliauskis ant Broadway pieninninkystės pramonę. **Granupis.**

WATERBURY, CONN.

Skaitant lietuviškus laikraščius, tenka matyti iš visų lietuviškų kolonijų aprašymai apie lietuvių gyvenimą, bet iš Waterburio lietuvių darbelių nieko nematyt. Gal skaitytojas pamįslys, kad čia randas mažai lietuvių; vienok tas yra priešingai. Čia skaitoma apie 6000 lietuvių. Jie yra apsigyvenę vienoje miesto dalyj, vadinamoj Brooklyn. Galima pasakyti, kad toje miesto dalyj tikra „Lietuva''. Nors svetimtaučiai vadina „Russia'', bet aš, kaipo lietuvis, pavadinu „Lietuva'' ir žinau, kad minėtame Brooklyne nesiranda nei vieno ruso: čia gyvena vien tik lietuviai. Lietuviškų karčiamų čia randasi net 23; šiaip pramonininkų mažiau. Nedėldieniais valdžia yra uždraudusi pardavinėti svaiginančius gėrimus, bet vietinė jaunuomenė rado kitą kelią prie stiklinio dievaičio prieiti: rengia piknikus ir tenai išsigeria. Teisybę sakant, yra geru daiktu išvažiuoti iš miesto ir pakvėpuoti tyru oru ir malonu skaityti, kuomet pasirodo laikraščiuose žinutės, kaip jaunuomenė susirinkus pasibovija, pažaidžia lietuviškus žaislus ir išsiskirsto. Pas mus vienok priešingai: nusiveža keletą kubilų raudonos rugšties ir taip insigeria, kad paskui pradeda visai kitaip žaisti: apsidaužo antakius ir susidrasko drapanas, o paskui patįs drovisi važiuot ant karo; turi traukt pėsti namo. Bet ką turi daryti? Juk ir patarlė sako: „Už durnos galvos ir kojoms priseina nukentėt''.

Neatmenu tokios laimingos subatos, kad nenugabentų keleto lietuvių į šaltąją už girtuokliavimą. Taip rugpjūčio 10. apie 8 val. vakare lietučiui lijant aš ėjau gatve pagal krautuves, žiūriu pasienyj kokis tai keistas sutvėrimas, visai nepanašus į žmogų. Bet ir neapsigavau taip mįslydamas, nebuvo žmogus, bet moteris, kuri buvo baisiai pasigėrus, jau nepanaši į žmogų ir nedailiai prie sienos gulėjo. Buvo pamįslyta, kad nebegyva, bet pribuvus policijai ir paraginus keltis pasirodė, kad dar gyva. Būtų nugabenę ją į šaltąją, bet atsirado vyras, kuris prisipažino, kad tai jo pati.

Darbai šiuom kartu Waterburyj eina labai gerai, ir iš kitur pribuvusiam darbas nesunku gauti. Dirba pilną laiką ir net su viršlaikiu. Todel ir girtybei lengva platinties, nes turi už ką gerti.

Būtų jau laikas, broliai, susiprasti ir tas rudis pamesti, o imtis mokslo, apšvietimo. Tik apsišvietę turėsime geresnį gyvenimą! **J. Navikas.**

SAN FRANCISCO, CAL.

Lietuviai pergalėjo airius. University of California ligonbūtyj dirbą apie septyni lietuviai, apie kita tiek airių ir vokiečių. Svetimtaučiai norėjo lietuvius išvyt iš darbo, visokiais būdais keršijo ir nekentė lietuvių. Liepos mėnesyj valdžia pareikalavo, kad katrie nori dirbti, turi turėt pilietiškas poperas. Svetimtaučiai pradžiugo ir juokės iš lietuvių, kad neturėdami pilietiškų poperių, turės išeit iš darbo. Lietuviai vienok susiorganizavo ir išsiėmė pirmas pilietiškas poperas. Tokiu būdu visi pasiliko ant vietos, kaip ir tikri piliečiai. Todel airiai labai nusiminė iš išmįslino kitokius būdus, kad išvyt lietuvius, bet visviena nenusisekė.

Rugpjūčio 10., vakare, kada lietuviai vieni sugulė, kiti išėjo pasivaikščioti, tuom, tarpu airiai išsimįslino padaryt juoką ir išbaidyt lietuvius. Paėmė numirusio žmogaus kūną, ndėjo kirvį lavonui į rankas ir paguldė tarp durų, kur lietuviams reikėjo ineiti ir užgesino šviesas O patįs sugulė, lyg nieko nežiną. Apie devintą valandą pargrįžo vienas lietuvis ir užlipo ant gulinčio lavono. Bet drąsus vaikinas visai nenusigando. Tuoj sušaukė daugiau žmonių, davė žinią į ofisą ir išto pasidarė didelis triukšmas. Suėjusi visa vyriausybė klausinėjo, kas tą padarė. Nei vienas nieko nesakė, lyg kad lavonas pats būtų atsikėlęs ir nuėjęs atsigulti kitoj vietoj.

Ant rytojaus sušaukė visus del patyrimo, kas tai padarė. Pasirodė, kad tai airių darbas ir todel kilis airius išvijo iš darbo, o lietuviai visgi pasiliko visi.

Dabar lietuviai turi gerą vardą šitame ligonbūtyj. **A. Dvariškis.**

NEWARK, N. J.

Rugpjūčio 7. per pasidarbavimą draugystės Palangos Juzės čia tapo surengtos prakalbos, paaiškinimui žmonėms apie šią draugystę ir išaiškinimui darbininkų padėjimo. Nors buvo garsinta, kad prasidės 7:30, bet, kaip paprastai, lietuviškai, prasidėjo gerą valandą vėliaus.

Pirmiausia kalba M. T. Žolynas, vakaro pirmininkas, aiškindamas Palangos Juzės Draugystės historiją, iško paaiškėjo, kad draugystė turi apie 400 sąnarių ir apie $5.000 kapitalo. Jis gražiai perbėgo visą šios draugystės historiją, aiškindamas, kaip draugija yra daug nukentėjusi iš kuningo pusės, ant galo ragino rašytis prie šis draugystės.

Paskui deklamavo eiles „Dirbk ir Melskis'' viena iš Newarko panaičių, kurios vardą pamiršau.

Išeina F. J. Bagočius. Pradėjus jam kalbėti, išrodė, kad galima bus išgirsti daug ko naujiesnio, daug gilių minčių, daug ko pamokinančio, ko dar mūsų publika nėra girdėjusi. Taip bent išrodė. Bet toliaus, kalba vis slenka žemyn ir žemyn, kol ant galo, nepavirto į girto žmogaus vapaliojimą. Štai keletas iš jo kalbos žiedelių: „Tampymai su dantimis gįslų iš ant žabų iškeptos syrnos kojų stibinkaulių'', „kaip išsigąstų mergina, pamačius vyrą be kelinių, bėgiojant po gatvę'', „aš nuo tuomet jau socializmą pradėjau suprasti, kuomet pirmą sykį apsiaviau ilgesnes kelines''. Ir vis tik apie kelines! Galiaus susipranta, kad tai daro nemalonų įspūdį ant publikos, ypač ant moterių, pasako, kad daugiau apie kelines nekalbėsiąs. Toliaus apreikšdamas, kad, kolekta uždengimui lėšų, rodo prieš kelių šimtų publikos, ką moteris ar mergina turėtų daryti, jei reikėtų sujieškoti nikelį kolektoriams (kelia sau ant kojų kelines ir rodo publikai savo pančekas).

Na, prakalbos juk ne komedija, kur galima prieš publiką visaip kraipytis; antra, juk ji neatėjo karčiamon alaus atsigerti, bet atėjo išgirsti ko-nors pamokinančio. Ant galo viskas išėjo, kad kapitalistai yra didžiausi siurbėlės darbo žmonių kraujo, o žmonės kvailiais, tamsiais, bepročiais, vergais. Tik vienas jis (Bagočius) turįs protą. Kad viską pagerint, reikia balsuoti už socialistų partiją, o ji padarysianti rojų ant žemės; reiškia: „itikėk, o jei neįtikėsi būsi prakeiktas ir pragaran įmestas''... Bet, juk tai menkas argumentas, jeigu pas mus tik 5% gali balsuoti, bet ką turi daryti tie 95% mūsų viengenčiai, — apie tai jis visai neužsiminė. Kas priverčia pininguočių luomą traukti kodidžiausį pelną iš darbininko? Kodel šiandien pragyvenimas taip brangsta? Ir kas to yra priežasčia, kaip galima tą pragyvenimą atpiginti? to visai nepasakė; o juk tai yra labai svarbus dalykas žinoti.

Trįs metai atgal teko man girdėti kalbant Bagočių; tuomet jis daugiau ką pasakė ir kalba nebuvo taip suteršta. Ant galo pasigyrė, kad einąs mokslus Bostono universitatėje ir prašė publikos piningiško parėmimo. Na, jeigu jau universitatės studentas panašiu tonu nesigėdija prieš publiką kalbėti, tai jau vyruti bėgk; tegul ją dievai ir tokią universitatę, jeigu ji išleidžia panašius „oratorius'', kalbančius karčiamų tėma. Vienu žodžiu, kritiškai žiūrint į kalbos turinį ir į patį kalbėtoją, rodosi, kad tie žodžiai, kurie bira nuo estrados, todel jie bira, kad turi laiks nuo laiko išbirėti ir žmogui, kuris kalba išrodo ant žmogaus, kad jis kalba pasamdytas. Teisybė, iškalbus žmogus, ir jei turėtų nors kiek meilės prie savo viengenčių, kurių „vadovu'' sakosi esąs, ir atjaustų jų šiandieniniam vargingam padėjimui, galėtų puikiai prieš publiką jų reikalus nupiešti, ją pamokinti. Bet to viso nesimato ir tie žodžiai piešianti minties siūlą, daugiau išrodo žodžiais išmoktais iš kningos, negu kad savo krūtine atajustais.

Teisybė, publika plojo. Na, ir kurgi neplos pamačius cirkaus klauną lietuviškai į juos kalbantį ir visokius nudavimus rodantį; juk tai kiekvienam linksma yra pamačius ką juokingo. Bet ar turi liaudis kokią naudą iš panašių kalbų, — labai abejoju.

Oi laikas, didelis laikas mūsų kalbėtojams tapti tikrais mūsų tautos vadovais, bet ne pseudo-atamanais ir išmesti iš savo kalbų plūdimus negražiais žodžiais, vieton ko-nors naudingesnio žmonėms pasakyti, kad dalykas išrodytų rimtu, bet ne pasigėrusio žmogaus vapaliojimais.

Mūsų žmonės interesuojasi prakalbomis. Štai ir šiuomi tarpu prisirinko pilna svetainė abiejų lyčių; žmonės trokšte trokšta apšvietos ir naudingų žinių, bet vietoje apšvietos jiems yra duodama pelenai atblėsti su vandeniu. Pasibaigus prakalboms jautiesi žmogus tokis kvailas, tokis niekam netikęs, o taye apsupanti žmonės dar kvailesniais...

Jau nuo kelių metų man stovėjo klausimas: kodel pas mus nėra to paprasto kitų tautų rimtumo ir paguodos tarp mūsų šviesesnių ir tamsesnių brolių? Na, ir kur gi bus, turint panašius švietėjus.

Po prakalbų jis (Bag.) pardavinėjo „literatūrą''. Kokią? Ugi „Kirpikai'' ir „Džiano Bambos pamokslus''.

Ot kuo yra šviečiama mūsų liaudis! Švieskis, broleli, pamazgomis, o būsi mokytas!....

St. Miliauskas.

NAUJOS RUSŲ KOLONIJOS ŠIAULIŲ APSKRITYJE.

Šiaulių žemės tvarkomajai komisijai šiais metais atiduota valstiečiams paskirstyti apie 2000 dešimt. valdžios žemės. Nutarta jau yra, kokiu būdu ta žemė bus išdalinta. Viena pusė, t. y. 1000 deš. skiriama išimtinai rusams valstiečiams, likusioji gi pusė galės kliuti ir vietos žmonėms, tačiaus ir del jos prisieis jiems rungties su tais pačiais rusais valstiečiais iš kurių taipgi nemažai gauta yra prašymų paskirti žemės. Komisijos jau apskelbtas yra ir sąrašas tų vietų, kurios išimtinai rusams skiriamos, taipogi ir tų, kurios ir vieniems ir kitiems (vietiniams ir rusams) gali pakliuti.

Rusams teikiamos kolonijos:

Užvenčio valsč.:
Šlapgiriai — 176 deš. 2161 siek.
Dvarčiai I — 91,73 deš.
Dvarčiai II — 94,25 deš.
Pelaniai — 29 deš. 1600 sieks.
Jungiriai — 15,50 deš.
Jungiriai I ir II — 3,08 deš.
Jungiriai iš Klovainių dvaro — 33 deš. 600 sieks.

Akmenės valsč.:
Kiviliai I ir II — 96,15 deš.
Dalis Akmenės miško dačos — 97,62 deš.

Radviliškio valsč.:
Šiaulių valdžios miško dača — 40,50 deš.

Taigi pačiu kolonizacijos vidurin parinkta Užvenčio valsčius.

Likusioji dalis skirstomosios šiais metais žemės, iš kurios gali tikėties nors kiek gausią vietos žmonės, randasi:

Pašvitinio valsč.:
Bačgaliai 67 deš. 911 sieks.

Užvenčio valsč.:
Jungiriai — 1,88 deš.

Luokės valsč.:
Tarpynė, Šiliukai, Bačka-Pelkė, Kalvos — 134,50 deš.

Kuršėnų valsč.:
Duobulis — 19,65 deš.

Triškių valsč.:
Artosiai prie Stankėnų viens. — 3,75 deš.

Žagarės valsč.:
Piaunis — 10,21 deš.
Prie Triknių sod. — 26,70 deš.
Degimas prie Inlaukių — 4,75 d.

Papilės valsč.:
Plinabalis — 46 deš.
Kantrininkai — 10,98 deš.
Šilas prie Purvių s. — 40,55 deš.

Krupių val.:
Prie Gailininkų s. — 7,13 deš.

Akmenės valsč.:
Judra-Lieknas 2 ir 3 — 7 deš. 215 siek.
Aglona Lieknas 2 ir 3 — 57,80 d.
Akmenės miško dača — 97,62 d.
Aukštoji prie Vilkaičių — 30,39 d.
Sala-Aukštoji prie Kulvelių — 7,28 deš.
Skirstynė — 49,50 deš.
Prie Reviečių sod. — 57,52 deš.

Kiek iš tos visos žemės klius lietuviams, kiek rusams valstiečiams, ilgainiui pamatysime.

Gk.

NAUJASIS JAPONIJOS VALDONAS.

Pora-trejetas savaičių atgal Japonijos valdono sostą užėmė Yoshihito, vienas iš pasimirusiojo mikado sūnų, prigyventas nuo vienos iš žemesniųjų nabašninko moterių (kurių turėjo regis apie dvyliką, kaip tas Japonijos mikadams pavelyta). Yoshihito yra 123-čias valdonas iš tos pačios japonų karališkos giminės, kuri savo praeitį išveda iš gilių amžių glūdumos — nuo kokio 600 metų prieš Kristų, tai yra iš tos japonų herojų gadynės, kada, anot legendų, du dievai tapo pakviesti sutverti iš praskydusių ant oro salų vieną sausžemį; ir jie sutvėrę Japoniją.

Sulyg japonų padavimų, kiekvienas pasimiręs valdonas nueina į dievų draugiją. Todel, kaip tik valdonas užima sostą, jisai tampa šventa ypata ir jį labai retai kas mato. Ir ne tis šitas, bet nei vienas japonas nedrįsta ištarti savo ciesoriaus tikrąjį vardą,— vadina tik valdonu, ir tai šitą žodį patįs minėdami ar kitą girdėdami, linkterni su pagarba galvą. Neįstabu tad, kad ciesoriui pasimirus, japoniečiai skaito už didelę nacionališką nelaimę. Skaitėme laikraščiuose, jog ir pastarajam mikadai Mutsuhito pasimirus, daugybė japoniečių pasidarė sau galą: vieni iš tikro gailesčio, kiti manydami, jog jiems nebeverta gyventi, jeigu pasimirė tokia prakilni ypata, kaip jų ciesorius. Net japonų laikraščiai ėmė drąsti savo vientaučiams nuo žūdymosi. Prie to gal prisidėjo ir tas, kad pastaraisai mikado buvo labai populiariškas. Tas mums, vakariečiams žmonėms, nesuprantama; bet užtai japonai, kaipo rytiniai žmonės, nuo amžių turi savo šventu papročiu.

Pasimirusis ciesorius čielą šešiolika pirmųjų savo valdymo metų buvo niekieno nematomas; jeigu kada pasitaikė būti svetimtaučiui jo akyvaizdoje, tai ciesorius sėdėjo užtiestas šyru. Iki šešioliktųjų metų amžiaus jis niekados nevaikščiojo ir tik potam išmoko vaikščioti; bet jis jau per visą gyvenimą vaikščiojo labai štyvai, taip-pat menkai galėjo ir ant arklio jodinėti. Naujasai gi valdonas buvo jau kitaip auklėtas. Jo tėvas jam atidavė vieną dvarą, kuriame jis sau atskiriai nuo tėvų gyveno, turėjo savo arklius, tarnus, užsiiminėdavo sportu, eidavo mokslus universitatėje su kitais didžiūnų vaikais; todel turėjo progą susitikti su europiečiais ir daug ko iš jų persiimti. Jis moka gerai francūziškai, angliškai ir vokiškai; prie to rašo eiles net chinų kalboje, kas japonams yra beveik kaip mums latinų kalba.

Ypata naujo valdono labai ne kokia. Jis yra mažo augumo, laibas, ir su nepaprastai didele galva, kurios kaktoje žiba dvi, kaip anglis juodos, akįs. Turi jau keletą pačių, su kurių pirmaja turi jau porą vaikų. Amžiaus turi 31 metus. Nuo trejeto savaičių atgal, Yoshihito tapo jau išskirtas iš mirtinųjų žmonių ir dabar, kaipo šventą ypatą, retas japonietis jį begaus pamatyti. Vienok, sakoma, kad jis šitokios savo privilegijos biskį bodėjasi ir svetimtaučius labai lengvai prie savęs prisileidžia. Mat išauklėtas demokratinėje atmosferoje. Matydami japoniečiai, kad jų valdonas lengvai draugauja su svetimtaučiais, palengva inpras ir jie į savo ciesorių žiūrėti, kaipo į paprastą žmogų.

Gi pasaulio politika naują Japonijos mikadą Yoshihito, skaito už vieną iš demokratiškiausių ir teisingai pildančių konstitucįją, kurią jo tėvas iš liuosos valios savo kraštui suteikė dar 1889 metuose.

TURGUS.

Gražią pavasario dieną, kada saulė buvo apšvietus savo spinduliais gražius, kaip rojuje apsikrovusius žiedais kaimų sodnelius, Blinkus pasibalnojo pirmu kartu nesenai ir labai pigiai pirktąjį Širmį ir jojo ant metinio ir visoje apylinkėj didžiausio turgaus. Gegutė netolimoje girioj kukavo; kelias dulkėjo nuo mažiausio smilčių sujudinimo; rugiai vos-vos pakilę, kaip jūrių bangos siubavo po lygius kaimų laukus. Pirmą dieną ir pirmas Blinkio gyvenime kartas teko jam joti ant šimtinio arkliuko. Jisai tvirtai laikėsi pažebojęs ir kojom suspaudęs šonus, kad várnos ar viturėlio pasibaidęs nenumestų jo.

Jojo linksmas, ramus; dūmai iš pypkės raitėsi jam apie ausis, kad jis nei nesijautė, kaip pasiekė dešimts varstų tolumo, nemažą ir su didele rinka, miestelį.

Kuomet Blinkus pribuvo į turgų, jau buvo dvylikta valanda; saulė rodė žmegaus šešėlį tik vieną žingsnį. Žmonių buvo pilna, su visokiais pirkiniais, ypač daugiausia buvo matytis arklių ir karvių, nes metinis turgus tada iš tolimos apylinkės žmones suvedė delto, kad visi manė daugiau uždirbti.

Atjojęs Blinkus aplėkė sparčiai apie platų, lygų, akmenėliais išgręstą plecių, ir nusėdęs pradėjo išnaujo kimšti senai užgesusią pypkę. Pro šalį praeidami kaimynai ir nepažįstami jam žmonės stebėjosi iš jo gerai įšerto Širmio, nes tik pirmą kartą jie mato pas jį tokį puikų obuoliuotą gyvulėlį, kadangi pas Blinkų seniau būdavo tik kumelšės, vertos, po penkis ir dešimts rublių, o šiandien, regi! atjojo į turgų ant šimtinio'!..

Vienas, matyt iš labai toli atkeliavęs ponelis, keletą kartų praėjo pro Blinkų ir vis žiūrėjo į jo Širmį su nusistebėjimu; ant galo priėjęs paklausė:

— Ar tamsta turi ant pardavimo ar pirkotę šitą Širmį?

— Matot, kad dar tik atjojau, da ir arklys sušilęs. Taip greitai, tamsta, norite nupirkti gerą arklį; palaukite vakaro iki gali nupirkti. Parduoti gali ir kūdikis; bet nupirkti sunku ir galvočiui, — mandriai atsakė Blinkus.

— Tai reiškia nei pirkai nei parduoti nenori?

— Palaukit pavakarės, kuomet aš nuspręsiu ir dažinosiu apie arklių čienias; bijau, kad nepapiginus.

Ponelis, paėmęs Širmį už pavadžio, apsuko kelis kartus apie save, apžiūrėjo akių, kojų, dantų, — žodžiu visą apčiupinėjęs, — tarė:

— Taip, geras arkliukas, sveikas ir baikštus; tik tamsta sakykit: kiek norėtumėt?

— Sakiau jau pirma jums, ponuli, kad dar negaliu pasakyti — paskui.

— Kur tamstą aš galėčiau paskui sutikti?

— Čionai atėjęs rasi.

— Taip. Tai su Dievu!

— Su Dievu! — atsakė Blinkus.

Ponelis pasiremdamas lazdele nužingsniavo lėtais dideliais žingsniais kiton pusėn rinkos, o Blinkus, žiūrėdamas į savo Širmį, švelniai jį kelis kartus pervedė ranka, nuo storo garbeniuotais karčiais aptekusio kaklo iki strėnų, ir atsirišęs persivedė kiton tinkamesnėn vieton.

Ant turgaus iš visų pusių raitų lakstymai: vieni maino, kiti parduodami prajodo, treti tik taip sau pagelbi kitiems nupirkti įgirdami, kad tas ir tas „arklys geriausis ant svieto — pirk jį!'' Blinkui žiūrint į tai užsinorėjo išvesti ir savo Širmį, gal kas duos gerus piningus ir atiduos, nes turi jį šiandieną verkiant parduoti, delto, kad baimė jį ima iš dviejų pusių: viena, gali taip ir jam atsitikti, kaip kitiems tankiai atsitikdavo, o kita — jam baisų, kad nepavogtų iš jo suirusio tvarto.

Išsivedė:

— Ei! sustok žmogau!

Blinkus tirpterėjo iš baimės ir pradėjo dairytis aplinkui.

— Kur gavai šitą arklį?

— Pirkau, — drebančiu balsu atsakė Blinkus.

— Pirkai! Šitas mano Širmis, tu pavogei jį?

— Ne. Aš mainiau su čigonais...

— Tas vis viena, ar tu būtum vogęs, ar čigonai, — aš atimu iš tavęs.

Blinkus nežinojo, kas su juomi dedas. Pradėjo darytis tai baltas kaip drobė, tai raudonas, kaip žarija, — nematė nieko aplinkui savęs, tik norėjo tarti dar kartą, kad: „mano Širmis, aš... jo nevogiau... aš nekaltas''... tuo kartu žemsargiais apstotas atsidūrė tamsiame kalėjime.

Kalėjime ant suolelio atsirėmęs Blinkus su kepure ašaras šluostydamas, žodžiais raudojo, atsiminęs, kad turės dar labjau vargti netekęs už penkis rublius kumelaitės, ir šimtinio Širmio, už kurį atidavė paskutinius uždirbtus skatikus.

J. J. Strazdelis.

ATSIŠAUKIMAS Į VISUS AMERIKOS KRIAUČIUS.

Baltimore, Md. Rugpjūčio 6. 9:30 val. iš ryto čionai sustreikavo Hamburger Bros. Co. firmos kriaučiai, — 300 ypatų suviršum, žiponų skyriuje. Kaip girdėjome, iš Baltimorės yra išsiųsta agentai pririnkti į unijistų vietas streiklaužių, kad Unija būtų sulaužyta. Vieną sako išsiuntė į New Yorką, italijoną, pavardė Julius, storas vyras, juodbruvis, biskį su ūsais; taipgi ir į Philadelphią.

Taigi, jeigu kas kalbintų važiuoti į Baltimorę, tai meldžiam nevažiuokite, nes mes pranešame iš laiko. Ir šitą straipsnį patėmiję, bile kokis narys iš unijų skyrių, meldžiame širdingai praneškite į savo miestų skyrius, ypač gerai būtų tarstelėt italijonams, žydams, čechams, na ir lietuviams, kad plačiau dažinotų. Kartais žmogus streiklaužiu būna visai per nežinojimą, kad yra streikas. Žinoma, toje dirbtuvėje daugiausiai dirbo, lietuviai, paskui žydai, italai, ir lenkai. Žmonės kentė didelį prispaudimą, buvo numušinėjama mokestis, išmėtimai kur gerų unijistų ir šiaip visoki suvaržymai, todel žmonės ir buvo priversti sustraikuoti.

Su pagarba
Streikierių komitetas,
Per **J. L.**

Paklauskite pas tuos milijonus žmonių, kurie vadina save krikščionimis, kas tai yra krikščionybė, ir jie atsakys jums, kad buti krikščioniu reiškia priklausyti prie kokio nors krikščioniško tikėjmo. O tuom tarpu išpažįstantie tuos tikėjimus visi nesutinka tarpu savęs. Vieni sako, kad reikia tikėti taip, kiti — kitaip, ir iš priežasties tų nesutikimų iškila kaltinimai ir neapykanta, persekiojimai ir net kraujo praliejimas. Jai tatai yra tikroji krikščionybė, tai kaip-gi Kristų galima vadinti tautų išganytoju, kurio žmonija laukė? . . . Lamene.

Tev. Myl. Dr-tes reikaluose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1002 Pine st., Philadelphia, Pa.

Jo pagelbininkas: Pr. Butkus, 1007 Marion st., Waukegan, Ill.

Raštininkas: J. Žemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.

Kasierius: A. J. Povilaika, 804, Bank St., Waterbury, Conn.

Kningius: V. Mišeika, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Literat. Komitetas: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 309 Knowlton st., Rockford, Ill., J. Gabrys, 41 Bd. Batignolles, Paris, France.

PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus TMD. reikaluose siųskite TMD Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

T. M. D. kuopoms ir nariams.

Kaip 29 num. „Vien. L.'' buvo pagarsinta, kad Dr. A. Garmaus **„Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos''** veikiai pasirodys, taigi šiuomi pranešu, kad knygos yra atspaustos ir aptaisytos, o kurios buvo paduotos apdaryti kietais apdarais, tai ir tos jau bus apdarytos iki 15 šio mėnesio.

Taigi kuopos ir pavieniai nariai malonės koveikiausiai įmokėti į iždą savo metines mokestis ir priduoti centro sekretoriui savo paskučiausius adresus, nes su pabaiga šio mėnesio pradėsime išsiuntinėti, taigi kad adresai ir viskas būtų tvarkoje, kad kiek galima išsisaugoti klaidų ir rūgojimų iš tos priežasties.

Primenu, kad norintieji gauti kietuose apdaruose teiktųsi prisiųsti po **15c.**, kad išsiuntinėjant būtų galima žinoti kiek kurių į kur pasiųsti. Bet norintieji lai pasiskubina, kad paskui daugeliui neparsieitų gailėtis, kaip buvo su Dr. V. Kudirkos raštais. Kadangi mažai laiko liko pagarsinti nariams, kiek kainuos kieti apdarai, taigi duota apdaryti tik visai nedidelis skaitlius egzempliorių, nepasitikint kad į trumpą laiką daug kas sumokės, o nenorėjome daug apdarius, paskui sukrovus laikyti, ypač, kad T. M. D. piningai ir kitiems spaudinamiems raštams reikalingi. Taigi nariai lai pasiskubina prisiųsti po 15c. jei nori gauti dailiuose kietose apdaruose.

V. Daukšys,
T. M. D. pirmininkas.

Rockford. Čia gyvuojanti 117-ta TMD. kuopa pradėjo vėl šiektiek bruzdėti. Ji susitvėrė, rodos, 1909 m., kada pasklydo balsas apie Kudirkos raštų leidimą. Gavus Kudirkos raštus ir centro valdybai atleidus vadeles, kuopelė pradėjo ristis žemyn ir gal butų greit vėl visai suirusi. Bet kun. Žilinsko šiuosmet leidžiami raštai vėl sulaukė ir sustiprino kuopelę. Šiuom laiku daugiausiai šitoj kuopoj darbuojasi p. P. Petrėnas, kurio rupestingumui pasidėkavojant, kuopa vėl pradeda „atgauti kvapą'' ir skaito apie 20 sąnarių. Kuopa geresniai agitacijai nutarė, kad kiekvienas narys privalo nešioti TMDraugystės ženklelį, ir dabar tankiai sutinki jaunus vyrukus, — Tėvynės mylėtojus.

Pereitą rudenį kuopa buvo surengusi paskaitą iš Lietuvos istorijos, kurią skaitė p. Jokubynas. Šiuosmet kuopa žada dar labiau pasidarbuoti. Sužinojus, kad buvęs Seimas patarė pažymėti išpolančias šiais metais 15-metines sukaktuves didesniu darbštumu, 117-ta kuopa pasiryžo taipgi nelikti užpakalyj. Žadama rudeny surengti prakalbas ar paskaitas. Apart vietinių jiegų, kurių čia ant nelaimės nedaug nuspręsta kviesti kalbėtojus iš Chicagos.

Šios kuopos pavyzdis rodo mums aiškiai, kad TMD. kuopos darbuosis, bujos ir augs jeigu tik bus kam jos sujudinti, jeigu tik iš Centro jos gaus laikas nuo laiko paraginimą, patarimą arba gerą žodį. Šie metai turėtų but pažymėtini metai musų draugijos istorijoj. Platinkime tad apie šią draugiją žinias, dirbkime truputį patįs, lai ir musų Centro valdyba neatsisako duoti kuopoms patarimų ir nurodymų, lai mus laikas nuo laiko paragina, kad matytum, kad darbas kruta. Tada ir mums bus didesnė „ukvata'' dirbti.

Truputį sutingęs narys.

GYDUOLĖ, KAD NEIŠTAUTĖTŲ MŪSŲ INTELIGENTIJA.

Kad yra mūsų ištautėjusių inteligentų, tai to niekas neužginčys, nes tą liūdija mūsų laikraštija; korespondentai tankiai praneša, kad toks ir toks yra anglų raštininkas, ištautėjęs lietuvis; kiti vėl rašo, kad anglų scenoje dalyvauja tūlos ištautėję lietuvaitės; treti vėl rašo, kad kokiame tęn ligonbūtyj Bostone užima augštą vietą tūlas daktaras, ištautėjęs lietuvis. Mūsų inteligentijos ištautėjimas yra gyvas faktas ir jis yra pragaištingas smūgis mūsų visuomenei!

Ištautėjimas mūsų inteligentijos, duoda progą įvairiems pseudo-pavardžiams ir „humbugams'' (apgavikams) naudotis ir skelbti įvairias betvarkes, proto prostitucijas, misijas, kokios ardo ramybę ir taiką mūsų draugijose ir neduoda laisvės plėtotis mokslui ir pasauležvalgą išsidirbti. Antra, ištautėjimas mūsų inteligentijos, duoda progą įvairiems 1905—7 metų Rusijos expropriatoriams ir pseuno-revoliucionieriams bei maištininkams kelti nesąmoningą „revoliuciją'' mūsų visuomenėje. Trečia, ištautėjimas mūsų inteligentijos, duoda progą visokiems abėcėliniams korespondentams ir redaktoriams nežmoniškai gvaltavoti spausdintą žodį.

Seniaus tūli mūsų publicistai rašė laikraščiuose ir jieškojo priežasties: kodel mūsų inteligentija bėga nuo mūsų visuomenės? Tūli rašytojai nepersenai rašė, kad mūsų gyvuliškos „politikos'' agitatoriai priverčia mūsų inteligentus ištautėti ir slėptis nuo savo tautystės. Kiek šis numanymas buvo teisingas, aš negaliu pasakyti; bet tik turiu pasakyti, kad kai-kurių mūsų agitatorių kalbos ištikro yra gana nešvarios, kurios priverčia kiekvieną apšviestą žmogų raudonuoti. Aš patsai girdėjau So. Bostone, vieną kalbėtojaus „kalbą'', kurią atminsiu iki mirties, kaip jis vieną dalyką begėdiškai išvedė; toksai kalbos nešvarumas, žinoma, duoda inteligentui mintį, kad ir visa mūsų visuomenė gal yra jau amžinai iškrypus iš gyvenimo vagos, kad nebėra vilties jos atitraukti į gyvenimo tikslą. Nors inteligento tikslas — šviesti visuomenę, ir ginti ją nuo visokių blogų intekmių, bet mūsų tūla inteligentija, neturinti pilnos energijos, pasibijo kelių „maišto apaštalų'' ir apleidžia mūsų visuomenę ant visados.

30 N. „Vienybės Lietuvninkų'' Valparaiso universitatės studentas Steponas Biežis išrodinėja, kad mūsų intęligentiją stumia prie ištautėjimo, nedalyvavimas mūsų studentijos sueigose, mūsų moksleivijos ir jaunuomenės klausimuose. Čia šis mūsų prakilnus studentas jau patyrė naturališką apsireiškimą; tas taip ir yra: mūsų moksleiviai, eidami mokslą ir neturinti savo lietuviško organo apkalbėjimui savų reikalų, prisišlieja prie svetimtaučių moksleivių draugijų ir atpranta vartoti savo kalbos raštą, kalbą ir ant galo žūsta iš mūsų visuomenės arenos. Anot stud. Biežio, mūsų inteligentija bei moksleivija, kad neištautėtų, turi susirišti į Lietuvių Moksleivių Susivienijimą ir turi pasiskirti kokį Amerikos laikraštį apkalbėjimui savo reikalų. Sumanymas geras ir geistina, kad mūsų moksleiviai šio sumanymo nepraleistų pro ausį neapsvarstę.

32 N. „Vienybės Lietuvninkų'' aptiekorystės studentas Zigmas Vitkauskas pristoja prie pono Biežio sumanymo ir nurodo naują, kokią apturės mūsų inteligentija ir jaunuomenė iš tokio moksleivių susivažiavimo. Kiekvienas protaujantis žmogus žino, kad tokis lietuvių moksleivių susikoncentravimas ir pasiskyrimas vieno laikraščio rašinėti apie mūsų moksleivių padėjimą, yra gyduolė, kuri apgins mūsų jauną inteligentiją nuo ištautėjimo.

Man rodosi, kad laikraštis del moksleivių yra tinkamas „Vienybė Lietuvninkų'', nes ji turi daugiau vietos, negu kiti pirmeiviški laikraščiai, delto man nuduoda, kad Paukštis ir Brazis sutiks duoti vieną puslapį laikraščio apkalbėjimui moksleivijos reikalų.

Tai tiek apie gyduolę nuo ištautėjimo arba apie mūsų moksleivių laikraštį, kuris apgins mūsų jauną inteligentiją nuo žuvimo kulturos dirvoje.

Ex-studentas, Science kurso,
Mikas Stakėnas,
So. Boston, Mass.

MŪSŲ DIRVONAI.

(Taip sau mintįs.)

II.

Kas metas iš Lietuvos yra išgabenama į užrubežį žalioji medžiaga, kaip va: linai, kanapės, vilnos, medžiai ir javai, kuriuos Lietuvoje nemokama perdirbti į tą, ko žmonės visur reikalauja. Štai kad ir linus išaudžia užrubežiuose, už ką lietuviai turi užmokėti dvigubai, negu už tą patį audinį, išaustą Lietuvoje užmokėtų. Priauginama daugybės burokų, su kuriais kiaulės pašeriama; bet kad iš burokų padaryti cukrų — męs nemokame.

Kiekvieną pavasarį matome pilnas upes beplaukiant rąstų, iš kurių Prūsuose padaro poperių iš tų medžių — męs menkiausio išmanymo neturime.

Reikia statyti namai, — suvežame kelioliką rąstų, su kirviu nutašome ir „iš akies'' sukraunam rąstus vienas ant kito; uždengiame šiaudais stogą ir turime namą iš dviejų arba keturių kambarių, kuriame gyvenantis žmogus jokio smagumo neturi ir išauga į bukaprotį, bet jeigu, vietoje statyti „iš akies'', ot mūsų meisteriai paimtų piešiamąją lentą ir užklojęs ant jos sklypą poperiaus, padarytų statomojo namo planą, išskaitliuodamas, ko reikia, o ko nereikia, ir vietoje iš rąstų su šiaudiniu stogu pastatytų namų iš kalkių ir smiltįes su mediniu stogu, — kuris visai nebrangiau prekiuotų už medinį — tada turėtumėm šimtus metų; patveriantį, sveiką ir ugnies nebijantį rūmą. Bet tokių meistrų visai negirdėti, — viską panašų pas mus tik svetimtaučiai padaro!...

Mūsų upės, kaip: Vilija, Nevėžis, Dubysa, Šventoji, Venta ir Šešupė be jokios komunikacijos; o juk jąsias galėtų padaryti begalo naudingomis, jeigu atsirastų sumanųs žmonės-inžinieriai, kurie mokėtų sutraukti mūsų šalies žmones į vandenius, kurie sutvertų komunikacijos bendrijas, kurie mokėtų pajudinti ponų kapitalus, katrie šiandien pūna be jokios Lietuvai naudos po bankas, ir suorganizavę kapitalą išitaisytų mūsų upes, padarydami vandeninę komunikaciją po visą šalį, neužkenkiant visai ir malūnams, kurie šiandien laiko bereikalingai užtvenkę upes. Juk ir malūnams jau yra kitoniški būdai jų girnas sukti; ir laivai ir malūnai galėtų podraug savo darbą dirbti, jei tik būtų žmonės, kurie mokėtų vandenį sutvankyti. Bet vargas — tokių pas mus nėra.

Arba turime priminti apie automobilinę komunikaciją, kurią ir mažos bendrijėlės bile kokiame miestelyj su mažu kapitalu galėtų užvesti, tarpe mūsų didesnių miestų ir miestelių, kur geležinkelių nėra vežioti tavorus ir žmones; bet mažai Lietuvoje apie tai girdėti, kadangi nėra sumanių žmonių, kurie mokėtų tą darbą atlikti... Šiandien, kad nukeliauti iš Eiriogalos į Raseinus, tik keturias lietuviškas mylias, reikia tiek sunkumo prikęsti, kiek iš New Yorko į Chicagą.

Pagenda ūkininkui kuliamoji mašina, jau retas iš lietuvių kuris mokės pataisyti; kad vėl ji prie tvarkos privedus, reikia gabenti pas savo vokietį kalvį, kol pataisytų. Ot kokie mokyti męs esame!...

Man bebūnant Lietuvoje teko tarnauti Kauno Ukiškoje Draugijoj, kur gerai patyriau, iš kur visi išdirbiniai yra partraukiami. Ateina ruduo ir kuliamųjų mašinų fabrikai Šiauliuose ir Kaune apsidirbti negali, ir per kokį mėnesį visai užsakymų nebepriima; o mašinos yra nepraktiškos; bet kad atsirastų žmonės, kurie mokėtų tas mašinas išgerinti — nėra. Ot džiuginanti žinia pareina iš Lietuvos apie lietuvių bendriją „Viliją''. Gal tęn ir atsiras gerų mechanikų, kurie išgerins mūsų ūkiškąsias mašinas ir toliaus gerins dirbdami su taja minčia, kad dirba netik draugijai „Vilijai'', bet ir visai lietuvių tautai, keldami josios pramonę.

Štai dirbtinąsias trašas — ar gi negalima būtų padaryti Lietuvoje, užuot gabenti iš Lovičiaus, Lenkijoje, arba iš Anglijos, kur daug žmonių, kurie eina į užrubežius dūnos jieškodami? gautų namie, savo tėvynėje, gerą uždarbį.

Ūkio mašinos, iš didesnės dalies, yra padaromos Amerikoje. Mašinos McCarmicko ir Osborno tik Lietuvos laukus ir apdirba, o Lietuvoje tokių pagaminti nemokama; męs patįs turime Amerikon keliauti, kad po Amerikos mechaniko vadovyste padaryti Lietuvai ūkio mašinas; o kad patiems pasimokinti mechanikos ir išmokti neprasčiau tokias mašinas padaryti, visai nebandome. Ir kurgi męs bandysime, kad mūsų galvos yra užimtos baliais, šokiais, piknikais ir ant galo tuščiais ginčais ir... partijomis, kurios šiandien mums menkiausios naudos neatgabena.

Kur žingsnį nežengsi, visur pas mus matai stoką technikos; o amatninkai tankiausiai nei rašyti nemoka.

Pažiūrėkim čia Amerikoje, kaip puikiai viskas sutvarkyta: ar kur upelis bėga, ar upės banguoja, nestovi jos taip be naudos, kaip mūsų Dubysos, Ventos ir Nevėžiai, bet viskas yra sutvarkyta, kad tas savo pajėga ar savo apstumu daro žmonėms naudą; mažiukas upeliukas tankiai čia yra taip sutvarkytas, kad laivai juo plukia; vanduo nenubėga be naudos, bet perbėga per prūdus, pripildydamas juos pagal reika-

KAZYS PUIDA.

PASKUTINĖ AŠARA.

mis kojomis, bet visgi gali išsprukti. Čigonas lipo pamažu žemyn. Tik staiga, kuomet liko kokie du-trįs kopečių virbalai, kažkas bumterėjo čigonui nugaron ir tai taip švelniai, kad jis nei cypterti nesuspėjo. Yt dalgio pakirsta žolė, nugriuvo nuo kopėčių ir gulėjo išsitiesęs ant pakratų. Mikas nieko nesakė, tiktai priėjo prie lovos, užbriežė degtuką ir uždegė kybančią ant sienos liktarną. Kaip tik prasimušė šviesa pro langelį, tuoj keletas rankų ir galvų pasirodė jame. Mikas jau neiškentė ir suriko ant jų. Vienu akimirksniu iš langelio dingo galvos ir už triobų pasigirdo arklių kojų trypimas, kuris kas-kart tolinos ant mišką. Šunįs pradėjo loti ir sodžius sukilo. Mikas gi tuo tarpu pakėlė savo svečią nuo žemės ir padėjo ant lovos.

Nakties tamsoje buvo girdėti invairųs šūkaujantieji ir klausinėjanti balsai; bet niekas nieko pasakyti nemokėjo. Pamažu žmonės pradėjo rinkties už triobų ir žiūrėti miškan. Pamiškėje nepaprastas buvo sujudimas. Čigonai, kaip viesula, atlėkė raiti, tuoj užkinkė arklius ir ratų girgždėjime, žmonių klegėsyje buvo girdimas, dažnai atsikartojąs, šauksmas: „Zyna! Zyna!" Vežimai gi traukė gilyn miškan.

Pabudo ir Baltrus ir pirmu jo rūpesniu, pirma mintimi buvo: kur Bėris? Nei apsitaisyti nespėjo, užsimetė skrandą, kojas inkišo į kurpes, vienplaukis nubėgo prie tvartų ir tuoj pradėjo belsties į Bėrio duris ir šaukti:

— Mikai, a Mikai!

Mikas gi, čigoną ant savo lovos pagulдęs, nukabino liktarną ir apšviesdamas čigono veidą žiūrėjo ir murmėjo:

— Te, kad tu kur nusmegtum, nei vieno lašelio... ir nekruta, gyvatė... nagi — pakėlė čigono ranką ir paleido; ta bevaldžiai nusviro.— Tai tu matai... ar tik neišlėkė raita dangun? — užklausė Mikas pats savęs, galvą kraipydamas. Jam nerūpėjo triukšmas kelti, arba sumigusieji žmonės žadinti, nes dabar nebuvo ko bijoties, čigonas visvien nepabėgs ir Bėrio nieks neišves.

Išgirdęs bildėsį ir šauksmą, Mikas priėjo prie durių ir rūsčiai užklausė:

— Koks tęn biesas?

Baltrus, iš šalčio drebąs, virpančiu balsu, atsiliepė:

— Aš, aš, Mikuti... atidaryk... Kas daros su Bėriu... žmonės sukilo... šunįs loja... ir aš atbėgau pasižiūrėti...

— Žiūrėk, žiūrėk! — murmėjo Mikas atidarydamas duris.— Pas mane svečiai buvo atsilankę, — tarė Mikas šeimininkui, rodydamas į gulintį ant jo lovos čigoną. Šeimininkas išvertė akis ir žiūrėjo į nekrutantį čigoną.

Aplinkui jau patyrė žmonės kas atsitiko; kuopomis ir po vieną pradėjo spiesties prie tvarto durių.

Užsnūdusio miško sudrumstoje ramybėje ratų girgždėjime ir žmonių balsų klegėsyje iš miško kaiman lėkė šauksmas: „Zyna! Zyna!" ir, atsimušęs į nebylių triobų sienas dingo be atsakymo.

4.

Čigonų galvojimai išsipildė. Zyna pabėgo. Ne tas jiems rūpėjo, kad Zyna pabėgo; bet tas, kad jeigu ją sugaus žmonės, ji viską išduos, būtinai išduos... Nes meluoti ji nemokėjo, jos rankos niekuomet neprasitiesė prie svetimo daikto. Čigonai įsitikrinę buvo, kad visi jų darbai išeis aikštėn ir jau niekuomet negalima bus jiems ton vieton sugrįžti. Delto tai jiems taip labai rūpėjo Zynos pražuvimas.

Naktis baigėsi. Rytuose jau švito, bet dar aplinkui buvo tamsu: nes rytų šviesą dengė augštas miškas.— Miko svečias gulėjo Baltraus Kimšos trioboje. Kas su juo atsitiko, kur jis pateko ir kaip jis čion pakliuvo — to nebeatminė. Kaimynai išpradžių buvo apstoję Baltraus grįčią, bet tasai subarė juos ir, dienai bebrėkštan, kaimas pradėjo gyventi paprastu gyvenimu. Saulutė jau augštokai pakilo, kuomet Baltraus žmona pašaukė šeimyną pusryčių.

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

kalavo vienodos visiems apšvietos. „Galima skaityti tvirtai nutartu, — rašė jis, — kad žmonių visuomenei reikia ko-nors vieno: ar auklėjimo visiškai nereikia, arba jis turi būti vienodas visiems. O kol to nebus, gudresni visuomet apgaudinės kvailesnius". „Kadangi auklėjimas mūsų amžiuje labai daug sveria, — rašė jis toliau, — tai reikia apsistoti ant liaudies apšvietos klausimo... Su pedagogikos sutvarkymu ankštai surištas visas būtinasis tautos likimas".

Tokiuo būdu, jau pačiomis pirmomis revoliucijos dienomis nežymus „žemės tvarkomosios komisijos valdininkas", kokiu buvo Babėfas, priminė visų-svarbjausį atmainos uždavinį, — pedagoginių reikalų sutvarkymą, pasitikėdamas, kad buržuazijinė revoliucija įstengs rimtai ir sąžiningai tan dalykan atsinešti. Tasai pasitikėjimas juo naivesnis buvo, kadangi „vienoda apšvieta" išėjo pas jį iš „vienodo prasimaitinimo" ir kadangi jis buvo nepermaldaujamas visokių „labdaringųjų dovanų" priešininkas apšvietos reikaluose kaip ir prasimaitinimo dalykuose. Tiktai lygybės įvedimas į abu tuo dalyku patenkindavo jo pedagoginius reikalavimus. Kuomet Ruso, užmiršęs visus, užmiršęs apleistų pilkų žmonių milijonus, sukoncentravo visą savo domą abstraktiniam „Emiliui" auklenti, kuris augo poniškose sąlygose, Babėfas gi neivienam akimirksniui neužmiršdavo tų milijonų, tarydamas, kad ideališkiausias „Emilių" auklėjimas neivienu žingsniu nepastūmės liaudies apšvietos reikalų. Savo „plebėjų manifeste" jis vėl-apsistoja ant to reikalo. Išeidamas iš to, kad „kiekvieno žmogaus likimas neturėjo suglobėti pereinant iš prigimtinio stovio į socialinį, jis sako: 1) „kadangi ingytosios žinios sudaro visuomenį turtą, tai jos lygiai turi būti išdalintos tarp visų" ir 2) kad auklėjimas esąs neimanoma baimė, jei jis tenka tiktai vienai visuomenės daliai.

Taigi, apšvieta ir auklėjimas turi būti bendri; niekas neturi teisės monopolinių priemonių pasigaudamas atimti apšvietos iš kito. Žinojimas — tai jėga; bet ligšiolei ta jėga buvo kreipjama prieš žmones, pasilikdama augštesniųjų sluogsnių monopolyje ir palaikoje. Kreipdamasis į šiuos pastaruosius, Babėfas rašė dar pačioje revoliucijos pradžioje: **„Per liaudies apšvietos ir jūsų pačių apšvietos skirtumą** jums pasisekė įskiepyti žmonėms tylus nuolankumas, o savyje išdirbti tas kietaširdiškumas ir begailestingumas, kuris leidžia jums šaltai žiūrėti į badu mirštančius jūsų artimus."...

Logiškai ligi galo eidamas, Babėfas neapsistodavo ir prieš sluogizmą: apšvieta ir auklėjimas turi būti vienodas arba — jų visiškai nereikia. Geriau tegul visiškai nebūnie nei mokslo, nei mėno, negu jų sumonopolizavimas augštesniais visuomenės sluogsniais. Tą pačią mintį užeiname ir jo „lygiųjų manifeste": „Mes pasiryžę esame nugriauti viską ligi pamatų, — sakóma tenai, — by tik likties prie lygybės. Težūnie, jei to reikia, visokie mėnai, by tik pas mus tikroji lygybė liktųsi."...

Babėfas užpuldinėjo ne tik vienus pramonės bei žemės savininkus, bet ir privilegiruotąsias inteligentijos pajamas. „Inteligentija, — byloja jis plebejų manifeste, — pati taip brangiai nučienijo savo proto darbą, ir jeigu tame apčienijime būtų fyzikinio darbo atstovai dalyvavę, tai jie, be abejo, būtų nutarę, kad rankų darbas turi tokią-pat vertę, kaip ir proto darbas, ir kad viso kūno nuovargis gali būti lygus protiniam nuovargiui." Inteligentija, su jos reikalavimais brangiausiai už proto darbą apmokėti, yra „maištininkas prieš lygybę." Brangesnis proto darbo apmokėjimas tai subjektivinio saiko pasekmės pas tuos žmones, kurie „sugebo apdrausti savo pažiūrų viešpatavimą."

Dabar galima paklausti: kokiomis priemonėmis manė jis savo sumanymus įvykinti? Troškioje politikinės reakcijos atmosferoje, Babėfas pasirinko politikinio maišto kelią, — žinomo kaipo „Lygių-jų Maištas", kad francūzų Direktorijos valdžią nugriauti ir atnaujinti 1793 metų respubliką, o paskui praskėsti ją ligi savo lygybinių sumanymų. Tasai utopijinis planas nenusisekė ir negalėjo nusisekti. Babėfas ir jo draugas Dortė buvo suareštuoti, pasmerkti mirtin ir nugalabinti gegužės 29 d. 1797 metais.

5.

Robertas Ovenas.

(1771—1858).

Pirmasai devynioliktojo metašimčio ketvirtadalis buvo visagalis politikinės reakcijos metas. Francijoje greitai keitėsi politikinės formos: direktorija užleido savo vietą taip vadinamam konsulatui; konsulatas — imperijai, imperija — restauruotai

(T. b.)

J. WEYSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

Elegantas nukreipė paskutinį šnairų žvilgsnį į panelę, tarydamas:

— Dovanok, karalaite, nėsa kreipsiuos dabar į motiną.

Ir pusiau pasisukęs kedėje vyresniosios moteriškės pusėn apreiškė tuoj perėjimą iš lyrizmo epinėn apysakon. Kalbėjo balsiai, gaudydamas akimis platesnį klausytojų ratą:

— Buvo tai baimės ir babyloniškos suirutės diena. Snaudžiau po pietų savo Salagubiškiuose, visuotinos bei asmenės situacios nukamuotas, kuomet prižadino mane mano rūmų tarnai...

— Iš kurių laikų užsivedei rūmų tarnus, ponas Narcizai? — įsikišo apvalusis ponas — jei bent šeimininkė Miodziuchovskienė bei panaktinis?

— Nesikabinėk žodžių, tik mintį stengkis suprasti — atrėmė prakilniai Podolskis — salonų kalba nėra paprastas tauzijimas. Tai-gi, tarnų pažadintas, patyriu, kad atvyko pas mane žemsargiai kratos daryti. Kai gyvas esu, nepritariau niekuomet anarchistams, tai ir matyti, kad žmonių apmauda užsiuntė ant manęs tą bėdą.

— Kas jau tęn būtų keršijęs ir už ką? — vėl pastebėjo kaž-kas — visą apylinkę krėtė.

— Niekur mažesnės kaltės nesurasta, kai pas mane! Ha! — pamaniau — atėjo laikas svetimas nuodėmes atgailėti. Apsitaisiau kaip reikiant, nes pavojui junkingu pasirodyti nevalia. Ko norite? Štai stoviu prieš jus viską nukęsti pasiryžęs — — „Bumagi social-revolucyjnego komiteta!" Esu tvarkos šalininkas — atsakiau. Turbūt nesuprato, ėmė krėsti. Jieškojo pakampėse ir ant augšto, skryniose ir spintose, kol neprisirengė prie mano bibliotekos, baltų varnų pilnos.

— Prie tos spintelės kanceliarijoje?

— Prie tos pačios. Baltų varnų iš prigmties reta, negali būti jų tūkstančiai Turiu sau rinkinėlį, iš kurio semiuos paguodos sunkiomis gyvenimo valandomis. Čia man byloja Sokratas per Platoną, čia siaudžia Skarga pranašu, čia man Sirokomlia kankles maloniai paskambina...

— Kaip tai, ponas Narcizai? ėmei skaityti žemsargiams ištraukas?

— Neblevyzgok! Tylėjau.— O tai kas? — tarė žemsargis atvoždamas knygą in qaurto.— „Prawda ruska" — atsakiau — moksliškas veikalas.— Nu, mes tą veikalą konfiskuojame.— Ant sveikatos — atsakiau nusiminęs, nes tai didelė retenybė ta knyga. Apibarškinę sienas, atplėšę dalį grindų, apleido pagaliaus užpuolikai mane, sugriždami Ereban, iškur išėję yra.

— Ir tuo pasibaigė?

— Taip, taip — rusų teisybė atsirado, bet sidabro šaukštai dingo!

Pažvelgė iškilmingai į klausytojus, kurie garsiu juoku atsiliepė. Tokia užbaiga patenkintas, Podolskis vis-gi neišglostė tragiškųjų savo veido raukšlių, naujų atsitikimų papasakoti manąs.

Bet Pucevičius su Rajeckiu jieškojo žinių apie rengiamąją vilkų medžioklę Šimonių miškuose, kur išsirengę buvo. Daugelis susirinkusių čionai vyriškių taip-pat rengėsi ton medžioklėn, valdiškojo girininko rengiamon. Žinia nuskrido per keletą pavietų net gretimon gubernijon. Kiekvienas, kurs turėjo šautuvą bei noro, galėjo skubėti į Šimonis vilkų mušti, kurių keli lizdai užpuldinėjo apylinkę.

Mikolas ir Stasius niekur geriau nebūtų nieko sužinoję, kai iš ėsamo čionai pono Benedikto Talmonto, Tiškevičiaus miškų girininko, kurs taip-pat važiavo medžioklėn.

Buvo tai didelio ūgio bei pločio vyras, garsus stipruolis, bet ramaus būdo. Nuvokdamas savo vieką, nepaprastai didelį, ištiesdavo pasveikinimui ranką, nespausdamas, lyg kokią medžio kaladžiukę. Nors juoda gelumbe padabino nūdien savo stovylą, tačiau išrodė lyg maišan inkištas Kalnavertis. Išpo augalotų ūsų skelbės platus nusišypsojimas, veido bruožai buvo taisyklingi, nors iš akmens tašyti, akįs linksmos.

— Ką jauti rytoj, ponas Benediktai? — užklausė girininko Pucevičius.

— O jau bus gerai, ponuli. Iš Taujėnų kuningaikštis Radvilas atvyksta.

— Iš Taujėnų? dvidešimtį mylių?

— Medžioklėn jam tai nors ir už jūrų. Vilkams vilioti tai pirmutinis ir šaudytojų turi, kad nei neduok Dieve geresnių! — o skalikai — vienos bėdos! Iš anglų karaliaus iš Hamburgo gavo.

— Tai turbūt iš Londono, ponas Benediktai?

— Iš Londono ar iš Hamburgo — bet dabar jie Taujėnuose. Ir tiktai angliška triubelę supranta. Sugaūsk, ponuli, jiems mūsų ragan, — kvaili, kai avinai.

— Viskas labai gražu, tik medėjų perdaug. Kiek manai, ponas Benediktai, bus su šautuvais?

— O kad ir šimtas, tai kas?

— Gerus medėjus statysim linijon, kitus iš šalių, arba paleisime drauge su varovais.

— Jei sutiks — paabejojo Stasius.— Kas-gi ves medžioklę?

— O jau pats Taujėnų kuningaikštis.

Iš tų daug žadančių žinių, ingijo medžioklę patraukimo ir gero pasisekimo. Juo labjau skubinas jaunieji medėjai tolimesnėn kelionėn ligi Šimonių. Pucevičius liepė vežėjui užvažiuoti.

— Neužkandusių neišleisime — nutarė ponia Jelčaninovienė taip rimtai, kad reikėjo dar likties, kad neužgauti namų vaišingumo.

Gretimoje salėje jau senai buvo priruoštas skobnis ir apstatytas ankštai šaltais smoguriais: kumpjais bei įvairiausių rųšių pyragais. Prie to skobnio amatoriai nuolatos gėrė arbatą. Dabar paduota keli šilti valgiai, kurie surinko visus svečius.

— Jautienos negalima gauti — skundėsi Jelčaninovienė — ar ir pas jus Južintuose ir Gačionyse taip-pat?

Rajeckis ir Pucevičius patvirtino, kad ir jų apylinkėje trūkstą šviežienos. Vasarą maitinąsi paprastai naminiais ir laukiniais paukščiais.

Atsiliepė Podolskis:

— Žmogui neskirta mėsos valgyti, nes tai gimdo sangvinistinį bei plėšrų ūpą. Nevalgyčiau visai mėsos, kad nebūčiau tūlais draugijos inpročiais užsikrėtęs.

— O degtinę geri, ponas Narcizai? — užklausė Pucevičius, — juk ir tai pagunda?

— Pasiduodu jai — atsakė senas vienastypis.

— Saldumynų ar kartybjų taurę?

— Maišytą — paprašė Podolskis ir išgėrė.

Įžengė į jį dar drąsesnis epinis ūpas.

Rajeckis kalbėjo mažai, tik dairėsi ir klausės. Gimęs čia, bet pripratęs prie kelionių ir didelių miestų, žiūrėjo į artimiausius savo tautiečius tyrinėtojo akimis. Bet visos jų ypatybės ir typinės atmainos buvo jam suprantamos bei giminiškos. Faktiškai jis mylėjo tą kraštą, tuos žmones, į kurius inpratęs jau buvo žiūrėti kaimyno akimis — pusiau nuvoktinai rengės į savo gimtojo krašto kronikierius.

Saulė jau leidosi, kuomet mūsų keleiviai ištrūko iš vaišingos Salos susirinkušios draugijos ir susėdo brikon. Kelios dar brikos išdardėjo preš naktį arčiau Šimonių. Kai-kurie medėjai žadėjo nakvoti Salose ir išvažiuoti prieš dieną, kad devintą ryto būti už kelių mylių paskirtoje vietoje.

Ar rasa buvo nukritus ant dulkėto kelio, ar medėjai ir arkliai atkruto porą valandų atsilsėję — tik brika ritos dar lengviau negu prieš tai, lyg viskas būtų vienan kūnan susilieję. Auksuotas vakarų dangus jau rėmės miškų juostos; sodybos praretėjo; linksmų kalniukų bei ežerų kraštas driekės pievų bei miškų lygėn, sutingusiais ūkais garuojančion, kurioje plaukiojo miškas juodais vaidiniais.

— Bet kelias čia geras — pastebėjo Mikolas.

— Taip sau, kol dar vasara — atsakė Stasius— tik palaidūnės metu sunku. Įvažiuojava miškų apylinkėn.

— Tai ką tu sakei, būk taip toli esą? matomieji miškai, tai jau turbūt Šimonių?

— Šimonių ir ne Šimonių. Valdiškųjų vienų yra 20,000 dešimtinių, o pridėk dar vietinių dvarponių miškus — gražus plotelis. Šetekšnon dar mylia, o iščia ligi miškų vyriausios valdybos vietos, kur paskirta susirinkti, dar ryto rytą važiosime tris mylias.

— Galas kelio, Stasiuk, į tuos vilkus!

— O tau rodės, kad vilkai į Kamajus mūgėn ateina, tik lupk juos lazdomis?

— To ne, bet...

Apylinkę vis tirštesnės sutemos gobė ir jų pridengta vaidinos klaidžiai: nuobodžiame, salomis paaugusių medžių platumoje rodės kartais, kad prie kelio auga tankus gojelis, o iš jo spindi kruvina akis — o tai gričia! — ir kita, ir trečia — visa sodyba prisiglaudusi medžių, nesvetinga, tyrinėjanti išpasalų, kas tęn keliu atidarda. — — Drėgna ūkų vilna skečiasi pievomis plačiai, toliau — viskas jau miega — jei bent undinės, mėnuliui patekėjus ateis čionai pašokti — — bet ir toje kaž-kas stambaus plaukioja: tai vienumoje stovinti grintelė, lyg kad sapnų viešpatijon plaukianti...

Brika slinko vis siauresniu, vis silpniau matomu keliu, daugiau apgraibomis. Staiga Adrionas sustabdė arklius.

— „Čortas" čia, ponaiti, žino, kur kelias...

Pucevičius pasilenkė iš brikos: kelio ištiesų nebuvo matyti. Tačiau vežėjas, ir dar toks sumanus kai Adrionas, turėjo jį suuosti.

— Ar kartą mes čia važiavom? — subarė Stasius vežėją — juk matai: Šetekšna kai ant delno!

— Kur ji, tai aš žinau; tik ji ne ant delno, bet už dviejų grabjų pievoje. Jei ponaitis geriau žinai, važiuok pats.

— Ei tu, Adrionai, turėjai vėl gerokai baltosios truktelti Salose su vežėjais?

(T. b.)

GETE.

(Tąsa.)
(Užbaiga).

Bekeliaudamas jis atlankė Veneciją, Florenciją ir Romą. Apžiūrėjo tų miestų visus dailės rinkinius ir visus paminklus. Čion jis susipažino su paveikslais Michel-Angelo, Rafaelio ir kitų dailininkų. Iš Romos Gete išvažiavo Neapolin, kur grožėjosi Vezuvijaus ugnekalniu ir stebėtinai gražia gamta. Iš tęn aplankė Palermo, Messiną ir kitus Sicilijos miestus, ir visur apžiūrėjo senovės dailės palikimus. Grįždamas ant trumpo laiko apsigyveno Romos apylinkėse; čion studiavo dailę ir... įsimylėjo į vieną gražią merginą iš Milano; mat senai jau buvo mylėjęs... Bet ir iš šios meilės jokio vaisiaus nebuvo — jie greitai persiskyrė. Šalip to viso jis nei kiek nepamiršo savo svarbjausio palinkimo — jis rašė atskiras „Fausto'' scenas, ir kitus veikalus. Ant galo išvažiavo Veimaran.

Po šiai kelionei Gete pasidarė beveik kitu žmogumi, subrendo jo mintis ir galutinai išsivystė plati jo pasauležvalga bei jautrus dailininko skonis. Sugrįžęs, jis pasijuto kaipir vienas; jo skonis skyrėsi nuo kitų skonio; Veimaro visuomenė pradėjo juomi neužsitikėti ir atsinešė link jo gana šaltai. Jis net negalėjo susitaikinti su poetu Shilleriu, nes neapkentė jo veikalo: „Razbaininkai''. Jo numylėtinės, Šarlotės fon Štein, meilė prie jo irgi atšipo — jau buvo nusenusi, apie 45 metų. Vienu žodžiu, jis labai mažai rado artimų draugų ir jam niekas daugiau neliko, kaip tik apleisti Veimaro visuomenę ir kur-nors užsidarius apdirbti turtingą medžiagą, Italijoje surinktą; bet čion įvyko vienas gana svarbus Getes gyvenime atsitikimas.

Vieną kartą, Gete bevaikštinėdamas po sodą sutiko gana gražią merginą — Christiną Vulpius, kuri padavė jam prašymą, kad suteiktų jos broliu kokią tai vietą. Juodu greitai suėjo pažintin ir Christina persikėlė gyventi pas Gete. Šis Getes susirišimas su mergina iš žemo luomo labai nepatiko Veimaro ponams, o ypatingai ponioms; jos visaip išmislinėjo ant Christinos, vienok už tai Gete vis labjau ją mylėjo; ir taip nuo 1788 metų prasideda Getes šeimyniškas gyvenimas, nors jis oficiališkojo šliubo su Christina neėmė. Už metų Christina jam padovanojo sūnų, Augustą, kurio krikštų-tėvu buvo pats hercogas. Kiek pabuvęs vėl leidosi Italijon; bet šiuom laiku Italija jau jam nepatiko ir mažai naudos buvo iš tos kelionės. Sugrįžęs vėl užsiėmė rašymu; bet jo darbą pertraukė iškilęs karas tarpe Francijos iš vienos pusės ir Austrijos su Prūsija — iš kitos. Hercogui ir gi prisiėjo kariauti, o nuo jo nepasiliko nei Gete, kuris ir karėje būdamas mažai interesavosi politika.

Šiek-tiek nusiraminus politikai ir karams, Gete vėl užsiėmė rašymu svarbjausių savo veikalų. Šiuom tarpu jis labai jau arti susidraugavo su Šilleriu. Vienu tarpu jis buvo nustojęs „Faustą'' rašyti ir jei Šilleris nebūtų jį prikalbinęs, tai gal pasaulis ir nebūtų turėjęs šito stebėtinai gražaus veikalo. Ir šiuom laiku Gete nenusėdėjo ant vietos, — jis kėlis kartus buvo išvažiavęs tai gydytis, tai su kitais reikalais. Periodą 1800—1805 m. reikia pripažinti pačiu vaisingiausiu: tuomet jis parašė daugiausia savo veikalų. 1805 metai buvo labai nesmagus del Getes — tais metais numirė jo geriausias draugas— Šilleris. 1806 metai buvo dar blogesni — tuomet Napoleonas su savo kariuomene artinosi viską naikindamas. Įvyko historiškas karas 14 spalio prie upės Ienos; vakare gi francūzai užėmė Veimarą. Iš visų pusių gręsė pavojus ir Gete, tai matydamas, pasiskubino imti oficiališkąjį šliubą su Christina, su kuria jau buvo išgyvenęs 17 metų. Bet greitai vėl viskas nutilo, iki ant galo 1812 m. Napoleonas nepasirengė Rusiją užkariauti, — kas jam nepasisekė. 1816 metuose gi buvo daug įvairiausių atsitikimų, — tais metais hercogas buvo paaugštintas; Gete gavo pirmo ministerio vietą ir tais pačiais metais mirė jo pati Christina nuo apopleksijos.

Męs susilaikysime nuo apčienijimo Getės veikalų, — tai ne mūsų tas galėje. Apie jo veikalus prirašyti tomai, tai ką gi reikš, jei męs tam pašvęstume keletą eilučių. Negalime susilaikyti nepaminėję jo svarbjausio veikalo „Fausto''.

„Faustui'' tėmą-siužetą Getė sėmė iš legendos apie Faustą, kuris gimęs Virtemberge, pradžioje XVI. metašimčio ir kuris pagarsėjo visoje Vokietijoje, kaipo čėrauninkas. Liaudies fantazija iš Fausto padarė laisvamanį burtininką ir jam pradėjo priskaityti darbus kitų burtininkų. Svarbjausias punktas, tai Fausto Dievo išsižadėjimas ir santarvė su velniu. Getė gi Faustą apdirbo saviškai. Anot Getės, Faustas labai mokintas, pažįsta filosofiją, tiesas, mediciną, teologiją, vienu žodžiu — viską. Jis pasenęs nuo mokslo, vienok turi prisipažinti, kad jis nieko dar nežino, — jis nežino gyvenimo ir gamtos paslapčių. Jis persitikrino, kad žmonės nieko negali svarbaus suprasti. Šios mintis Faustą labai kankina. Vieną Faustą galima būtų sulyginti su visais Francijos encyklopedistais, kartu paimtais. — vienok jie visi neišrišo pasaulių tvėrimo paslapties. Faustas atmeta tikybą, bažnyčios autoritetą ir tradicijas, viską sukrauja tik ant proto; bet protas jam pasirodo siauru. Jis griebėsi už metafyzikos ir magijos, kad pažinti pasaulį, ir iš to nieko nepelno. Jis nori atjausti viso pasaulio kančias ir linksmybes, ir tas jam nepasiseka. Ant galo jis parsiduoda velniui, kad su jo pagelba pažinti gamtos paslaptis; bet ir velnias nieko naujo neatidengė, vien tik Faustą priverčia naudotis gyvenimo linksmybėmis.

Legendoje Faustas išrodo nedrąsum mįslinčium, bailum. Pas Getę gi Faustas yra rimtu mįslinčium. Jis ieško absoliutiškos pažinties, kurią ant galo ir surado nusileidęs į paprastą žmonių gyvenimą.

„Faustas'' tai gili filosofiška tragedija. Joje susitinka tradicija su kritiškaja minčia. Vienu žodžiu, Faustas tai dabartinė žmonija, amžinai ieškanti teisybės, amžinai abejojanti, amžinai kritikuojanti. Pas Getę ir išsirišimas kitaip išeina, kaip legendoje. Nors Faustas ir parsidavė savo velniui, bet jis padarė daug gero, ir jis numylėjo tyra meile merginą Gretchen, už tai jam numirus velnias neturi ant jo galės, bet jį apsupa angelai. Ir šiuomi pasirodo, kad darymas gero yra tvirtesnis net už velnio galybę. „Faustas'' išverstas į visas pasaulio kalbas ir yra vokiškosios literatūros žvaigždė.

Kaslink religijinių Getės pažvalgų, tai savo laiku buvo smarkųs ginčai; vienok mums rodosi, kad Getė nepriklausė nei į jokią bažnyčią ar sektą. Tiesa, jis labai užsiėmė biblija; bet tai labjausia, kaip senovės literatišku palikimu, ne kaipo religijos pamatu; už tai vienu tarpu buvo net manoma, kad jis prisilaiko... žydų tikybos. Jo religija — tai panteizmas, nors jis ir tikėjo į vėlės nemirtingumą. Krikščioniškąjį gi mokslą jis labai gerbė.

Kaslink Getės doros tai daug ką galima būtų prirašyti. Daugelis jį skaitė labai nedoru ir iš tvirkusiu; užvis labjausia jį apkalbėdavo Veimaro ponios; bet jei pažiūrėti į tų ponių dorą, tai gal dar daugiau rastume pasileidimo. Apie dorą negalima daug kalbėti, nes ją vienas vienaip supranta, kitas kitaip. Jei gi skaityti pagal tikrą dorą, tai yra pagal sąžinę, tai Getė buvo ne taip jau nedoru. Jo visa nedorybė tame, kad jis, kaipo poetas, tankiai pamylėdavo merginas ir tankiai mesdavo pirštinę visuomenei į akis už jos paiką nuomonę, ką aiškiausiai parodė vesdamas Christiną. Neteisinsime Getę nei kad kartais jis pagirtuokliaudavo jaunystėje, — tas turbūt neišvengiama žmogaus, kadir poeto, silpnybė. Didžiausiu Getės prasižengimu galima skaityti suviliojimą Friderikos, tos nekaltos ir tyros, kaip angelas, mergaitės. Delto tai nekuriuos jo veikalus skaito nedorais; bet tie žmonės skaito ir gipsines Jupiterio, Veneros ir kitas stovylas nedoru daiktu, nes mat tęn nepaslėpta lytis... Tokių doros fanatikų negalima supaisėti.

1819 metuose Getei sukako 70 metų, ir diena jo gimimo buvo su iškilme švęsta Frankfurte ir kitose Vokietijos vietose; jis gavo daug pasveikinimų ir linkėjimų, taip-pat ir dovanų.

Metai bėgo, Getė dar vis jautėsi drūtu; jis dar kartą įsimylėjo į jauną merginą Ulrich fon Levez, kuri taip gi jį pamylėjo ir kad tik dar biskį, jis ją būtų vedęs; bet susilaikė nuo to žingsnio. Tuom tarpu jis dirbo daugiausia ant antros „Fausto'' dalies, kurią ir užbaigė 1831 m. Paskutiniu laiku jis užsiėmė ir šiaip jau mokslu: botanika, anatomija ir tt. Kovo mėnesyje 1832 m. jis labai persišaldė ir apsirgo; kiek palaukus rodos ėjo geryn, bet naktį iš 19 į 20 kovo labai nublogo; silpnumas vis didinos; ant galo rytmetyje 22 kovo, sėdėdamas kresėje amžinai užmigo. Paskutiniais jo žodžiais, kuriuos buvo galima suprasti, yra: „Daugiau šviesos''. Jo lavonas tapo palaidotas hercogo sklepe, greta Šillerio, hercogo Karoliaus-Augusto ir Luizos lavonų.

Taip numirė tas, kuris suteikė amžiną garbę Vokietijai, ir pakėlė jos litertūrą ligi augščiausio laipsnio. Jo veikalai išsiplatinę po visą pasaulę pina jam tikrą liaurų vainiką, kaipo didžiausiam žmonijos genijui.

P. Norkus.

7—13—12.

Laisvos Mintys.

(Kritikos bruožai.)
(Kritikos bruožai).
III.

Lietuvys. Lietuva, tėvyne, aš tave myliu ir už tave žuvu. Novelė. 30 pusl.

Kaip kartais nereikia rašyti, ar nesuvokiamas medžiagas išnaudoti — geriausia gali parodyti ši novelė. Beto, jos rašymo būdas atvaizdina labai aiškiai skubos bei nesąvokos darbą.

Įsivaizdink sau, skaitytojau, nuožmų lietuvį Bartkų Vartą anos, tolimosios gadynės, kuomet kryžiuočiai prūsus engė, — tą nuožmųjį lietuvį, kurs tai pilis vokiečiams stato (4), tai darbo netekęs juos užpuldinėja ir plėšia tą patį žmogų, vėl bedirbantį pas vokiečius.

Keisti, tie p. Lietuvio „sumulkinti'' kryžiuočiai, kurie tokį Bartkų Vartą kenčia ir jį globėja. Keista gadynė, „istorijinė'', kuomet lietuviai Jonų bei Vincų vardus turėjo.

Kariaująs „katalikiškumas'' autoriaus sąvokoje neištvėrė savo vietoje, bet įlindo ir šion apysakaitėn. „Gyvenkite vienybėje ir Dievo akyvaizdoje.'' ...„aš jį mokysiu Dievo ir priedermės meilės''... (5) — byloja Lietuvio didvyriai Jonas 14 metų ir Vincas 7 metų — Bartkaus Vartos sūnųs 12-ame ar 13-ame metašimtyje! — Tūlo kuningėlio gal ir apsidžiaugs širdužė, jog lietuvių tokių dievobaimingų būta, kuomet tas „dievobaimingumas'' tiems patiems lietuviams neišvengtina pražūtim atrodė ir su kuriuo ištisus šimtmečius kovota... O gal autoriaus norėta giliai nesuvoktinosios sąmonės tan rašinėlin bei vaikų bylon indėti, kad parodžius lietuvių vaikų geniališkumas? Ar gal norėta anuometės Lietuvos didžiūnai pajuokti, jog jie nemokėję tautystės nuo tikybos atskirti, kaip tą padarė Jonas su Vincu?

Sunku nuspėti autoriaus „slaptoji'' novelės mintis. Viena tiktai aišku, jog visa novelė blogų klijum sulipinta, plyšiai eilutėje šviečia ir už patį autorių ką kito byloja: — surado žmogus žinutę kame nors, ar išgirdo žmones pasakojant, moka plunksną nulaikyti —na ir pagamino „istorijinę'' novelę, kurioje tiek „istorijos'', kiek lapė kad priverktų.

„...Dievo apveizda priglaudžia kiekvieną, kuris Jojo norą atlieka (7). Tiesa, didelė tiesa — Dievo apveizda ir p. Lietuvį priglaus, jei jis daugiau „istorijinių'' nesąmonių nedarys ir šiukšlių ir taip prieršton mūsų raštijon nevers! O jei kas jo personažų „Tėve mūsų'' tekste kalba, tai tegul pirmą nusiperka kun. J. Laukaičio katekizmą už 8 kapeikas ir pasimokina: — negražu eiti į žmones poterių nemokant ir dar iš taip toli — iš 12-tojo metašimčio Prūsų šiandieninėn Lietuvon.

Bet ir Prūsų anuomet ne kokių būta! Nieko panašaus nerasi pas p. Lietuvį, ką rastumei geresniuose historijiniuose aną gadynę aprašančiuose veikaluose. Svetimtaučių, mat, begalo neteisingai nupiešiama Lietuvos praeitis, o tuo tarpu prūsų labai kulturingų būta!

Dvylikto metašimčio prūsai jau virės kruopas (12) ir ne sausas, bet baltintas! tik nepasakyta kokias: grucė, perlai, ryžiai ar kitos kokios; jie kepėsi jau ir blynus (12) ir-gi nežinia — bulvinius ar miltinius ir kokių miltų! miegojo gerose lovose ant šienikų (12)!... Ir po viso to tūli nenaudėliai išdrįsta tvirtinti, būk lietuviai ar prūsai nekulturingi barbarai buvę! Prirodymų kiek nori — net senus sudriskusius **skalbinius** lopyti mokėję (14), išryto sukilę — „apsitaisydavę, nusiprausdavę ir susišukuodavę'' (14) — visai kaip va kokio mūsų dienų pensiono auklėtiniai!

Geros, laimingos gadynės būta! — ką ir besakyti. Ir viskas būtų kuopuikiausio buvę, bet atnešė nelabasis tuos kryžiuočius ir viską jie sutramdė, sustabdė, sunaikino. O manot, kad prieš jiems atvyksiant lietuviai stabmeldžiai buvo?! — apsaugok dievaitė Perkūnė! — visi geri katalikai, dievobaimingi žmonės buvo, kryžiuočių tik todel nekentė, kad jie vokiškai varvaliavo ir norėjo lietuvius mokyti, kvailesni už juos būdami!...

Skaitai žmogus tą nesąmonių užsivariusio „kataliko'' klegėjimą ir savaime iškila paklausa: — ar toji novelė **sanctae simplicitatis** vaisius, ar klerikalizmo plūstančiojo banga taip smarkiai užliejo žmogų, kad jis jau nenusimano ką bedaras ir ką berašąs ir kam galų-gale berašąs: ar kad išjuoktų jį ir pasityčiotų, nes tuo nieks ir norėdamas nepatikės?! — Ir atsiranda leidėjų tokiems šlamštams!

IŠ VEL. JONO SUTKAUS UŽRAŠŲ.

Ant Alsteric kranto.

Aptemęs štai stingstantis Alteris rita
bangomis išlėto,
Be dvasios, lyg žengtų į kraštą apsunkintas
metų senelis.
Dar vakar jis juokės, dar vakar tik puošė
vainikas jį žalias,
O šiandie?... šaltas vėjas įniršusias
palaikas mėto.

Aksomo, kurs žydinčią juokino jojo mėlynę...
Aptemo,
Nuvyto vainikas gamtos ir žmogaus taip
apščiai išdabintas,
Nukrito ir... riogso tik stagars... Likimo
tai takas numintas!
Jo kardas terioja ir tam kasa kapą, — kurs
vakar tik gema...

* * *

Kad mirštančio ežero kartais pakrantę lankau
aš sau vienas
Ir rymau kaip stabas prie šalto nuošaliai
prisiglaudęs,
Užgaudžia jaunoji krūtinė, nukrinta kantrumo
jos plėnas...

Ir raudu kaip kūdikis, rankomis degančią
galvą suspaudęs:
Ak, Dieve! ak, Dieve Grožybių! kur žiedas
jaunųjų dienelių?
Ak, Dieve! vainikas ant amžių štai vysta,
nematęs gėlelių.

Hamburgas, 1905—XI—21.

KOOPERATIVINĖ PROPAGANDA.

Vartotojų draugijų apyvartos kaskart eina vis didyn, jų narių skaičius kasmet vis auga. Bet jeigu atsimįsime, kad tokioj valstybėj kaip Germanija buvo 500,000 vedimų ir iš šito jaunavedžių milijono tik labai nedaugelis virsta kooperatoriais, tai pamatysime, kad da labai daug turime darbuotis, norint pastatyti kooperaciją priderančioj jai vietoj.

Kad patraukus šituos žmonių milijonus kooperacijon, reikalinga dažniau kreipties prie propagandos ar, paprastai sakant, prie skelbimos.

Tie, kurie pasakoja, jog vartotojų draugijos nereikalingos skelbties, nes skelbimasi pabrangina produktus, daugiausia klysta.

Ir išties, arčiau prisižiūrėję dalykų stoviui, pamatysime, kad jeigu tie šimtai tūkstančių žmonių, kurie da nepatraukti kooperacijon, gelėtų atlikti savo reikalus vartotojų draugijose, tai tuomet kiekvienas draugijos narys galėtų daug pigiau viską sau pirkti.

Kad ir prekiuotų tuomet apsiskelbimai, bet jų nėsant produktai brangesniais taptų, nes sumažėtų pirklių skaičius.

Niekas, kas tik naujo ar gero atsiranda, mūsų laikuose negali pasekmingai intarpti mūsų gyvenimam be tam tikros propagandos. Vartotojų draugijos ir yra nauju bei geru dalyku, jas, todel, męs ir turime garsinti. Jau Choliokas savo historijoj sakė: „Reklama gamina sujudimą ir nuostolius, vienok be jos kooperacija žūtų''.

Taigi kooperacijos propaganda būtinai reikalinga. Kįla tik klausimas, kaip ją vesti, kaip užkariauti tuos da jos nesuprantančius žmonių milijonus.

Propaganduoti ką nors — reikia įngyti savo nuomonė, savo ideos šalininkų. O tai atliekama tuo būdu, kad reikia nuolat ir nuolat tą savo ideą platinti ir pamažėl tarpti ją gyveniman.

Visa šitai remias inkalbėjimu. Ir propaganda tokiu būdu, kaip ir inkalbėjimas tuo geriau veikia, juo mažiau vidujinių kliūčių. O tų kliūčių beveik nejaučia tie, kurie žiūri vien tik suvartojimo reikalo, be kokių nors pašalinių uždavinių.

Propagandos pabūklu yra pati kooperacijos idea. Šitą privalumą turi tik kooperacija ir delto ją lengva propaganduoti.

Be šito ideinio propagandavimo da gilimi ir kiti propagandos būdai. Taip, pavyzdin, gerai padarytas atsišaukimas daug gali gero atnešti, nes turėdamas tinkamą turinį, o tuo labjau jeigu jis illustruotas kooperacijos jėga, apie jį kils daug kalbų, ir daug tokiu būdu pati kooperacijos idea prasiplatintų.

Labai didelę intekmę daro agitacija būtus belankant ir tam tikrus reklaminius poperėlius beplatinant. Paskiau daug pagelbi visoki pasikalbėjimai, pranešimai, „miglotieji'' paveikslai ir tt. Šitie visi būdai intekmingai veikia į svarbjausį kooperacijos asmenį-moterį.

Kai-kurios vartotojų draugijos ruošia da tam tikras „vartotojų šventes'' su koncertais, šokiais ir tt. Per tas „šventes'' išlošiama loterijon tos iš prekių, kurios labai mažai perkamos. „Šventės'' ir-gi nepraeina be gerų pasekmių.

Propagandai tinka taip gi atplėšiamieji kalendoriai. Pigiai juos perkant, draugija galėtų dovanoti jūos savo nariams ir tokiu būdu reklamuoties.

Didelę svarbą turi skelbimas laikraščiuose. Apskelbimai turi būti trumpi ir aiškūs. Geriausia, žinoma, kad apskelbimas užima visą puslapį.

Prie šitų visų propagandos pabūklų galima pridėti dar vieną gana svarbų — tai gražios iškabos ir vitrinos. Jos patraukia daugelį pirklių.

Žodžiu, kooperativinei propagandai begalo daug yra pabūklų, reikia tik jie išnaudoti. —.

(„Bendrija''.)

lą, kad juo galėtų laivas nuplaukti.

Delko čia taip yra? Delto, kad čianykščiai žmonės visą savo domą atkreipė į techniką. Viską čia žmonės sutvarkė ir tvarko taip, kad viskas būtų kuo naudingiausia, kuo prieinamiausia; net mokslo rankvedžiai čia taip yra parašyti, kad „bile Jurgis", jei tik nori, gali nėjęs mokyklon tapti mokytu žmogum; ir viskas toliaus, viskas eina praktiškyn. Čia žmonės nedžiovina galvų per daug ant „didelių mokslų" ir be naudos laiko netrukdo ant latinų, graikų kalbų po mokyklas, bet tą visą laiką praverčia ant techniškų mokyklų ir tampa gerais amatininkais ir darbo vedėjais; ir mūsų „dideli mokslinčiai" einanti ir ėjusi „didelius mokslus" turi, išsėdėję universitatėse, keliauti Amerikon prašyti darbo pas „mažai mokytą". Amerikos darbdavį ir klausyti „bemokslio" Amerikos boso.

Ot kaip toli męs nubėgam su savo „mokslais"... **St. Miliauskas.**

NAUJAS ĮSTATYMAS APIE KARIUOMENĖS ATLIKIMĄ.

—o—

Caras jau užtvirtino Valstybės Dūmos išdirbtą ir Tarybos svarstytą naują įstatymą apie kariuomenės atlikimą. Čia paduodame kai-kuriuos to įstatymo punktus, paliečiančius ypatas, turinčias šiokį ar tokį mokslo cenzą.

Pagal naujo įstatymo netarnavusieji ligšiol mokytojai ir daktarai jau turės tarnauti lygiai su kitais, baigusiais mokslą.

Paskirta du kariuomenės priėmimo laiku. 1) Baigę **medicinos ir veterinarijos** mokslus beto ir **farmaceutai** priimami kariuomenėn laisvanoriais (volnopridelia-jušėjesia) nuo gruodžio 15 ligi 31 d., o tarnauti pradeda jie nuo sausio 1 d. (po priėmimui) ir 2) visi kiti, turintieji teisę stoti kariuomenėn laisvanoriais*), priimami nuo berželio 15 ligi 30 d., o tarnauti pradeda nuo liepos 1.

Karo ministeriui leidus, antrosios rųšies žmonės gali stoti kariuomenėn ir tarp 15 ir 30 gruodžio.

Laisvanoriams paprastai reikės tarnauti 2 metu ir atsargoj būti 16 metų.

Bet turintiems teisę būti oficieriais ir išdavusiems praporščiko ir paprapoščiko kvotimus, tarnavimo laikas gali būti sutrumpintas pradėjusiems tarnystę sausio 1d. (daktarams, veterin. ir farmac.) reikės tarnauti tik 1 metus ir 8 mėn., o pradėjusiems — liepos 1. reikės tarnauti 1 metus ir 6 mėn.

Pagaliaus, kas labai svarbu sulig naujo įstatymo reikalaujamas naujokų skaičius turi būti surinktas iš visos valstijos, o ne taip, kaip kur buvo ligšiolei, kada tam tikrą naujokų skaičių ima iš kiekvieno apskričio.

Paaškinsime tai pavyzdžiu: su lig seno įstatymo, pvz., iš Reseinių apskričio buvo paskirta paimti 5000 naujokų. Tiek ir reikėjo paimti — jei trūkdavo tinkamų ir sveikų (kas labai dažnai atsitikdavo, nes pas mus Lietuvoje daugelis sveikų ir tinkamų vyrų iškeliauja Amerikon), imdavo kad ir ne visai tinkamus ir sveikus, imdavo tuos, kurie turėjo 3 ar 2 laipsnio „lgotą". Atbulai kokiam nors Rusijos apskrityj, kur žmonės netaip keliauja Amerikon ar kur kitur, reikia paimti 6000 žm., bet tinkamų naujokų, yra 7000, taigi kur kas daugiau, negu reikia paimti — tęn ir paima tik tiek kiek reikia, parinkdami geriausius ir tinkamiausius, o tokie, kuriuos pas mus ima delei trukumo, tęn pasilieka. Suprantama, kad tai neteisinga.

Todel, sulig naujo įstatymo, pavyzdin iš Reseinių apskričio paims tik tinkamus, kiek tokių tęn bus, bet užtai visus tinkamus ims ir iš kitų apskričių, ir žiūrės by tik iš visos šalies būtų paimtas reikalingas skaičius.

Šitas įstatymas pradės veikti nuo gruodžio 1 d. 1912 m. Šiais metais naujokai bus priimami tarnyston sulig senųjų 1874 m. įstatymų. Liuosnoriai senu būdu gali stoti tik iki gruodžio 1 d. š. m. („Liet. Žin.")

*) Turintieji paliūdijimą apie augštųjų ir vidurinių mokyklų baigimą, arba paliūdijimą apie 6 vidurinių mok. klasių baigimą. II dvasiškos seminarijos kl. baigimą, o taipgi turinntieji paliūdijimus apie klaikymą iš minėtų kursų kvotimų.

LAIŠKAS IŠ ITALIJOS.

(Rašo Upton Sinclair).

Pirm negu aš apleidžiau New Yorką, mano draugai mane nuvedė pažiūrėti lošimo „Šventybės Šulinys". Aš buvau jau skaitęs apie tai; aš žinojau, kad ta tragedija pilna šiandieninės kritikos, didžiausia tragedija šių dienų. Aš paregėjęs ją, giliomis mintimis apsisiaučiau ir supratau, kad čionai žingeidžiausis reginys.

Drama perstato žuvimą motinos ir sesers, žuvavimo laiku; kaip jos nuskendo jūrių gilumoj. Man po tokio perstatymo atėjo galvon mintis: jeigu toksai žuvavimas būtų moksliškai sutvarkytas, paduotas kooperativiškai visuomenei, tai tos dvi ypatos nebūtų žuvę arba nuskendę.

Šitos tragedijos vaizdas mano vaidentuvėje paliko dailų paveikslą. Dabar apsakysiu apie kitką: kokie įspūdžiai mane patiko Europoje. Aš perduosiu kelis paveikslus iš mano kelionės, kokius aš regėjau Europoje. Aš pribuvau Italijon, — pirmą sykį savo gyvenime. Pirmą dieną man teko ineiti į vieną bažnyčią, kur įsižiūrėjęs pamačiau tikrą meilės ir dailės paveikslą, kokio niekad nebuvau matęs. Tik Italijoj tokius gali rasti! Atrodė visai lig gyvas žmogus, nors tai buvo mirusio žmogaus paveikslas. Po tam aš pribuvau Florencijon ir gavau matyti 3 tūkstančių metų senumo pilę Reneissance, su daugybe palocių, gražios senovės architekturos. Susipažinau su vienu Italijos daktaru, kuris mane pavaišino savo tautos skanum vynu; jis pasakė, kad jų tautos didžiausi išdirbystė yra vynas.

Italijos laivų kompanijos geriau daro dėl keleivių, negu Amerikos kompanijos; čia kompanijos po valdžios priežiūra turi pastatę daugelį namų, ant 16 milijonų verties, Neapoliuje ir Genuoj, kur už prieinamą prekę galima pernakvoti.

Vienas dalykas Italijos valdžios yra įvestas, geriau negu Amerikoje, tai darbininkų laike nelaimės pagalba. Kada darbininkas Italijoje tampa sužeistas, tai jo visos išlaidos būna paimtos iš kompanijos, kurioje prie darbo darbininką patiko nelaimė. Advokatus užlaiko pati valdžia, katrie be jokios mokesties gina darbininko vedamą bylą. Aš aplankiau vieną elektros išdirbystę, tas žmogus, kuris dirba, pasakojo, kad nelaimės laiku, kada sužeidžia darbas žmogų, gydymo ir kiti kaštai eina iš fabriko.

Žemė Italijoje pilna dailės gražumų. Tūkstančiai poetų tęn vieši, leidžia linksmumo dienas. Važiuojant per jų žemę, regi ant laukų moteris ariant ir akėjant. Šito aš neregėjau Amerikoje. Gamta Italijoj sveika, žmonės stiprus ir darbštus; valgo juodą rugių duoną; tęn nematysi žmonių be dantų. Italijoj nesutiksi jauno žmogaus su sukirmijusiais dantimis; tęn vargiai rasi moterį su reumatizmu ir su plaučių ligomis.

Darbininkų apšvieta Italijoje žemai stovi; tarpe minių viešpatauja tamsumas ir girtuoklystė. Ūkės darbininkai ilgas darbo valandas dirba, neturi laiko skaityti kningų, podraug ir mažas algas gauna, delto ir mažai turi pininggų kningoms nusipirkti.

Amerikoje darbininkui, sulyginus su Italija, yra geriau gyventi, nes ir mokyklos yra geriau prieinamos ir kningynai su kningomis už dyką.

Vertė **Mikas Stakėnas.**

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

103. Kokios trįs viešpatystės gyvuoja visoj gamtoj?

104. Vienas kuningaikštis paskyrė didžias dovanas tam, kad jį nugrajis ant šaškų (varcabų). Atsitiko, kad vienas bėdinas ūkininkas nugrajino jį. Ūkininkas neėmė kitokių dovanų, kaip tik paprašė kuningaikščio užpilti tas 64 toblitėlės rugių grūdais taip, vis daugindamas dvigubai nuo pirmos iki paskutinės 64tos; t. y. ant pirmos padėti 1, ant antros 2, ant trečios — 4, ant ketvirtos— 8 ir tt. iki užsidės 64 toblitėlės grūdais ir visus tuos grūdus jam atiduoti. Išrokuoti reikia be klaidos: kiek reikės rugių atiduoti ūkininkui, ir ar turės jis atiduoti tiek grudų ir pūdų, jeigu į purą, padėkim tilps vienas milijonas grūdų? **R. Baltrūnas.**

IŠRIŠIMAI IŠ N 29:

91. Diržas.

92. 707.281 sumos keturi lygųs veikėjai (factors) yra šie: 29×29×29×29=707.281.

93. Litara „d".

94. 7/16=.4375; 18/25 = .72; 163/400.

95. Žemė.

Išrišė gerai:

P. M—lis iš Brooklyno: 92, 93, 94, 95.

LIAUDIES DAINOS.

Devinti metai ne viena diena,
Kaip buvau darželyj,
Užaugo augo žalios rutelės
Penkiom šešiom šakelėm;
Kas šakytėlė tai gegutėlė,
Anksti rytą kūkavo;
Tolai kūkavo kol iškūkavo
Iš motinos dukrelę.
— Mano dukrelė laisvai auginta
Labai toli nuduota;
— Matute mano, senute mano
Vaduok man' iš vargelio.
— Dukrele mano, jaunoji mano,
Nebėr čėso vaduoti:
Žiedai sumauti, žodžiai sutarti
Kalbelė nukalbėta.
Du kresleliai stovėjo
Du kuningai sėdėjo
Ir įrašė baltos kningos
Mūsų brangius vardelius.

(Valerija-Pakarklyčia).

ATSARGIAI SU APGARSINIMAIS!

Po visus mūsų laikraščius yra visokios rųšies apgarsinimų; vieni yra teisingi, kiti melagingi. Pastarųjų užvis daugiau ir šie moka vilioti, — pav. laikrodėlių su visokiais išrišimais; tai vėl „dykai" žmogui siūlo visokius dalykus, kad rodos, tik imk ir džiaugkis! Bet tai vis yra neteisybe.

Patartina vientaučiams tuomi neužsiimti ir netikėti, kad taip yra, kaip jie rašo. Atminkite, kad ant svieto dar nebuvo tokio geradėjaus, kuris ką-nors duotų veltui. Aš patę esu daug sykių persitikrinęs su tais apgavikais, užtai patariu visiems, kad būtumėt atsargųs su tais visokiais „geradariais".

Nesakykite to, kad „kas lietuviškuose laikraščiuose garsinama, tai turi būti teisybė." Ne, ant to neatsidėkit, vyručiai! Lietuviški laikraščiai taip daro: kas iškur atsiunčia ką-nors išsimįslijęs pardavinėti ir prašo kad pagarsintų, — žinoma, gerai dar užmoka, tai mūsų laikraščiai ir garsina. O kam gi piningai nemiela? Visiems! Tokiu būdu leidėjai tankiai nei patįs nežino, kas per vienas toks „geradarys" jų laikraštyje garsinasi.

Žinoma, apgarsinimai, vieni kitiems nelygus; yra ir gerų. Bet daugiausia yra tokių, kurie tik vilioja darbininkų sunkiai uždirbtus centus. Užtai dar kartą patariu, kad būtumėt atsargesni. O jeigu netikite, imkite tyčia persitikrinti susirašinėdami su tais garsintojais. Žinoma, kaštuos piningų, bet pasimokisite!..

J. K. Mikas.

Laiškai Iš Lietuvos.

Švetošyno gm. Kodel laikraščiai Lietuvoj prapuola. Teko man būti nuošaliame kambaryj pas pačtanešį; štai pačtanešys pareina nuo pačtos, iš Vilkijos; tuoj inbėga valsčiaus raštininkas: „Ar neparnešei rusiškų laikraščių?" Perkrėtė-perkrėtė, užkeikė, kam eidamas keliu išdalino; girdi: „nors Dubinino reikėjo parnešti!"

Buvo keli mokyt. Jokubausko; tų neėmė; turbūt to privengia. Tam išėjus, štai raštininko pagelbininkas; tas jau lietuviškai užklausė: „Štai, girdi, yra „Rygos Naujienų" ar du numeriai, galiu imti. „ O „Šaltinio" ar nėra?" — Nėra. — „Nei „Ūkininkų"?" — Nėra. Taip pasiėmęs vieną N. „R. N." ir išėjo.

Rytą atvažiavęs vaitas išklausinėjo, — tas jau ne sau, bet vaikams ir atskirių žmonių numerių pasiėmė; girdi, jis „priduosiąs žmonėms!!..

Puikųs tvarkos žiūrėtojai Lietuvoje! Gert turi už ką, o laikraščių ant savo vardo neturi už ką išsirašyti, — geriaus svetimais naudotis.

Rymašiškietis.

Vilkas pavasaryje permaino gaurus—ne prigimimą.

Bepigu su gauruotu nesipešti, su išmintingu nešnėkėti.

Gavęs į sprandą smak namon.

Geresniai yra daugiau žinoti, ne kaip byloti.

Vyst. A. Baranauskis.

VI. LIETUVIŲ DAILĖS PARODA.

(Tąsa.)

Petras Rimša, populeriausias nūdien Lietuvoje dailininkas, kad ir netekęs trijų savo geriausiųjų, kaip sako (deja, neteko jau man jų išvysti, tai tik **relata refero**) veikalų, tačiau ir šitais, kurie paliko, prabįla į parodos lankytojus, kaip prabįla tikrasis talentas. „Artojas" (186), ariąs dviem jaučiais (pernai buvo jau Kauno parodoje) — veikalas lygus savo artizmu jo pirmesniems „artojams". Gražus darbas ir „Ant pirmos žolės" (187). Inkrustacijos puikios, kaip ir visuomet, ypač puikus „Sauleleidis" (191). Pasigrožėti yra kuo. Tik vis delto gaila tų trijų veikalų, ypač taip daug darbo kaštavusios Rimšos „Kovos", taip barbariškai parodos tvarkdarių sudaužytos. Norėčiau tikėti, kad vis delto ją išvysime kurioje nors parodoje, kaip feniksą iš pelenų atgijusią.

Išstatė dar Rimša keletą lapų su paišytais iš liaudies inicialais. Žiūrėtini tai darbeliai. Ir iš dailės, kaipo dailės atžvilgio ir dar labjaų iš to, jog tai pirmieji gali sakyti, bandymai savitam lietuvių styliui sutverti. O męs tikrai turime teisę turėti savo stylių, turėdami tiek originalės grožės išdirbiniuose. Lietuvos dvasia, tiek amžių buvusi uždaryta vien lietuvio sodiečio pirkioje, tęnai ir vystėsi ir plėtojosi. Mūsų dailininkai ją dabar tik toliau tobūlinti privalo. Ir tie, kurie tai pradėjo, kurie pirmi surado kelią į lietuvio pirkią ir jo margą klėtį, didžiausio pagyrimo verti. Tęnai, klėtyje, mergaičių skryniose, užvožti dideliausi Lietuvos mėno turtai. Tiktai prieit tęnai ir semtis galima kupinomis rankomis. Inicialus iš liet. liaudies motivų pirmas piešti pradėjo Čiurlionis. Kas per gražumas, kas per savitumas jų buvo! Rimšos „inicialai" beveik prilygsta Čiurlionies darbeliams. Bet tiktai beveik prilygsta. Pas Čiurlionį buvo daugiau ir jo paties genijaus **tvėrimo**, pas Rimšą gi daugiau **sekimo**. Deltogi, gal-būt, Rimšos „inicialai", krūvon sutraukti, išrodo lyg per vienodi. Vis delto atskirai paimti tai tikrai begalo gražųs dalykėliai, o svarbjausia, kad tai savi, lietuviški. O iš jų atlikimo galima spėti, jog ilgainiui Rimša tautinėje grafikoje toli-toli nužengs. Duok, Dieve!

Antanas Jaroševičius toliau varo taip-pat begalo svarbų lietuvių mėnui darbą: Lietuvos kryžių ir koplytėlių kopiavimą. Mūsų būsimiesiams architektams tai bus pamatas.

Pritaikomosios dailės skyrius nedidelis, bet išstatytieji jame dalykėliai (Paliukaitienės Marės, Paliukaičio ir Rimšos) gražųs ir verti pasižiūrėti. Tasai skyrius tai labai smagi inovacija. Geisti tik reikia, kad kitose parodose dar labjau išsiplėstų.

Yra dar parodoje išstatyti M. K. Čiurlionies darbai, kurių mūsų parodose dar nematėme. Nedaug jų. Vienas tik paveikslas („Auka") ir keletas grafikos darbelių. Užima jie nedidukę kertelę, liūdnai papuoštą gedulų žolynėliu. Brangi, miela kertelė! „Auka" (kataloge nepažymėta) pridera tai Čiurlionies paveikslų rųšiai, kuriuos galima ne tik atjausti, bet **ir suprasti.** Delto lai akis, nebereikalaudama iš proto didelių paaiškinimų ypač meiliai atsilsi ant jo. Tikrai atsilsi, kaip ir pati kompozicija tokia sau, rodos, prasta, negudri, bet drauge kokia iškilni ir vaizdi! Štai iš vandenų platumos išsikiša keletas nuogų kalnų viršūnių — tai nuslenka nuo žemės tvano vandenai. Ant didžiausiojo viršūkalnio stovi laivas — Noės arka. Ir šale jo išsigelbėjusių žmonių šeimynėlė dėkodami Viešpačiui, degina auką. Augštai, augštai plaukia į dangų auko dūmų stulpas. Žmonių nematai, nematai džiaugsmo, kuris žėri dabar iš jų akių, bet ir iš to balto dūmų stulpo nujauti jų begalinę padėką, nujauti visą grožę gyvybės, išvengusios baisios mirties šaltuose vandenyse. O dangų apjuosia graži Laumės juosta — vaivorykštė, pranešdama Dievo vardu tai žemei, jog daugiau tvanu Jis josios nebebaus. Ir kaip linksmai, ir kaip smagiai žaidžia tos skaisčiosios vaivorykštės spalvos ant to, lyg iš kapų besikeliančio pasaulio fone! Toks iškilnus tai paveikslas, jog tikrai nors bažnyčion dėki. Ir žiūrint dabar į jį, į tą vienintėlį, dar labjau, dar vaizdžiau atjauti — kokį tai nuostolį nukentėjo mūsų žemelė nustojusi tokio įstabaus dailininko, kaip M. K. Čiurlionis. Vai, tie Čiurlionies paveikslai — turėtų būti jie tautos savastim, juos turėtumėm visuomet matyti, ne tik per trumpą parodų laiką, iškabintus mūsų tautos panteone — kaip guostų jie širdį, kaip ramintų jie mūsų sielą! Tie mano širdies žodžiai lai bus dar vienu vainikėliu ant tavo brangaus kapo, didysai dzūke!

Eikime toliau. Dar laukia mūsų mielas lietuvio širžiai liaudies skyrius. Du nemažu kambariu ir pora karidorėlių sagstyte nusagstyti mūsų margais divonėliais, lovatiesėmis, staltiesėmis, juostų juostomis. Ineini — ir nežinai — sužavėtas — ko žiūri, kuo gėrėties. Visa taip gražu — tik akįs raipsta! Ir nekiek tepapasakočiau čia apie tą turtingą skyrių, kad ne pagalba gerbjamojo parodos šeimininko Žmuidzinavičiaus, kuris man — paprašius — sutiko daugiau, kaip valandą, būti mano ciceronu šiame skyriuje. Žmuidzinavičius — geriausias mūsų žinovas liaudies dailės, be galo ją myli. Pirmosioms mūsų parodoms jis ir p. Rimša — vienudu tik ir surinkdavo liaudies skyrių.

Tasai svarbus skyrius kas metai eina vis didyn ir didyn, o visuomet yra tikras parodos papuošimas.

Indomiausi dalykai šie metai liaudies skyriuje savo mokslišku, taip sakant, svarbumu mūsų dailės — tai dvi juosti: viena, turinti dabar 185 metus, antra šimtametė. Pirmoji, L. D. D-jai padovanota, Požėlų giminės juosta (Panevėžio ap.) — seniausia iš visų juostų, kurias ligšiol teko mayt mūsų parodose ir kurios yra žinomos Didž. Lietuvoje (D-ras Geigalaitis, Prūsų seimo atstovas, juosta su inaustais liet. dainos žodžiais iš 1512 metų! Toji juosta esanti savastim p. Pogės (iš Drezdų, Maž. Lietuvoje). Antrą šimtametę juostą atsiuntė p-lė Kailiutė iš Pilviškių, Suv. gub. Abi tiedvi juosti atsižymi savo spalvų švelnumu ir suderinimu, taip-pat ir rašto turtingumu ir dailumu. Varsos tamsios: juosvai-bronzavos. Ir, apskritai, visos senovės juostos tokių pat maž-daug varsų. Lietuvių spalvų skoniai parinktitos juostos begalo charekteringos ir svarbios. Naujesnės, dabar audžiamos juostos beveik visos kaitrių, rėkiančių, daugiausiai raudonų spalvų. Skirtas tarp jų ir senųjų spalvų parinkime ir suderinime begalinis. Kuo tai išaiškinti? Nejaugi lie-

ıvių estetikos skonyje būtų įvy-
kusi kokia revoliucija? Ne. Iš-
aiškinimas čia visai kitokis. Lie-
tuvės baudžiauninkės, kada audė
savo gražias juostas, tai audė jas
(Dar bus).

Laiškai Į Redakciją

rbjamoji Redakcija!
kiu, kad teisybės delei neat-
tysite šį mano laiškelį patal-
jūsų laikraštin.
ien. Liet." N32 korespon-
ijoj iš Lawrence, Mass. pa-
žinia nesutinkanti su teisy-
būtent: parašyta: „I. W. W.
ja pradėjo irti, iš 19 šimtų lie-
vių, beliko tik 7—8 šimtai. Tam
ırbūt pakenkė pastarieji lietu-
vių nesutikimai „vaidai" ir tt.
Štai tikras dalykų stovis:
Ant paskutinio dvisavaitinio susirinkimo (8. rupjūčio) I. W. W. unijos lietuviško skyriaus finansų sekretoriaus raporte skamba: „prie lietuviško skyriaus pa-
ıl kningas skaitosi 1672 nariai; įsirašė per dvi savaites 27 naunariai". Turiu pasakyt, kad idų jokių nebuvo ir nėra. Kiek igulėjo prie I. W. W. išsykio, krai nieko negalima pasakyti, laike streiko žmonės rašės bitik I. W. W. unija, visi neatsirėdami kokios tautos. Nors buvo prisidėjusių svetimtaučių, bet 19 šimtų niekados nebuvo; laike streiko buvo tik 1720 narių. Streikui pasibaigus, kaip tik buvo pradėta skirstyti pagal tautas, tai vienu tarpu atsiskyrė nuo lietuvių 180 narių, es tai buvo svetimtaučiai, o kiek paskui buvo perėjimu nuo itos prie tautos! Nors dabar neperpuikiausiai unija bujoneperpuikiausia unija bujobet matom kad kasdien eina tyn; žmonės laukydamiesi ant ingų, kurie atsibūna kas ans ketvergas, išmoksta patįs satvarkytis, be jokios pagalbos šalies, ir tikimės, kad neužilgo as gana tvirta organizacija. Todel bereikalo Jaunas Lietuvis parengė grabą tam, kas nežada nirt. Patarčiau korespondentams pirmiau dalyką ištirti, o paskui ie jį teisingai aprašyti.
Protokolų sekretorius, I. W. W. ıijos, 6 branch, Lietuviško Skyaus, **Jonas Vireliūnas.**

NEW YORKO ŽINIOS.

¶ **Skundžia kailiukų streikieıs.** Prokuroro padėjėjas De ·d apskundė magistratan kaių dirbėjų (furs) uniją, kuri ·niame streike būk pasamsi esanti keletą dužų vyrų, aprūpinėtų streiklaužius. Tie samdyti vyrai ištikro jau a desėtkų dikčiai pakūlė. Už patraukė teisman vieną fuunijos kuopą su 9000 sąnaVisgi bus tai akyva byla tokaičiaus žmonių.
Liaudies mitingas prieš poli- Cooper Union salėje atsibu-**kokis milžiniškas mitingas, ko-** New Yorko historija rasi dar natė: ne tik pati salė kimštinai sirinko, bet ir aplinkinėse gatse grupomis po kelis šimtus onių apsupė šitą milžinišką buką ir skvērą. Susirinkimo tiks buvo parodyti liaudies symciją prokurorui Whitmanui, ris dabar iškėlė aikštėn policigraftą ir suktybes. Kalbėjo tsai Whitmanas ir daugelis ki-
Potam susirinkimas išnešė liuciją, kurioje visuomenė

muisi visų lietuviškų operečių, o prižada visomis išgalėmis padėti valdžiai išvesti kovą prieš policiją, kuri taip ilgai užtaravo New Yorke visokias nedorybes, ypač lošimus, prostituciją, vagystę ir net žmogžūdystę.

¶ **Suranda Beckerio „uždarbį".** Areštuotasis policiantas Charles Becker dabar jau septynis turi draugus, kurie stovi ant listo, kai po užmušėjai „lošikų karaliaus" Herman Rosenthalio. Keturi iš tų yra tikri užmušėjai: „Dago Frank", „Whitey", Weber ir Libby; na o kiti trįs, tai pačios žmogžūdystės suplanuotojas Becker, ir jo pagelbininkai Jack Sullivan ir Shapiro (kurie samdė automobilių žmogžūdžiams). Trūko dar žmogžūdžio Schepps, kurį prisekė detektivai Hot Springs rezortuose ir areštavę pargabens į New Yorką.

Šiomis dienomis dar surado dviejose Chelsea bankose indėta policmano Becker piningų po $3,500. Dabar jo „turto" po įvairias bankas surandama į $65,845. Tai vis „kraujo ir gėdos uždarbis", vis tai surinkta duoklė nuo lošikų ir prostitučių.

Eina vėl žinios, kad prokuroras Whitman turįs savo rankose informacijas apie daugesnį kaltininkų policijoje. Gali būt, kad bus da ir vėl areštų bei iškedenimo policijos darbelių.

¶ **Atkeliauja į Ameriką Etbin Kristanas.** Pranešama, jog rugpjūčio 31 d. pribūsiąs New Yorkan Etbin Kristan, žymus socialistų kalbėtojas, lektorius ir daugelio dramų autorius. Be to E. Kristan yra taipgi slovakų dienraščio „Zaria" (Aušra) redaktorius. Tasai dienraštis spausdinamas Liubline, Carnioloje, Austrijoj. Etbin Kristan, reikia pažymėti, yra to miesto tarybos nariu ir žinomas, kaipo geriausias visoje Austrijoje debatorius. Neminint slovakų ir kitų slavų kalbų, jisai kalbąs gerai vokiškai ir itališkai. New Yorke rengiamose kroatų socialistų prakalbose jisai kalbėsiąs kroatų ir slovakų kalbomis. Gi iš New Yorko keliausiąs į Pennsylvanijos valstiją, o iš ten leisis į Vakarų valstijas.

Reikia manyti, jog jo kelionės Amerikon tikslas — tai agitacija už socialistų partijos kandidatus, kurie bus renkami būsiančiais rinkimais.

¶ **Nusižūdė chemikas.** Rugpjūčio 16 d. nusižūdė išgerdamas karbolinės rugšties chemikas August Kilt, kuris gyveno ant West 126-tos gatvės. Sakoma, jog buvęs geras chemikas. Nusižūdymo priežastis nežinoma.

¶ **Rosenthalo „milijonai".** Kaip praneša iš Rhenisho, Prūsijos, Herman Rosenthalo gimtinės, tenykščiai laikraščiai tvirtiną, jog H. Rosenthalas palikęs apie $4,500,000 vertės turtų. Keturi vokiečiai, Rosenthalo turtų paveldėtojai, rengiąsi pareikalauti savo dalios. Tačiaus vargiai ką laimės, nesa, kaip Amerikos laikraščiai tikrina, Rosenthalas pasimiręs be skatiko. Jo laidotuvių išlaidas apmokėjęs tūlas Sam Paul.

¶ **Policija įsismagino.** Rugpjūčio 15. vietinė policija padarė triukšmą su paleistuvių namais: du kapitonu, 36 patrolmenai ir 18 agentų nuo „Pražangų Perspėjimo Draugijos" perėjo užmu čielą eilę rezorvų, kur buvo intariama, jog yra užlaikomos paleistuvės. **Padarė kratas net 18-koje namų. Bet areštavo tik šešioliką moteriškų ir 4 vyrus, kuriuos ir išvežė cypėn, kaipo „necnatninkus". Kratos buvo ant West 25, 26, 30, 36 gatvių ir 6th Ave. Nuo Be-**

ckerio bylos policija dabar labai įsismagino, kad parodyti darbštumą. Ji tvirtina net, kad surađusi New Yorke... „paleistuvių turtą" ir agenturą, kur merginas pardavinėja ir perka.

¶ **„Votes for Women" ant čekių.** Garsi milijonierka ir sufragisčių vadovė Mrs. O. Belmont pradėjo išrašinėti įvairiems apmokėjimams tokius čekius, ant kurių yra išspausdinta: „Votes for Women" (Moterims balsą duokit!). Tokiu būdu, ji sako, čekiai per daugelį rankų pereidami, kiekvieno atkreips atidžią ir bus gera už sufragizmą agitacija. Kiti vyreliai gal ir raukysis, bet vis tiek turės perskaityti „Votes for Women".

¶ **Policijos pelnas iš paleistuvių.** Dabar išsiaiškina, kad New Yorke ištikrųjų buvo „paleistuvių trustas", kurį valdė penki avanturistai, vadinami dabar „Big Five" (Dideli Penki). Tarpe tų yra koks ten „Big Mack", „Dago Frank de Luxe" ir Sanni broliai. Jie visi valdė ant West Side-32 keksinyčias, kuriose buvo apie... dvylika šimtų moteriškų! Kiekviename name buvo po 25 moteris ir daugiau, likusias „nurendavodavo" trustas — pašalinėms karčemoms. Trustas turėjo 64 moteris, kurios prižiūrėdavo tą nekalto kraujo „biznį".

Bėdinos mergaitės trusto globoje vilko sunkų jungą. Jos turėdavo į paskirtas vietas susirinkti nuo 8 val. vakare ir turėdavo prabūti iki 4 val. ryte ar net iki saulėtekio. Jos gaudavo pundūką bilietėlių, ir kiekvieną bilietėlį pardavinėdavo „svečiui" už $3. Už „ruimą renda" vėl $3. Bilietėlius paskui atima namo prižiūrėtojai ir iškarpo. Tada pusę piningų pasiima trustas, o pusė lieka mergaitei. Nelaimingos mergaitės vos ant duonos „užsidirbdavo".

Iš tų piningų trustas mokėdavo policijai duoklę. Patsai trustas „pelnydavo" apie $50,000 ant metų. Iš tų piningų **dabar areštuojamam policmanui Beckeriui teko $2.500, ir po kita tiek keturiems policijos inspektoriams, kuriuos sakoma neužilgo areštuosiant.**

¶ **Boll Moose emblema.** New Yorko valstijos progresistų vadovai priėmė naują emblemą. Tai bus nupiešta briedžio (Bull Moose) galva su baltu keturkampjuskvēru viduryj. Tas primįsiąs Roosevelto principą „Sqare deal" — visiems teisybę. Kitose valstijose emblema būsianti kitokia.

Vietinės Žinios

— **Nuodai tarpe vaikų.** Brownsvillės priemiestyj, kur apgyventa daugiausiai žydų, policija areštavo du „pedlioriu": Th. Biltman ir Wm. Heat, pas kuriuos kelinių blauzdose rado paslēptas pilles, pardavinėjamas vaikams. Pastaruoju laiku čionai netik vaikinai ir merginos, bet ir vaikai labai inprato pirkinėti tas pilles ir čiulpti. Iš pradžių jos priduodą smagumo, bet paskui svaiginą ir palengvo nuodiją sveikatą. Parsidavinėja pillė po centą ir atsirado daugybė tokių gatvinių „pedliorių", **kuriuos dabar ir** pradėjo areštuoti, kaipo jaunuomenės nuodytojus.

— **Girdėjome, kad vietiniai dainoriai-socialistai rengiasi įsteigti nuolatines lekcijas mokini-**

taipgi ir lengvesniųjų svetimtautiškų operų, išvertus jas į lietuvišką kalbą. Māt iki šiolai operetes lošdavo atskiros draugijos, ar tam tyčia sutverti chorai ir ant greitųjų surinkti aktoriai, todel išeidavo daugel keblumų ir nesusipratimų. Šių lekcijų sumanytojai tikisi, kad pasiskirsčius kiekvienam tinkamas roles, mokinanties be skubinimosi ir pasiimant savo lėšomis tokį mokytoją, kokis bus tinkamesnis — darbas būsiąs daug pasekmingesnis, negu prigulint į kurias nors organizacijas ir pildant jų, kartais visai netikusias instrukcijas.

— **Pasimirę lietuviai.** 1) Rozalija Minelgienė, 1690 St. Marks Ave., East N. Y., palaidota ant Kalvarijos kapinių. 2) Aleksandra Merkevičius, 491 Keap st. 3) P. Ablozevičius, 62 Union Ave. 4) V. Savickas, 116 North 5-th st. 5) Katarina P. Inca, 127 North 5-th st. 6) Iz. Sereika, 292 Metropolitan av. 7) Ona Tamulinas, 155 Clinton ave., Maspeth, L. I.. palaidota ant Šv. Jono kapinių. 8) And. Viseckas, 142 North 6-th st. 9) Pr. Padegimas, 40 Hudson ave. 10) K. Poška, 189 Bedford ave. 11) Jurgis Martin, 109 Roebling st. 12) T. Buchinskas, 192 Grand st. 13) Juoz. Senuta, 94 North 5-th st. 14) Marė Zakaras, 455 Keap st. 15) Jonas S. Rukštelis 189 Bedford ave. 16) Juoz. Gustas, 252 Berry st. 17) Mildred E. Kaerath, 664 Grand st., palaidota ant Luteronų kapinių. Kiti visi palaidota ant Šv. Traicės kapinių.

Lutkauskas ir Garšva.
227 Bedford ave.

— Pereitą savaitę tūla Mrs. Pauline Levine, 22 metų amžiaus moteris, gyvenanti ant Bristol gatvės, prajuokino nemažą būrį žmonių keistu savo pasielgimu. Mat jinai paėmus savo vyrui už ausies ir kalnieriaus vedėsi jį į Brownsville policijos nuovadą. Tenai nuvedusi paliepė jį areštuoti už nemandagų pasielgimą.

MUSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

1. Mūsų keliaujantis agentas K. Wilkevičius, pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų" ir seni skaitytojai atnaujinti išsibaigusią prenumeratą, duoti užsakymus ant kningų.

2. Mūsų keliaujantis agentas P. Pilėnas šioms dienomis lankosi po Pennsylvanijos valstiją. Pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvninkų", ir seni atnaujinti prenumeratą, užsisakyti kningų ir klausti patarimų apie siuntimą piningų ir pirkimą laivakorčių (šifkorčių).

3. J. Digrys, mūsų keliaujantis agentas visose Suvienytose Valstijose Amerikoje.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

KLAIDOS ATITAISYMAS.

Pereitame „Vien. Liet." num. „Laiškuose iš Lietuvos" įsiskverbė klaida. Vieton Ilgalaukių, kurį būti — **Ilgaliaukos kaimas.**

JOVARUI AUKOS.

Surinkta aukų per mėnesinį susirinkime Lietuvos Sūnų Draug. Worcester, Mass.
Aukavo: P. Dedynas, J. Rauktis, J. Žebinskas, D. Stankus, S. Jankauskas — po 25c.
M. Meškevičia — 50c.
Smulkių surinkta $1.07.
Viso labo 2.81
Išimant krasos iškaščius lieka $2.76

KRAJEVI KAPLIERIAI.

Krajevi sškaplieriai pargabenti iš Lietuvos, parsiduoda po 25c. tuzinas; agentas prabas prisiunčiam už dyką.
Trejonka (Treios Devinerous) visiems žinoma Palangos aptiekoriaus, parsiduoda po 25c. pakelis arba bertainis svaro. Pardavikams duodam 3 svarus arba 12 pakelių už $1.50.
Popieros del laiškų rašymo, su visokiais pasveikinimais ir su tam pritaikintomis dainelėmis ir su gražiais kvietkais ir su visokiais paveikslais, parsiduoda 12 popierių su konvertais už 20c. 6 tuzinai už $1.00.
1000 popierių, be konvertų $5.00,
1000 popierių su konvertais $6.00.
·užlaikom visokių kningų ir visokių pavinčavonės išlaidimų, altorelių ir visokių stainelių. Agentams duodam gerą nuošimtį nuo visokių tavorų.
Adresuokit:
K. J. Intas,
P. O. Mox 1724 New York, N. Y.

Vertė — užganėdinta — ekonomiškai tiktai cigaretus rūkant.
Clix Cigaretai rodinami per redaktorius rūkyti.
Daugiausia naudos 5c. Cigaretų.
Rūkymas cigaretų yra didelis smagumas pas žmones šios šalies, kad net skaitosi prie kaštų gyvenimo, taigi reikia apie tai ir pasvarstyti ar negalima papiginti. Šiame laike męs turime šimtus visokių cigaretų ir ne visi gali nuspręsti jų vertę ir pasiskirti sau vienus.
Taigi laikraščio redaktorius padarė ištyrimą visame ir apreiškia kokio skyriaus yra geriausi del naudojimo. Taigi jis skaito už pareigą pranešti rūkytojams, kokis skyrius tikras, teisingas ir čystas. Jam pasirodė, kad visi kiti cigaretai tik niekis prieš Clix cigaretus, kurie visame geri ir parsiduoda 10 už 5c.
Clix Cigaretai išdirbami per Liggett and Myers Tobako Co., gerai žinoma ir teisinga firma su mieriu suteikti rūkytojams progą gauti rūkyti geros ir tesingos vertės cigaretus. Clix cigaretai susideda iš tabako kelių tautų, maišomas per žmonės, kurie permano tabaką visų šalių. Surūkymas vieno cigareto jums parodys jų gerumą nuo pradžios iki pabaigai.
Rūkant prikišk tik prie lūpų, turėsi šalta, švieže ir šalta. Dauk rūkant tiems ekonomiškiausia rūkyti, nes 10 cigaretų už 5c. Parsiduoda visur. Kiekvienam pakelyj rasi kuponą, laikykite jį. Jis vertas pusę cento Jei jųs turėsite 10 jų, gausite pakelį Clix cigaretų. Taipgi gali gauti mėlyno kaspyno del pagražinimo savo namų.
Patariame pirkti šiuos Clix cigaretus, nes jie yra geriausi už visus kiek tik yra.

Gerai užmokėčiau

už pragyvenimą (board), senas žmogus; malonu but gauti Brooklyne ar apylinkėje.
J. Ambrose,
407 Rodney str., Brooklyn, N. Y.

ANT PARDAVIMO.

Pasiduoda 76 akrų lauko farma, Clinton, Conn. stuba, tvartai, kluonai, 200 vaismedžių, visi įtaisai. Parsiduoda už $3,200.
H. Lapp,
350 Hooper str., Brooklyn, N. Y.

Noriu parduoti tris lotus „Linden Township"; mano užmokėta viskas. Parduodu pigiai, priežastis pardavimo liga ir renguiosi važiuoti į Lietuvą. Atsišaukite:
120 Grand str., Brooklyn, N. Y
(37)

PAGAUKITE VAGĮ!

Pagaukite Juozas Zinką, paeina iš Lietuvos, Radziunų kaimo, Alyto val., Kalvarijos pav., Suvalkų gub. Gyveno pas mane ir pavogė 3 žiedus ir laikrodėlį (ziegorėlį); viskas vertės $96 Jis yra didelio ugio, aukštos kaktos, aiškiai lietuviškai, moka biskį ir angliškai. Kas pamatys tokį ar sužinos ir man praneš, duosiu dovanų $10.
Juozas Bacevičia,
86 North 1-st St., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau savo tetos, Barboros su sūnum Jurgiu Rakickienė. 13 metų kaip Amerikoje ir girdėjau, kad persiskyrusi su vyru. Ji paeina iš Suvalkų gub., Naumiesčio pav., Plokšių par., Blagoslovenstvos vals., Vaiguviškių kaimo. Turiu labai svarbų reikalą. Ji tapi ar kas kitas malonės duoti žinią šiuomi adresu:
Juozapas Lideka,
89 Franklin str., Paterson, N. J.
(37)

Severos naminiai vaistai sutaisomi pagal naujausias formulas.

Skausmas

koks nebuk, kur nebuk, kada nebuk veikiai numalšinama ar prašalinama

Severos Gothardiniu Aliejumi

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

Orntiniam vartojimui, intrinant arba užpilant ant aprišalo.

Šitas laiškas gera valia prisiųstas, vertas paskaityti: Kaina 50 centų.

"Severos Gothardinis aliejus geriausias už visus tepalus. Išgydė man rankas, nes baisų skausmą turėjau pečiuose. Išvartojus dvi bonki mano rankos yra sveikos. Galiu pasakyti aleivienam, kad Severos Gothardinis Aliejus yra tikriausiu vaistu kiekvienam kenčiančiam".
Stan. Pacholski, Union City, Mich.

Severos Gyvasties Balsamas

(SEVERA'S BALSAM OF LIFE)

yra pamatu sveikatos atstatymui. Vienas ymis po kiekvienam valgiui, imant tulą laiką, prašalina paprastus virškinimo organų suirzimus, sugrąžina jaknoms ir žarnoms sveiko ir normalio veikimo jiegą, — žodžiu užtikrina žmogui sveikatą.

Kaina 75 centai.

Moterims:

Reikalaukite mųsų knygelės: "Sveikata Moterims". Dykai kada nepareikalausi.

Visi Severos vaistai pardavinėjami aptiekose. Žiurėk, ar Severos vardas yra ant kiekvieno vaistų pakelio, kuri perki. Jei tavo aptiekininkas negali parupinti, rašyk tiesiog į:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

SKAITYTOJAMS.

Gerbjamieji „V. L.“ skaitytojai, kurių prenumerata užsibaigė ir gavote paraginimą, malonėkite atnaujinti, nes kitaip būsime priversti sulaikyti laikraščio siuntinėjimą. Tiems, kurie gavo paraginimo kortele, šis numeris yra siunčiamas paskutinis, iki atnaujinimo.

Pasarga: Permainant adresą, pirmiausia parašykite senąjį, o paskui naują. Visada reikia rašyti kuoaiškiausiai vardas, pavardė ir gatvės arba basko numeris, o tuomi palengvinsite administracijai darbą ir išvengsite daugelio nesusipratimų.

„Vien. Liet.“ Adm.

GERA PROGA

Del lietuvio, kuris nori pirkti Restoraną. Ta vieta apgyventa lietuvių ir anglų. Prekė prieinama. Pardavimo priežastis, nesutikimas tarp savininkų. Klauskit po No. 186 Grand St., Brooklyn, N. Y.

„VIENYBĖS LIETUVNINKŲ“ AGENTAI.

ELIZABETH, N. J.
Dom. Boczkus, 211th st.

GRAND RAPIDS, MICH.
J. Garnupis, 1411 N. Front st.
Z. Urbanavičius, 204 Quarry St.
Jonas Brazaitis, 581 Broadway.

HOLYOKE, MASS.
K. P. Šimkonis, 7 Columbia st.

LAWRENCE, MASS.
A. Ramanauskas, 99½ Oak st.

MONTELLO, MASS.
B. P. Miškinis, Box 124.

NEWARK, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry st.

NEW BRITAIN, CONN.
V. Alksninis, 56 Beaver st.,
J. Mažeika, 27 Comerton st.

NEW YORK CITY.
J. M. Danielius, 315 E. 29th st.
L. M. Tacionis, 80 Keen st.,

PHILADELPHIA, PA.
A. A. Pauža, 1332 So. Water st.

RUMFORD, ME.
J. A. Kalvelis, 222 Pine st.

ROCHESTER, N. Y.
P. Petronis, 18 Bristol st.,

SCRANTON, PA.
J. Petrikis, 1514 Rose ave.

SO. BOSTON, MASS.
N. Gendrolius, 224 Athens st.
J. J. Stropus, 30 W. Broadway.
K. Jurgeliūnas, 233 Broadway.

WATERBURY, CONN.
K. Ch. Kažemekas, 785 Bank st.
A. J. Povilaika, 804 Bank st.
M. Alyta, 13 Congress ave.
J. Žemantauskas, 789 Bank st.

WORCESTER, MASS.
M. Paltanavičia, 15 Millbury st.
Jos. J. Kalakauckas, 121 Green st.

PATERSON, N. J.
A. Varaškevičius, 70 Lafayette st.

ROCKFORD, ILL.
V. S. Jokubynas, 425 Lincoln ave.

RAYMOND, WASH.
Ed. Blaškevičia, Box 453,

BALTIMORE, MD.
J. Žebrauckas, 112 Green st.
J. Galinaitis, 418 S. Pacas st.,
J. Luis, 521 W. Baltimore st.

BROOKLYN, N. Y.
J. Ambraziejus, 120 Grand st.
P. Pilėnas, 120 Grand st.
A. J. Jankauckas, 65 Hudson ave.

BOSTON, MASS.
Julius Bukantis, 77a Endicott st.

BRIGHTON, MASS.
F. S. Šimanskis, 32 Lincoln st.

CHICAGO, ILL.
P. M. Kaitis, 1607 Ashland ave.
J. Ilgaudas, 1841 So. Halsted st.,
M. J. Damijonaitis, 3252 S. Halsted st.
Wm. Plišas, 942 — 32nd Pl.
John Sinkus, 3341 So. Halsted st.,
Jos. Laukis, 3001 Farrell st.
E. Butkevicz, 3110 Emerald ave.,

SO. CHICAGO, ILL.
S. Kvietkauckas, 8602 Muskegon st.

CLINTON, IND.
J. Skinderis, R. F. D. No. 1, Box 35 A.

CAMBRIDGEPORT, MASS.
P. Bartkevičius, 877 Cambridge st.

NEW HAVEN, CONN.
J. F. Juozunas 759 State st.,
K. Makarevičius 255 Wallace st.,

SHENANDOAH, PA.
E. S. Vitaitis 119 E. Centre st.,

DAYTON, OHIO.
Jos. A. Valentinaviezia 226 Troy st.,

AMSTERDAM, N. Y.
Ant. Kasperunas, 13 Lark st.,

WESTVILLE, ILL.
Jos. Uždavinis, Box 276,

DETROIT, MICH.
Simon Valentukonis, 774 Hubard av.

Clix Cigarettes

SUMAIŠYTA ĮVAIRAUS KELETO TAUTŲ TABAKO

10 Cigaretu už 5c

Tuose cigaretuose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo.

Tabakas padarytas žmonių, kurie turi pilną pažintį apie įvairių kraštų tabako lapus.

KIEKVIENAME PAKELIJ RASITE KUPONĄ. RINKITE JUOS.

Už dešimtį tokių kuponų gausite vieną pakelį CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5¢

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Eikime ant kolonijų.

Tik viena iš geriausių ir sveikiausių gyvenimui vietų — tai ant ukės. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausių daktarų. O kur gi galetų buti sveikesnis ir čystesnis oras, kad ne ant ukės.

Ar-gi negeriau buti pačiam savininku, negu dirbti pas kitą kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje. Ir kas iš to viso mums bepalieka?

Yra parinkta vieta dėl lietuvių kolonizacijos, rytų krašte. Ta visa vieta užima 9 pavietus New York Valstijos, 7 pavietus New Jersey, 3 pavietus Conn. ir 3 pav. Mass. valstijos. Yra tai vieta, kur visų minėtų valstijų kampai į kruvą sueina. Ta vietą mes sujungę, aprinkome dėl lietuvių koloniją, kurioje jau ir yra bandoma lietuvius apgyvendinti. Pirmiausia kolonizaciją pradedame Putnam pav. ir Orange pav. Čia yra labai gražios vietos ir labai tankiai išvedžiota geležkeliai.

Norintieji pirkti arba parandavoti ukes Lietuvių Kolonijoje, kreipkitės pas:

A. M. MARTUS
120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

o mes jums prisiųsime knygą su mapa ir visokiomis informacijomis apie ukes-farmas.

Dalina Turta

Sveikatą ir Drutumą DOVANAI!

7,000 egzempliorių tos garsios knygos

“DAKTARAS”!

Kiekvienas aptures tą knygą, kuris tik atsiųs keletą stampų už prisiuntimo kaštus.

TA KNYGA kiekvienam reikalinga, kaip jaunam, teip senam, ženotiems ir nevedusiems, vyrams ir moterims; ji butinai reikalinga turėti kiekvienam užaugusiam lietuviui kaip. Amerikoje, teip Canadoj, Anglijoj ir Lietuvoje, biznieriams ir visiems darbininkam žmonēms!

Kad esi nesveikas, ir vargina kokios silpnybės,bet nori pasiliuosuoti nuo ligos jungo, kad nereikėtų vilkti, tad atsišauk lietuviškoje kalboje.

NORS GYDEISI su kokiais patentuotais vaistpalaikiais, arba bobiškais daktaravimais kaip ir pas šundaktarius lupikus gydytojus, kurie nuplēšia didelius pinigus, o ligą dar labiau užsendina ir aršiau padaro!

BET NENUSIMINK,

kad jau buk yra neišgydoma liga. Tikram moksliškam specialistui daktarui ir painiausios ligos yra išgydomos. Jei tik teisingai nori but išgydytas, tad kreipkis žodžiu ar raštu klausiant rodos prie:

PHILADELPHIOS M. KLINIKO.

Jeigu Klinikos daktaras speciališkai pripažins, kad Tave gali išgydyti, tad gali tikēti, jog apturēsi nuo profesionališko daktaro gydymą ir pritaikytas, speciališkai sutaisytas liekarstas, kurios kaip tukstančius teip ir tave gali paliuosuoti nuo ligos jungo, šviežiai užpuolusių arba ir užsenētų visokių ligų, teip-pat nuo: išbērimo spuogais, niežējimo kuno, negero kraujo, silpnų ir nesveikų nervų, skaudējimo ir svaigimo galvos, nedirbimo ir užkietējimo vidurių. Nuo saužagystēs sēklos nubēgimo, nerimastingumo abelno ir lytiško nusilpnējimo, skaudējimo strēnose, kojose bei rankose ir sąnariuose, kosējimo, skrepliavimo—bronchitis, visokių slogų, inkstų ir užsikrečiamų paslaptų ligų ir kitų, kurios tik varginimui žmonių užpuola, visas išgydomas ligas, BE PEILIO, BE OPERACIJOS.

UŽ TAI Philad. M. Klinika geriau ir greičiau už kitus teisingai visokias ligas gali išgydyti, kad vartoja kiekvienam ligoniui speciališkai sutaisytas liekarstas iš naujausių ir seniausių, didžiausių mokslinčių profesorių išrastus medikamentų.

Philadelphios M. Klinika yra oficiališkai paties gubernatoriaus legalizuota.

VYRAI ir MOTERIS, reikalaudami kokios nors rodos, ateinant arba rašant visada adresuot reik teip:

The PHILADELPHIA M. CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.

Ateinantiems asabiškai ofiso valandos yra šios:

Nuo 10 iš ryto iki 4 po piet. Nedēl. nuo 10 iki 3. Utarn. ir Pētn. nuo 6 iki 8 vak.

„Vien. Liet.“ išleistų knygų
Katologas.

Adomas Mickevičia 15
Ar socijalistas gali būti kataliku? 10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje 15
Apuoko sapnai 15
Anatemos knygelė 10
Apie kūno išlavinimą 15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m. 40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus 50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekcija iš astronomijos 10
Davatkų gadzinkos 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis 20
Darbininkų kalendorius 1904 m. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsireiškimuose) 15
Emigracija. Apysaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genavaitēs 50
Gudri našlē. (Juokažaislē dviejuose veiksmuose) 15
Ggutē. (Eilēs) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudųs Verksmai 10
Herbertas Spenceris .Trumpa peržvalga jo philozophijos 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idēja ant mēšlyno. Apysaka mūsų dienų 10
Vytauto prisieka. Paveikslas, didumas 27½x21½ 30
Vienybēs Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilējinē kningelē (su 57 paveikslais 50
Žemių dulkēs. (Labai akyva apysaka) 50
Ženybos Paikių Miko 10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka 15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Sausio devinta 15
Švedų liaudies švietimas 25
Senkaus Jurgis 15
Šviesa Dievo dienos tamsybēje 35
Tamsybēs Guolis 10
Užsistanavik ant to gerai 15
Vargdieniai. (Apysaka iš baudžiavos laikų) 50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apysaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degē 15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis 50
Našlaitē. (Apysaka eilēmis) 10
Pasikalbējimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Giržduta. (Apysaka eilēmis) 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi apysakos) 25
Pirmoje Gegužēs Sapnas 15
Ponas Bartkus. (Eilēs) 10
Pažvelgus atgas. (Romas) $1.00
Palocius ežero dugnuose. (Trijų Apdaryta $2.00
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą $4.00
Lietuvių tauta. Tomas I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvių tauta. Tomas II $1.75
Apdaryta $2.25
Abu tomai apdaryti į vieną $4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos $2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Mūsų Dielēs. (Per ką Lietuva ken-
Kaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsivesti ir laimingai gyventi 15
Kaip darbo žmonēms išsiliuosuoti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15
Knygelē dēl lietuviškų kareivių

KIŠENINE KNYGA.

dēl kirpējaus arba siuvējaus paišymui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekē $4.00

Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekē $4.00.

Amerikoje 10
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija Knyga I $1.50
Apdaryta $2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II $1.50
Intekmē dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Krikštytojas (Penkiaveiksmē tragedija su prologu) 30
Juozapas Koniuševskis arba kankinimas Unijotų 25
Kabalas 10
Kēkštų Simas. (Apysaka iš ūkininkų gyvenimo 10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose) 25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10
Kur mūsų išganymas? 25
Kunigija ir svietiška valdžia 15
Keletas minčių apie mirties bausmę 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Istorija katalikų bažnyčios $1.00
Iš po budelio kalavijo ir Kajimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsireiškimuose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidējēliai? 10

J. J. Paukštis & Co.
120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu.

Knygutē Lietuviškoj ir Angliškoj kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietystę, klausimai ir atsakimai kaip išsiimti popieras, Suvienytų Valstijų konstitucija, neprigulmybēs deklaracija ir konfederacijos straipsniai. Amerikos Lietuvi Ukēsu Klubas, matydamas reikalą, išleido virš minētą knygelę kurios čiena yra 25c. Užsisakydami knygą pinigus siųskite per Money Orderį arba krasos ženkleliais, ant šito adreso:

LITHUANIAN AM. CITIZENS CLUB
372 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuvēms, veseilioms ir krikštynoms.

Mano gyvenimo Ofiisas atidaras
DIENĄ IR NAKTĮ.

213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y

Branch Office: 48 Hudson Ave.

LIETUVIAI KREIPKITĒS REIKALE PAS LIETUVĮ.

“Look Out! You’d better take care of Yourself”

Galvos skaudējimas, gerklēs sope, skaudējimai krūtinēje, šonuose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai neineis į sunkų padējima jeigu vartosi

Dr. Richter’io PAIN-EXPELLERI

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelių; 25c. ir 50c. už bonką. Sergēkis pamēgdžiojimų ir klastavimų, žiūrēk tik kad butų Inkaras ir mūsų vardas.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.

Richter’io Pillēs yra geros nuo vidurių sukietējimo. 25c. ir 50c.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieškote sveikatos, galite ją apturet.

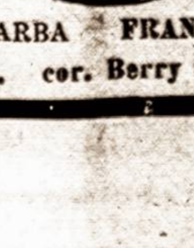

vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : : :

Musu aptiekoriaus

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

LABAI SVARBUS PRANEŠIMAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nuo 1-os dienos liepos mēnesio 1912 metų įveda skyrių pašalpos ligoje. Tas skyrius yra labai svarbus netik dabar gyvuojančioms susivienijime kuopoms, bet ir pašalpinēms draugystēms, kurioms daug geriaus ir naudingiaus yra, prisidējus prie Susivienijimo, vesti pirmyn savo narių šelpimo darb pagal vienodą tvarką ir iš vieno centro.

Pagal naują, SLA. narių priimtą ir XXII Seimo užtvirtintą konstituciją. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mokēs kiekvienam nariui pašalpos ligoje po $6.00 sevaitēje per pirmąsias 15 sevaičių ligos ir po $3.00 per sekančias 15 savaičių ligos. Taip pat moteris gaus pašalpą ant lygių su vyrais visose ne nuo palago paeinančiose ligose, o palage gaus vienu sykiu $6.00.

Mokestis į tą skyrių — 30 ceentų mēnesyje.

Įstojimo mokestis į skyrių pašalpos ligoje: nuo 18 iki 30 metų amžiaus — $1.50; nuo 30 iki 35 metų amžiaus — $3; nuo 35 iki 40 metų amžiaus — $4 nuo 40 iki 45 amžiaus — $5; nuo 45 metų augščiaus — $6.

Prie skyriaus pašalpos ligoje gali priguléti visi sveiki Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai; visi naujai prisirašantie prie susivienijimo, į apsaugos skyrius, gali taip-gi prisirašyti ir prie skyriaus pašalpos ligoje.

Pranešdami apie tai, kviečiame prie šios pažangios tautiškos organizacijos, t. y. prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, visus lietuvius ir lietuvaites. Norintie įstoti, kreipkitēs prie vietinių kuopų, o kur tokių nēra — tverkite naujas. Visokias informacijas galit gauti iš Centro. Rašykite šiuo adresu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30th street, New York, N. Y.

VIENGENČIAI!

Remkime savo rašytojus, — skaitykime ir loškime puikiausią lietuvių kalboje tragediją

„BUTVILE“

žemaitijos mergelę, parašytą V. Nagornoskio. Labai smagi pasiskaitymui, o ant scenos tai tikrai kerējančiai išrodo. Kningutē illustruota. Kaina tiktai 40c. Piningus siųskite ekspeditoriaus adresu:

J. Galinaitis,
418 S. Pacas str., Baltimore, Md.

Joseph Topilis & Co.
195 Norman ave., Brooklyn, N. Y

DIDELIS LIETUOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuvio stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exempliorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius.

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuvėms, vesilioms ir krikštynoms.

Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street,
Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Dr. Stankaus locnas namas, vertės $75,000, kuris randasi ant geriausios gatvės Philadelphijoje.

Vienatinis tikras lietuvis daktaras Philadelphijoje, įrengė savo locną **medicališką kliniką** ir **naminį ligonbutį** savo locname name. Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Kurios ligos negalima išgydyti su lekarstomis—daro **visokias operacijas.** Turi šimtais padėkavonių už išgydymą, kelias ir čion talpina:

Širdingai dėkavoju gerbiamam daktarui Ignotui Stankui už išgydymą. Per septynius metus sirgau, turėjau širdies, galvos ir vidurių skaudėjimą. Taipgi kentėjau didžiaus skausmus prieš atmainą oro. Kuomet atsišaukiau prie savo tautiečio daktaro ir jis per prisiuntimą gyduolių mane išgydė. Ištariu tukstančius kartų širdingą ačiu. JURGIS MYKLASEVIČIA, P.O. Box 508, Foxcroft, Maine.

MOTĖJUS MIKALAJUNAS sako taip:— Nors da aš visiškai neišgijau, bet su džiaugsmu siunčiu širdingą padėkavonę didžiam gydytojui Ignotui Stankui. Visos gyduolės, kurias man prisiuntė iš Philadelphijos į Angliją, yra labai naudingos. Turėjau aš užsenėjusią akių ligą, kaip tai: akių skaudėjimą, niežėjimą, bijojimą šviesos, sulipimą blakstėnų iš anksto ryto ir tt. Taipgi turėjau ir odos ligą, niežėjimą ir išbėrimą. Jau dabar visiškai baigiu išgyti ir turiu nodėją, kad nuo pirmo prisiuntimo gyduolių liksiu sveikas. Anglijos daktarai negalėjo manęs išgydyti. Todėl visiems ligoniams patariu kreiptis prie daktaro Stankaus. Mano adresas: 73 Bread st., Edinburgh, Scotland.

Aš JONAS URBAITIS, P. O. Box 122, St. Clair, Pa., dėkavoju savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą manęs. Dirbdamas mainose buvau labai blogai apsirgęs, net vietiniai daktagai atsisakė mane išgydyti. Kuomet nuvažiavau pas Dr. Stanką, jis priėmė mane į savo naminį ligonbutį ir rupestingai storojos dieną ir naktį, idant mane išgelbėti is tos ligos. Per tą galybę mokslo ir didelės storonės mano tautiečio daktaro, mane iškarto nuramino, nuo pirmos dienos pajutau, kad jau gynu, o per 7 dienas liksu visiškai išgydytas ir sugrįžau sveiku į savo namus.

Puritan, Pa., P. O. Box 167, Guodotinas daktare, Ignatius Stankus, duodu jums žinoti, kad nuo jusų gyduolių juntų sveikiau, bet da visiškai neisgijau, dėlto prasau prisiųsti daugiaus gyduolių, kad galėčiau greičiau pasveikti. Jau dabar juntu, kad mano kojos yra valnesnės ir užmirusios gislos pradeda atgyti. KAZIMERAS JANIŠAUSKAS.

Tos padėkavonės yra patalpintos su pavelijimu pačių pacijentų.

Visi serganti sauskitės prie daktaro Stankaus ypatiškai arba per laišką, be skirtumo, kaip toli gyventumėt, o apturėsit širdingą radą ir pagelbą.

Daktariską rodą duodu dykai ypatiškai ir per laiškus.

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.

1210 So. Broad St., - - Philadelphia, Pa.

Ofiso valandos: Iš ryto nuo 9 iki 1 po pietų ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventadieniais nuo 1 iki 4 v.

Tos padėkavonės yra ištirtos ir teisingos.

ŽMIJECZNIK

Žmiječznikas yra tikrasis Tėmyk! Tiktai Groblewskio

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERŠALIMO, REUMATIZMO, STRĖNŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, nejieškok rodos pas kokius nemokintus žydelius ar kryžiokus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo locną vientautį, reikalaudamas tikrų, grynų ir gydančių vaistų — pas

ALBERTĄ G. GROBLEVSKĮ.
Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių", o persitikrinsi, kad neiškleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligų, kokios tiktai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kudikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai-Lietuviški" vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir gilioje slaptoje užlaikome, kaip kunigas išpažintį.

Dėlto jeigu trokšti tikros gydytojaus pagelbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atsakymo laiškui, o niekuomet to nesigailėsi. — Adresas:

Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis

Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIĄ

Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto $2.50 / Ant pusės meto $1.25 / Ant ketverčio meto 65c.

EUROPOJE Rosijoje ir Lietuvoje $3.50 / Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh. / Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik $1. Rosijoje $1.50. Anglijoje 7 sh. Prusuose 7 mk.

☞ Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už $3 in Ameriką, in Rosiją $4.50, in Anglija 7 sh. ☞ Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South Al.
MAHANOY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepenti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veseilių. Nepamirškit šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. FEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos

PIRTYS

274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave)
BROOKLYN, N. Y.

Moterims kiekvieną utarninką.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES

ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS

į visas dalis svieto kuo-greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija $30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėt dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS,

Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir malonai visados paraišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Telephone 2702 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą:

103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.

Gydo naujausiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškų (įsisenėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Bischoff's Banking House

287 Broadway — **Kampas Reade Gatvės**
New York N. Y. — Telefonas: Worth 2822

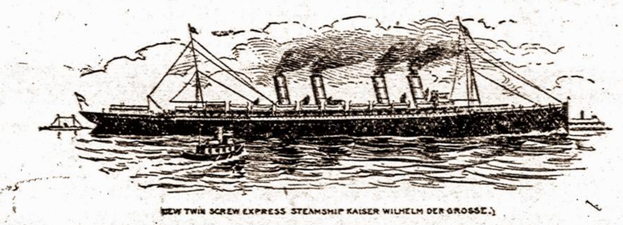

NEW TWIN SCREW EXPRESS STEAMSHIP KAISER WILHELM DER GROSSE.)

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai butų greitai atlikti, tegu atsišaukia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m.

$100.000 (šimtas tukstančių dolerių) yra musų kaucija sudėta į rėdišką kasą.

Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų į ir iš Krajaus už pigiausią kainą. Pašportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernastis padarome pigiai ir visas kitas rejentališkas popieras su paliudijimu Konsulio. Atjieškojimą dalių atliekame kuoteisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

Nepamirškit Tautiško Namo!

Erta, dailį salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpių cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.

TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.

A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provų visuose teismuose.

Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENN'A.

Office Phone	Peoples 37
„	Bell 47
Residence	Peoples 1100

THE LACKAWANNA

Parankiausei geležinkelei Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų anglinių kelias).

Trumpiausis kelias į Buffalo.
Tiesiai į Scrantoną ir Anglių Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

Lackawanna Railroad

George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.

Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursą Didžiausiame Palaginiam Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.

Prie So. 2-nd Street.

PRIETELIAI LIETUVIAI,
12 dideliu ir 12 mažu,

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St., BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1163 W'msburgh

BENNETT TYPEWRITER. Kaina $18.00

Bennett Typewrite yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašines. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už $100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

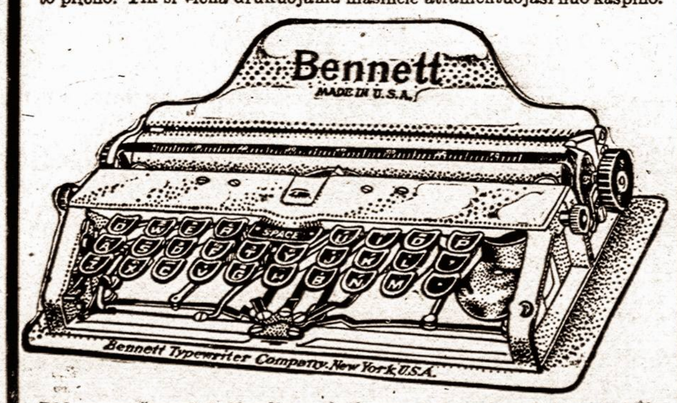

Didumą mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Rusiszkai Amerikoniszka Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdama	11 dienų į Liepojų	Išplaukimas iš New Yorko.	
III klasa $33	III klasa $35	Czar (n's) Sep. 7	Kursk Oct. 5
II „ 48	II „ 50	Russia Sept. 21	
I „ 65	I „ 75		

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mųsų agentus ir centrališką kontorą

A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS' PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo. for free report as to patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. *Address,*

H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengenčiai skaito visokius raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį,* kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvepianti cigarai.

Lietuviai vietiniai ir atvažiavę iš kitur, nepamirškit šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

THE AMERICAN Preke $7.00

Labai puiki mašina drukavojimui laiškų.

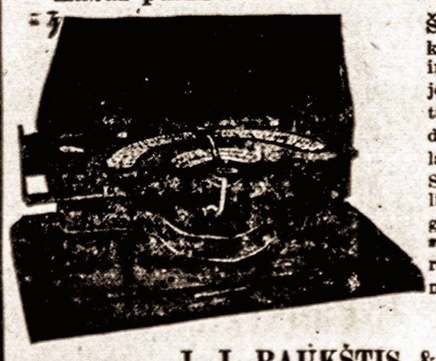

Šita mašina puikiai drukuoja, labai aiškus drukas ir dručiai padaryta, visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po $10 dol., bet dabar ant trumpo laiko atpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tankiai kilnotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemodanelį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė $2.00
O mašina $7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciuškos Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiau paminėtus daigtus **PIGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI,** nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausią praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.